

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-28
Адреса для телегр.: Діло Львів
Користувач: П. К. О. Львів 504.000.
Банк Чеських Лівон.
Прага „Діло“.
Рукописи не повертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з юніором) 5.00 зол.
Чвертьрічно 15.00 „
Піврічно 30.00 „
Річно 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕ.
ХОСЛОВАЧИНІ 30 НОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО
КНИЖКУ 6-КИ „ДІЛО“ В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

НАВНОРИСНІШЕ ПОМІСТИТЕ СВОЇ ОЩАДНОСТІ
КООПЕРАТИВНОГО БАНКУ
„ДНІСТЕР“
у Львові, вул. Руська 20, тел. 280-50.

не проводять крім звичайних ще окремі роди вкладок, але є ще спеціальні від звичайних вкладок, а саме: ВКЛАДКИ РІЗДВЯНІ І ФЕРІЯЛЬНІ, ВКЛАДКИ ПРИ-ВІДНОГО І НА САМОУСТІЯНЕННЯ ТА ПРЕМІЙНІ ВКЛАДКИ, на які складаючи щомісячно що найменше 25.00 — можна одержати по році крім відсотків ще й 10% заощаджень в сумі зол. 25.00 до 100.00.

Складайте свої ощадності і всьому часово зайву готівку

ЦЕНТРОБАНКУ

У ЛЬВОВІ ПРИ ВУЛИЦІ ТРЕТЬОГО МАЯ Ч. 15.

бо це не тільки безпечна і корисна для Вас люквата, але це рівночасно живчик для нашого господарсько-кооперативного організму. Центробанк акредитує наші кооперативні центральні, Українбанки, Повітові Союзи. Районові Молочарні та ввесь кооперативний промисел, а на це потрібні мільйони своїх ощадностей.

22. I. 1918. — 22. I. 1938.

Культ історичної традиції, який народився у нас після війни, вів прегарний звичай в усіх українських організаціях: щороку збиратися, щоб вшанувати у своєму вузькому гурті славні роковини бузалищини. Зрештою 1-го листопада, і трагічний біл під Крутами, і героїська смерть кількохсот воїнів під Базарем, і трагічна смерть Симона Петлюри на париському бруку, і роковини бою під Полтавою. — всі ці дати наводять у нас шораз більше зрозуміння і сумні вони чи веселі — проте всі вони виконують те найбільше діло, яким є зв'язок минулого з сучасним. Однак відносно з отих великих і вагітних у політичній наслідки подій не може рівнятися з подією найбільшою з найбільших, якою є роковини, зв'язані з датою 22. січня. Бо що може бути більшого над реалізацію національного ідеалу, того ідеалу, що його признають і в своїх серцях леліють всі живі, мертві й ненароджені, на Україні і поза нею суціль українці й українки?

Ніщо у світі не діється само з себе. Шлях української політичної думки встелений камінням і тернями. — це шлях української мартирології. Цілі століття були для українського національно-політичного розвитку пропащі. Але розмах, з яким український народ надолужував втрату, не має прецеденту у всесвітній історії. Від 10. червня 1917 року, коли І-ий Універсал був немов лише моральною легітимізацією Центральної Ради промовляти в імені українського організованого народу, через II. Універсал з 3-го липня 1917, який проголошував умову з Тимчасовим Урядом, і III Універсал з 19. листопада 1917, в якому все ще казалося про зв'язок і єдність з Російською Республікою, — до IV. Універсалу з 22. січня 1918 з проголошенням повної суверенності Української Держави та права заключати мир з чужинськими державами, — за той час минуло загалом 7 місяців. І несповна один рік минає в того часу, коли масив українського народу потопав у кромешній темі і не тільки не значив свого існування на політичній мапі Європи, але й на великапських просторах Наддніпрянщини не виявляв свого існування ні одним часописом у рідній мові! Чудо воскресення української нації це найголосніша мова, яка колинебудь залунала у світі впродовж сто- і тисячеліть!

Як швидко дійшов український народ до перших свого розвитку, так швидко й упав із них. І нинішні двадцять роковини найбільшої й найбільших українських славетних подій святкуємо в умовах, коли не тільки українська нація перебуває в грізних чотирьох чужонаціональних державах, але на тій самій території, на якій двадцять літ тому лунали оклики „свобода“, — сьогодні панує режим, супроти якого бліднуть часи Дзінгісхана.

Чи раптовий упадок української державності був доказом незрілості нації? Не є сльотом признаватися до колишньої слабкості. Але іспит зрілості, що його з'явив український народ у пр. 1917-21, не скінчився і по нинішній день. Кожен день є пообним камнем української зрілості і цей наш іспит ще далеко не скінчений.

Можливо, що нашої підготовки в 1918 р. було замало. Але напевно ця підготовка була де-де глибша та триваліша, коли акт 22. січня 1918 року буде реституований. Чи хтосьбудь може вважати сумніватися у реституцію того акту? Чи камінь, який сьогодні прикладався до нього, з історичної перспективи важчий, ніж той камінь, що налягав на Україну від 1654 і 1709 року аж по 1917 рік?

Ідеал, який найбільш уже був своєю реалізацією та залишився ідеалом, хоч реалізація його не аталася, не є зовсім що заблещена й погасла. Це тора, яка халі світить народові на шляху його природного розвитку і є так само неаміотна, як неаміотний є живий народ. Ік.

Русифікують українську совітську пресу.

Повідомлюючи про появу російського офіційного „Советская Украина“, згадували ми, що на території УСРР мають повстати ще й інші російські щоденники, як органи обласних партійних комітетів.

Справді 10. п. м. появилось у Харкові 1-е

число російського щоденника „Красное Знамя“. Зате український харківський часопис „Соціалістична Україна“ буде виходити від тепер лише як українське видання російського щоденника.

501 голосами проти одного

ВИСЛОВИВ ФРАНЦУСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ ДОВІРЯ УРЯДОВІ.

На вчорашньому засіданні французької палати громад уряд Шотана дістав вотум довіри 501-им голосом проти одного.

Ця незвичайна в історії французького парламентаризму, голосування, відбулося після першого виступу нового уряду перед палатою північ учора (в п'ятницю). На початку засідання Шотан ствердив у заяві, що його уряд змагається до оборони республіки й до суспільної справедливості. Він пошанує суспільні здобутки світу праці; у найближчий вівторок відкине свій законопроект, що нормуватиме взаємини між підприємцями й робітниками. Цей законопроект забезпечить пошанування прав робітника та збереже справедливі права підприємця. В найближчому часі зголосить новий уряд теж законопроект про робітничі смертності. Уряд буде старатися вдержати курс франка та поборюватиме зріст дорожничі. Закордонна політика Франції залишиться незмінна. Уряд дбати-ме теж про народну оборону. Шотан відкликав до патріотизму французів, звертаючи увагу на реальні небезпеки, що загрожують Франції, та піддав їх єдинитися коло програми суспільного й господарського відродження в атмосфері праці, добровільної дисципліни та громадської згоди.

СОЦІАЛІСТИ ОБИЩОЮТЬ УМОВНО ПІДТРИМКУ.

Провід французької соціалістичної партії рішив так: „Закі буде можливо утворити уряд, який вповні відповідав би волі, висловленій загальним голосуванням, провід соціалістичної партії висловлює йому довіру.“ Виходить із того, що підтримка соціалістів є умовна і що вони можуть її відмовити, якщо ситуація зміниться.

Великі Вечерниці „ОСНОВИ“

5 березня в салях Союзу Залізничників при вул. Кентшинського 54—56.

СКЕПТИЦИЗМ ПРАВИЦІ.

Праві кола глядять далі скептично на Шотанів уряд, зокрема з огляду на його вчорашню заяву — занадто „людово-фронтву“. „Его де Парі“ не бачить між теперішніми міністрами людей здібних до боротьби з бурею, яку Шотан сам передбачив.

Болгарія і Латвія визнають анексію Абіссинії.

Як подає „Фелькішер Беобахтер“, у болгарському урядовому деннику появилася текст болгарсько-італійського торговельно-обрахункового договору, в якому італійського короля також „царем Абіссинії“. У софійському дипломатичних колах добачують у цьому намір анексії Абіссинії.

Подібно коментують виступ латвійського закордонних справ Мунтерса, який на

прийнятті у мін. Чіана підняв toast у честь „королів Італії та царя Абіссинії“.

БЕЛЬГІЯ ТАКОЖ ВИЗНАЄ?

Як подає „Дейлі Мейл“, бельгійський амбасадор повідомив британського прем'єра, що бельгійський уряд постановив визнати анексію Абіссинії.

Положення під Теруелем.

Головна квартира національних військ по-прежнему, що на теруельському фронті національні війська посуналися аж до берегів ріки Ебро.

Бельгійське міністерство оборони подає, що теруельські війська під Теруелем всі ворожі позиції, при чому їхні становища не підпали пострілами зброї.

ЗБОМБАРДУВАЛИ САЛЯМАНКУ.

Ескадра червоних літаків перелетіла на висоті 4.000 метрів над Саліманкою та скинула кілька 20-ох бомб на військові об'єкти. 7 осіб загинуло, 34 ранено.

Йорданська шельвіна має бути доходом для Рідної Школи. Львів. Сикетуська 46.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні: 229-28
Адреса для телегр.: Діло Львів
Кошто: П. К. О. Львів 504.060.
Банку Чеських Лейон.
Прага „Діло“.
Рукописів не повертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . 15.00 „
Піврічно . . . 30.00 „
Річно . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. у ЧЕ.
ХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СӨТ.

Всі точні передплатники дістають щомісяця безплатно книжку 6-ми „ДІЛА“ в об'ємі 10—15 аркушів друку.

НАЙКОРИСНІШЕ ПОМІСТИТЕ СВОЇ ОЩАДНОСТІ
Кооперативного Банку
„ДНІСТЕР“
у Львові, вул. Руська 20, тел. 280-30.

не провадить крім звичайних ще окремі роди вкладок, які є вище оприлюднені під звичайних вкладок, а саме: **ВКЛАДКИ РІЗДВЯНІ І ФЕРІЯЛЬНІ, ВКЛАДКИ ПРИДАНОГО І НА САМОУСТІАННЯ ТА ПРЕМІЯНІ ВКЛАДКИ**, на які складаючи щомісячно що найменше 5.— можна одержати по році крім відсотків ще й нагороду за ощадність в сумі зол. 25.— до 100.—

Складайте свої ощадності і всьому часово займу готівку

ЦЕНТРОБАНКУ

У ЛЬВОВІ ПРИ ВУЛИЦІ ТРЕТЬОГО МАЯ Ч. 15.

бо це не тільки безпачна і корисна для Вас льоната, але це рівночасно живчик для нашого господарсько-кооперативного організму. Центробанк акредитує наші кооперативні центральні, Українбанки, Повітові Союзи, Районові Молочарні та ввесь кооперативний промисел, а на це потрібні мільони своїх ощадностей.

Русифікують українську совітську пресу.

Повідомляючи про появу російського офіційного „Советская Україна“, згадували ми, що на території УССР мають повстати ще й інші російські щоденники, як органи обласних партійних комітетів. Справді 10. ц. м. появилсь у Харкові 1-е

число російського щоденника „Красное Знамя“. Зате український харківський часопис „Соціалістична Україна“ буде виходити від тепер лише як українське видання російського щоденника.

501 голосами проти одного

ВИСЛОВИВ ФРАНЦУСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ ДОВІРЯ УРЯДОВІ.

На вчорашньому засіданні французької палати громад уряд Шотана дістав вотум довіри 501-им голосом проти одного.

Це, незвичайне в історії французького парламентаризму, голосування, відбулося після арешту виступу нового уряду перед палатою півдня учора (в п'ятницю). На початку засідання Шотан ствердив у заяві, що його уряд змагається до оборони республіки й до суспільної терпимості. Він пошанує суспільні здобутки світу праці; у найближчий півторок відкине свій законопроект, що нормуватиме взаємини між підприємцями й робітниками. Цей законопроект забезпечить пошанування прав робітника та загарантує справедливий права підприємця. В найближчому часі зголосить новий уряд теж законопроект про робітничі емеритури. Уряд буде старатися вдержати курс франка та поборотиме аріст дорожнечі. Закордонна політика Франції залишиться незмінена. Уряд дбати-ме теж про народну оборону. Шотан відклика-вся до патріотизму французів, звертаючи ува-гу на реальні небезпек, що загрожують Франції, та візав їх зєдинитися коло програ-ми суспільного й господарського відродження в атмосфері праці, добровільної дисципліни та громадської згоди.

СОЦІАЛІСТИ ОБНЮЮТЬ УМОВНО ПІД-ТРИМКУ.

Провід французької соціалістичної партії рішма таке: „Закі буде можливо утворити у-ряд, який вповні відповідав би волі, висловле-ній загальним голосуванням, провід соціалі-стичної партії висловлює йому довіря.“ Вихо-дить із того, що підтримка соціалістів є умов-на і що вони можуть її відмовити, якщо ситу-ація зміниться.

Великі Вечерниці „ОСНОВИ“

5 березня в салях Союзу Залізнич-ників при вул. Кентшинського 54—56.

СКЕПТИЦИЗМ ПРАВИШ.

Праві кола глядять даліше скептично на Шотанів уряд, зокрема з огляду на його вчо-рашню заяву — занадто „людово-фронталу“. „Ево де Парі“ не бачить між теперішніми міні-страми людей здібних до боротьби з бурею. Я-ку Шотан сам передбачив.

Болгарія і Латвія визнають анексію Абісинії.

Як подає „Фелькішер Беобахтер“, у бол-гарському урядовому деннику появилсь текст Бюлерсько-Італійського торговельно-обрахун-кового договору, в якому Італійського короля названо також „царем Абісинії“. У софійсь-ких дипломатичних колах добачують у цьому знамені анексії Абісинії.

Подібно коментують виступ латвійського міністра закордонних справ Мунтерса, який на

прийнятті у мін. Чіянна підняв toast у честь „ко-роля Італії та царя Абісинії“.

БЕЛЬГІЯ ТАКОЖ ВИЗНАЄ?

Як подає „Дейлі Мейл“, бельгійський ам-басадор повідомив британського прем'єра, що бельгійський уряд постановив визнати анексію Абісинії.

Положення під Теруелем.

Головна квартира національних військ по-казує, що на теруельському фронті націо-нальні війська посунулися аж до берегів ріки Ебро.

Берлінське міністерство оборони підля-є, що вчорашній відбитий під Теруелем всі ворожі танки, при чому їхні становина не підпали по-жеганням зліва.

ЗБОМБАРДУВАЛИ САЛЯМАНКУ.

Ескадра червоних літаків перелетіла на ви-соті 4.000 метрів над Сальяманкою та скинула коло 20-ох бомб на військові об'єкти. 7 осіб загинуло; 34 ранено.

Йорданська щедрівка має бути доходом для Рідної Школи. Львів. Сикстуська 46.

22. I. 1918. — 22. I. 1938.

Культ історичної традиції, який народився у нас після війни, ввів прегарний значай в усіх українських організаціях: щороку збиратися, щоб вшанувати у своєму вузькому гурті славі роковини бувалщини. Зрив 1-го Листопада, і трагічний бій під Крутами, і героїська смерть кількохсот воїнів під Базарем, і трагічна смерть Симона Петлюри на париському бруку, і роко-вини бою під Полтавою, — всі ці дати знаходять у нас щораз більше зрозуміння і сумні аони чи веселі — проте всі вони виконують те найбіль-ше діло, яким є зв'язок минулого з сучасним. Однак ніодна з отих великих і вагітних у полі-тичній наслідки подій не може рівнятися з поді-єю найбільшою з найбільших, якою є роковини, зв'язані з датою 22. січня. Бо що може бути біль-шого над реалізацію національного ідеалу, то-го ідеалу, що його признають і в своїх серцях леліють всі живі, мертві й ненароджені, на Укра-їні і поза нею суцї українці й українки?

Ніщо у світі не діється само з себе. Шлях у-країнської політичної думки встелений камінням і тернями, — це шлях української мартироло-гії. Цілі століття були для українського націо-нально-політичного розвитку пропавші. Але розмах, з яким український нарід надолужував втрату, не має прецеденсу у всесвітній історії. Від 10. червня 1917 року, коли І-ий Універсал був немов лише моральною легітимізацією Цен-тральної Ради промовляти в імені українського зорганізованого народу, через II. Універсал з 3-го липня 1917, який проголосовував умову з Тимчасовим Урядом, і III Універсал з 19. листо-пада 1917, в якому все ще казалося про зв'язок і єдність з Російською Республікою, — до IV. Універсалу з 22. січня 1918 з проголошенням повної суверенності Української Держави та права заключати мир з чужинцями держав-ми, — за той час минуло заледви 7 місяців. І несповна один рік минує з того часу, коли ма-сив українського народу потопав у кромішній тьмі і не тільки не значив свого існування на політичній мапі Європи, але й на великанських просторах Наддніпрянщини не вичеляв свого існування ніодним часописом у рідній мові! Чуло воскресення української нації це найголос-ніша мова, яка колинебудь залунала у світі впродовж сто- і тисячеліть!

Як швидко дійшов український нарід до вер-шин свого розвитку, так швидко й упав із них! І нинішні двацять роковини найбільшої із найбільших українських славетних подій святкуємо в умовах, коли не тільки українська нація перебуває в границях чоти-рьох чужонаціональних держав, але на тій са-мій території, на якій дванадцять літ тому лунали оклики „слава“, — сьогодні панує режим, супро-ти якого бліднуть часи Джингісхана.

Чи раптовий упадок української державно-сти був доказом незрілості нації? Не є стилит признаватися до колишньої слабості. Але іспит зрілості, що його здавав український нарід в пр. 1917-21, не скінчився і по нинішній день. Ко-жний день є пробним каменем української зрі-лості і цей наш іспит ще далеко не скінчений.

Можливо, що нашої підготовки в 1918 р. було замало. Але напевно ця підготовка буде де-де ганьба та тривіжжа, коли акт 22. січня 1918 ро-ка буде реституований. Чи хтонебудь може за-ку буде реституований? Чи реституція того акту? Чи галі сумніватися у реституцію того акту? Чи камінь, який сьогодні прикладають його, з істо-ричної перспективи важчий, ніж той камінь, що налягав на Україну від 1654 і 1709 року аж по 1917 рік?

Ідеал, який нинішнє уже реалізацію та залишился ідеалом хоч реалізація його не вдалась, не є зором що зближувала й погаша-ла зорю, яка лаві світить народові на шляху його природного розвитку і так само невідмінна як невідмінний є живий нарід.

Обува віденських фабрик **Cooks, Bally, Снігівці, калюші „Schweikert“**

поручає головний склад обуви

Великий вибір — найнижчі ціни.

І. ШЛЯЕР, Львів, Леґіонів 35, Телефон 210-07.

М. КОВАЛЕВСЬКИЙ.

20 років тому.

Грудень року 1917 був переломним місяцем у революційних подіях на Україні. У Петербурзі, в Смольному Інституті, почав своє криваве урядування Ленін. В огні більшовицької революції народжувалася нова московська держава, перейнята імперіальними цілями, держава, для якої існування незалежної від неї України крило в собі небезпеку тим більшу, що разом із незалежністю України Москва втрачала багаті джерела українських сировин. І ця небезпека треба було протидіяти.

Вже після III. Універсалу проводили московського більшовицькому ажиотажу всіх можливих заходів, щоб висадити в середині творчої сили української революції і цим ослабити процес формування української держави. Ударною групою для цього внутрішнього вибуху мали бути ліві соціалісти, есери, так звані боротьбисти з Шумським та Любченком на чолі. З ними наважався ближчі зносини проводир київських більшовиків Юрій Пятаков та його однодумець Володимир Зетовський.

Тоді саме боротьбисти висунули домагання скликати всеукраїнський конгрес робітничих і селянських депутатів, який мав би створити орган класової диктатури на Україні, однак цей їх внесок зібрав не більше 40 голосів.

Перед голосуванням довелося мені виступити з промовою про правдиві цілі і заміри московських більшовиків на Україні. Коли я сказав, що більшовики на Україні виступають у тій самій ролі експлуататорів, що і царський уряд, який проводив на Україні політику колоніального визиску, і що Ленін та ціла більшовицька партія хочуть закріпити колоніальне панування Московщини на Україні, до трибуни підбіг Пятаков і, вимахуючи руками, почав кричати „де неправда“. Його силою відтиснули від трибуни.

Настрій зібрання був такий ворожий до більшовиків, що вони після голосування разом з боротьбистами у числі коло 60 душ покинули зібрання і того самого дня виїхали до Харкова, де проголосили себе законодавчим органом України, який мав перебрати владу боляй теоретично. Видана з цього приводу декларація була першою спробою створити комуністичний уряд на Україні. Хоч практичного ефекту ця спроба не мала, однак назовні вона створила формальні підстави для московської інтервенції на Україні.

Більшовицька тактика розсадити Україну в середині не дала бажаних наслідків і залишилася тільки історичним епізодом, що ілюструє московські методи того часу. Українські національні сили залишилися вірними тій ідеї, яка лягла з самого початку в основу українського відродження.

Потерпівши невдачу, московські більшовики мусили іншим способом ударити на молоді українську державність. На Московщині емісар Леніна організували мерщій військові відділи, які у відповідну хвилину мали вдертися до України і знищити всяку можливість створити самостійну українську державу. Серед тих військових відділів виплинуло тоді і назвишко Юрка Кошубинського.

Місяць грудень був переломним не тільки в огляді на агресивність московської більшовицької держави. Процес творення самостійної України йшов швидкими кроками вперед. На день 9. січня розписані були вибори до українських установчих зборів. Творилися підрозділи українського державного апарату і війська. До Києва почали прибувати один по одному представники чужоземних держав. Прибула французька місія з генералом Табуї на чолі, прибув англійський полковник Батте. Врешті приїхав до Києва головний командант румунської ар-

мії Коанду, в якого почиті м. І. знаходився теперішній румунський прем'єр Гога.

Уряди Англії і Франції визнали через своїх представників Українську Державу де факто. Ці переговори дали багато цікавого матеріалу для характеристики, як цікавляться українською справою у чужинському світі. Генерал Табуї, який прибув до Києва з кількома старшинами, пропонував Україні допомогу французького уряду не тільки фінансову, але й фактичними і військовими інструкторами, ставлячи вате тяжку для України умову продовжувати війну з центральними державами. Румунський генерал Коанду прибув до Києва у більш практичних справах. Румунська армія була відділена від своїх баз, у Росії запанував більшовизм, отже румунський уряд звернувся до уряду Української Народної Республіки з проханням прийняти на себе апровізацію румунського війська. Треба зазначити, що румуни отримали годі в Україні цілі транспорту борошна та інших продуктів.

Одночасно почалися переговори з Німеччиною і Австро-Угорщиною. Таким чином створювалася сприятлива атмосфера серед обох груп воюючих держав для справи самостійності України.

З початку січня Центральна Рада приступила до розгляду проекту IV. Універсалу про оголошення самостійності України. Опрацювали 2 тексти того історичного документу. Один короткий, який обмежувався до проголошення самостійності, другий довший, який мотивував потребу оголошити самостійність України. Прийняли саме цей довший текст IV. Універсалу, при чім під час голосування представники меншин росіяни і жиди стрималися від голосування.

Проголошення IV. Універсалу викликало в столиці велике піднесення, на вулицях і площах Києва можна бачити групи людей, які обмірковували слова Універсалу, що відкривав нові перспективи. Одночасно звістка про оголошення самостійності України облетіла цілий

край. У Харкові, Полтаві, в Одесі, Катеринославі, Умані військові залоги присягали на вірність Українській Народній Республіці.

Складна ситуація витворилася на південно-західному фронті, де завжди ще було багато московського війська. Однак і тут українці творили свої окремі полки, здебільша обеззброєні російські частини.

Тимчасом мирові переговори в Бересті добігли кінця. Німеччина, Австро-Угорщина, Туреччина і Болгарія признали де юре Українську Народну Республіку, і берестейський мир став історичним фактом. Таким чином усі великі держави Європи признали самостійність України, одні де юре, другі де факто. Засаду самостійності України признав і більшовицький уряд Леніна, однак це своє признание узалежнив від цілого ряду умов, яких виконання зводило на нівець самостійність України.

Історичний акт проголошення самостійності України впровадив українську національну справу в широке річище міжнародної політики. Не можна було вже П трактувати, як внутрішню справу Росії. Від культурництва початку цього століття українська національна ідея пережила далекосяжну еволюцію, стала на деякому порядку європейських столиць, як справа радикальної перебудови східної Європи, як справа зміни політичної карти цієї частини світу.

Для московського більшовицького уряду IV. Універсал був сигналом для мілітарної інтервенції. Повстання в Києві, заінсценізоване київськими більшовиками, було здавлене українським військом. Воно потрібне було для Леніна, щоб московську інтервенцію на Україні замаскувати і представити П перед світом, як боротьбу українських робітників і селян за комуністичний устрій. Московська більшовицька армія, яка вела у північних кордонах України розвинуку полі, вдерлася до краю і 24. січня (за новим стилем) після кривавих боїв зайняла київські передмістя.

Український уряд разом із військом залишили столицю і перейшли до Житомиру. Там відбулася концентрація українських збройних сил, які — після берестейського миру — перейшли до наступу. З березня (за новим стилем) українське військо та німці вступили до Києва. Почався новий період в історії української державності.

ГЛІВ ЛАЗАРЕВСЬКИЙ.

1918-1938 на Надніпрянській Україні.

22-24 січня року 1918 у Києві, там, у тому пам'ятному білому будинку з скляною брамою, на Володимирській вулиці, темної морозної ночі

Тіше у великій освітленій залі цього будинку, ніби і не переповнив її по береги багатолюдний натовп.

І так чітко чути знаменні слова, що їх ніби цілком спокійно вичитує той, що проголошує їх, тим самим ставав першим Президентом вільної вже Української Народної Республіки...

— „Народе України! Твоєю силою, словом стала на землі Української вільна Українська Народна Республіка... Однині Українська Народна Республіка стає самостійною, ні від кого незалежною, вільною, суверенною Державою Українського Народу!“

Тільки ледве помітно тремтять пальці руки, що призначеним рухом перебирають довгу трибуну бороду, тільки крапає поту блищать на лисині цілі великої розумної голови. І жалібно, всією істотою ковали ці слова слухачі, які стали вже гігантськими самостійної Української Народної Республіки. І може навіть не цілком освідомляли собі тоді члени першого уряду новоствореної Держави, яку найславетнішу справу незмірної ваги створили вони, відбудовуючи суверенність України, надаючи знову українському народові громадянську волю, повертаючи українському селянству землю, яку

сього часу видерли у нього для чужинців, яку, яку обробило воно своєю працею, яку росіє скропило своїм потом, своєю кров'ю...

Але надто непримиренний, надто досвідчений мішаний був віковий ворог українського народу, української державності. Під його кутиком упала молода Українська Держава. IV універсал започаткував не так розвиток української нації, як рідше його мартирологію. Ю літ мартирології.

Коли не можна було вилити українську державність, безпосередньо, збройними силами, то валили її посередніми засобами, відповідно до кон'юнктури. П снігівці, які спершу прислужилися, щоб окрестити Україну з більшовицьких орді, стали зброєю антиукраїнської російської політики. Прямим антиукраїнським компромісував себе жовтоїм гетьманат компромісував себе жовтоїм карними експедиціями, тим страшилом для української державності ідеї, що йшла від фірмою української влади і через те мала значний частині неспівомого національно-політичного ототожнювала українство з лівими і державну аграрну політику з лівими лівими.

Але знаменний в історії України рік 1918 рішуче перемогло національних експериментів 1919 року виснажив мову і кинути українського народу, не маючи жодного характеру мінifestації на мілітаризм Софії, а проголошенням реалізації

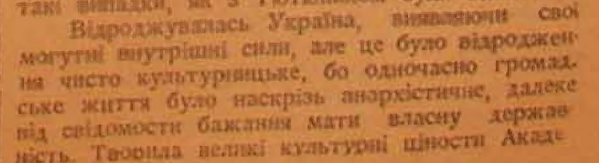
поручає головний склад обуви

І. ШЛЯЄР, Львів, Леґіонів 35, Телефон 210-07.

20 років тому.

Український уряд разом із військом зали-
ли столицю і перейшли до Житомиру. Там
булася концентрація українських зброй-
них сил, які — після берестейського миру — по-
йшли до наступу. З березня (за новим стилем)
українське військо та німці вступили до Києва.
Почався новий період в історії української
державності.

І світанку року 1923, зустрічали на Великій Україні, ще далекі від себе українські Волині, безпартійний із скооперованим селянством, партійний із неземожинками, зустрічали, заснували руські для домашньої роботи, занедало тільки російський впливу й послідовну московську політику, яка тільки спливає відсутності, на бі...

мія Наух, поставлена вже у розмірно добрі умовини праці; майже ціле національне життя України поринуло тоді в літературу, і справді горів червоною загровою пожежі вічний революціонер Блакитний, сміявся своїми уділними усмішками Остап Вишня, співала емоційна Забіла, заміняла один одного на шпальтах журналів, альманахів, що аж душити українським чорноземом пантеїстично ліричний Івченко, витончений Зеров, ювелір української мови Погасен, чуйний Мамонтів, чіткий побутувий малаєр Панч, песиміст Підмогильний, вразливий Поліщук, вибагливий естет Рильський, Тичина, Усенко, Атаманюк, сосюрин Сосюра, хвилював Ханьковий, виступав зі своїми драмами Куліш, зі своїм Березілем Курбас... Це була та площа, що об'єднувала табори неупартійний і партійний, а молоді і навіть старі українці в місті і на селі (бо шкільна програма всюди була однаковою) жадібно сприймали українізацію, що її переводили старі культурники та молоді ентузіасти. Вірні могли ходити до церков та слухати проповіді, що їх викладали нововисвячені панотці, і підводила економічний ґрунт під це все селянська суто-українська кооперація. Гадалося перемогти ворога культурою, економікою. Занадто легковажили собі цього ворога.

А ворог справді деякий час не міг собі дати ради та зрозуміти, що саме твориться на цій таємничій країні. Проте він почав уже освідомлювати собі, може ще інстинктивно, що там іде не по його думці. І розпочалась нагінка на Хвилювого; в оборону націоналізму Хвилювого виступив сам нарком освіти Шумський і розпочалась так звана „літературна дискусія“. Виступаючи проти адеградованого вже Шумського новий нарком Скрипник боровив усе ще самостійності української культури, української літератури. І щораз виразніші виглядали нитки, які не можуть не звязувати неупартійних і партійних, якщо в їхніх жилах тече справді українська кров. І не могли не розуміти українці партійні, яке велике діло творять українці неупартійні, виготовляючи на суто наукових підставах словник живої мови чи правопис. Як захоплювалися цим досліди всі, дбайливо пильнуючи, щоб не вживати мовних та фразеологічних москалізмів!

Але свідомість культурної прірви поміж Україною і Росією не могла не народжувати свідомості політичної прірви, що знову тягнуло за собою конкретні наслідки. Москалі, які не могли не помічати цього, гадали спершу, що це „ліричні“ тілеса „старої“, „петлюрівської“, інтелектуальної і виступили в судовим процесом СВУ, викорінюючи ніби в такий спосіб всю націоналістичну жовтоблакитницю, петлюрівщину, націоналізм.

Але несподівано український націоналізм виявився в самій твердині комунізму на Україні, у Марксо-Ленінському Інституті, в особі одного з директорів його, комуністи Яворського! Викрив український націоналізм у цілій групі колишніх боротьбістів Христюка, Шрага, Мазура, Полоза. А незабаром цей націоналізм з ніби теоретичного перейшов на суто практичний рельєф, коли українське село, вже до деякої міри сколективізоване, цілком одностайним фронтом, відмовилося давати данину Москві, хоч і врожай був великий і данину що зменшували. І не давало так довго, поки не здобували її погнем та мечем. Непевними ставали окупантські позиції на цій ніяк незрозумілій Україні.

Аж сам пожеж з висот самого Кремля зазивав про „безпеку“, заявив, що занадто українське село „просякнуло петлюрівщиною“. Плясати могли тільки безнадержавні апарати амобілажу-

вали до боротьби з цією небезпечкою. Небезпечними стали колхозні школи, партійні мисові організації, наркомати, сам „старий більшовик“, особистий приятель Леніна — Скрипник! „Вий що націоналістичну сволоту, цих Баданів, Ерстенюків, Річницьких, Сліпаських“, — вигукнувся надісланий на Україну Постишев. І бігли і випікали залізом і погнем Балицький та його посліпачи, десятки тисяч українців порозстрілювали, позасилали, сотні тисяч виморили голодом, однаково поводитись і з безпартійними і партійними...

Винищили українського ворога та справжніми переможцями нарешті спокійно зустрічали переможці січень 1934. р. на залитій кровю Україні.

Отже нарешті стала ця „жівтуха Україна“ справжнім заборолом ССРСР і можна було готуватися там до свята двадцятліття жовтневої революції, до свята двадцятліття совітської влади на Україні...

І раптом полетіли шкереберть з України вчорашні переможці Постишев і Балицький. XIII з'їзд КП(б)У на пропозицію самого голови ради народних комісарів прийняв гостру резолюцію, в якій вимогав форсування українізації партійних совітських та особливо професійних і комсомольських організацій. У цій резолюції казалося про потребу висувати на провідні становища українські більшовицькі кадри. Але Москва стрінула ту резолюцію як новий вияв націоналістичної жовто-блакитної гидри! І виявилось, що ніби такі віддані яничари, як Любченко та Хвиля є теж ворогами Москви, що вони провадять під маскою своїх високих позицій націоналістичну роботу, що під їхньою охороною та за їхньою допомогою знову пролізли петлю-

ривці до наркоматів, що знову на націоналістичну заразу заражені партійні організації й місцеві ради, що нема можливості знайти на цій Україні осіб, яким можна було б довірити посади голови рад народних комісарів та другого секретаря ЦК комуністичної партії України (1).

І в січні 1938. року доводиться старому Косярові зникнути мимриги, що в усьому винні ще петлюрівці, боротьбісти та інші націоналісти, які пролізли до всіх установ, провадять свою підлу роботу, спрямовану на відірвання України від ССРСР, що взагалі все старше покоління на Україні не є надійне, бо просіянуло тими самими націоналістичними ідеями.

І в січні 1938. року доводиться самому ЦК ВКП (б) стверджувати, що справді на Україні українські націоналісти цілком розперезажені...

Багато того, що там твориться, є для нас незрозуміле, тим паче, що ми орудуємо цілком іншими категоріями, які походять з зовсім інших звичок політичної боротьби. Незрозуміла нам діявольська зайлість москалів, які під покривом боротьби з українським політичним сепартизмом винищують фізично весь нарід. Але поруч з цим ясною стає всім нам та всьому світові правда, що коли самі московські більшовики компромітують свою силу заявами про той національний патріотизм, то той національний патріотизм справді незмірущий.

20 років минуло з часу проголошення суверенності України. 20 жаклих років, але ж і жакливі роки дають право дивитися вперед оптимістично, дають право твердити, що найбільших гордостів, як відчувати у себе в жилах українську кров та належати до непереможного — хоч сьогодні такого нещасливого — українського народу...

Вистане порівняти щоб переконатися, що

MAGGI ego

буліонові кістки

є ліпші...

АНДРІЙ ЖУК.

Чи могло бути інакше?

Від Редації: Висловлені Шан. Автором думки можуть анілювати дискусію.

Дня 22. січня 1918. р. українська національна революція, що виросла із загально-російської соціально-політичної революції, досягла своєї кульмінаційної точки й завершилася проголошенням України самостійною, суверенною, від нікого незалежною державою українського народу. Рішальним моментом при доконанні цього акту була війна збільшовиченої Росії проти України, яка перекреслила федералістичну позицію попередніх універсалів Української Центральної Ради і довела до сепаратних переговорів делегації Ц. Р. з державою почвирного союзу в Бересті і відтак до закінчення сепаратного миру з тими державами в дні 9. лютого 1918. р.

В Бересті Україна дістала не тільки міжнародне признание своєї державної самостійності від чотирьох середньо-європейських держав, але також мілітарну і фінансову поміч Німеччини й Австро-Угорщини. Завдяки цій допомозі територія Української Народньої Республіки була в короткому часі очищена від більшовицьких банд і уряд Центральної Ради дістав необхідну зовнішню точку опори та мав змогу приступити до наладження внутрішнього державного життя України. Мав змогу, але цієї змоги не використав.

Довершений у Бересті акт не був, на жаль, виплистом освідомленої політичної konieczности як з одної, так і з другої сторони, його чебже накиннули обом сторонам зовнішні обставини. І це було причиною, що одна з договірних сторін почала практикувати пасивний опір у виконанні прийнятих у Бересті зобов'язань, а друга сторона в безоглядний спосіб почала екзекувати признані їй у Бересті чинности. З перших-же днів приходу німців на Україну почалися непорозуміння між урядом Центральної Ради і командувачем німецької армії на Укоп-

їні і між обома сторонами зачалася з початку тиха, відтак отверта боротьба, що закінчилась державним переворотом з дня 29. квітня 1918. р.

Хід цього перевороту виключав активне співробітництво в державному житті України тих елементів, що були політичними опорами для Центральної Ради. А ті суспільні сили, що по перевороті прийшли до влади в Українській Державі гетьмана П. Скоропадського, не вважали нічого для неї доброго — були не переможцями, а замаскованими або і явні русифікатори єдино-неділимці. Для німецької сторони це була справа байдужа, бо німцям у цій ситуації зажагло не стільки на самостійній Україні скільки на українських сирівцях. І вони перемогли на Україні таких людей, при допомозі яких сирівці могли б без перешкод вивезти.

Німецька сирівцева база на Україні могла дещо апропріаційні вільности в державних справах, але не приспорила їм ніякої сили в боротьбі із західними державами. Радше її ослабила, бо Німеччина й Австрія-Угорщина мусіли тримати в „союзній“ Україні величезну армію, замість уживати той великий матеріал для перемоги над своєю ворожою на заході, гальмуючи творення держави власної збройної сили. Не зважаючи на це, що це було причиною поразки центральної держав та їх капітуляції перед державами-переможцями. Але що німецька й австрійська армії не поїли України їх багато коштувало, а в такому бою виділяла, не ясно, як бодіть з такою великою поразкою на Заході, почала відступати голову всеросійська єдино-неділимська армія на Україні, що довело до проголошення гетьманом П. Скоропадським Федеральної України Росією, а національно-революційні сили України планували на противітальницьке об'єднання.

міа Наук, поставлена вже у розмірно добрі умови праці; майже ціле національне життя України поринуло тоді в літературу, і справді горі червоною загровою пожеж вічний революціонер Блакитний, сміявся своїми уйдливими усмішками Остап Вишня, співала емоційна Забіла, заміняли один одного на шпальтах журналі, альманахів, що аж душили українським чорноземом пантеїстично ліричний Івченко, вигончений Зеров, ювелір української мови Йогансен, чуйний Мамонтів, чіткий побутовий малюєр Панич, песиміст Підмогильний, вразливий Поліщук, вибагливий естет Рильський, Тичина, Усенко, Атаманюк, сосорів Сосюра, хвилював Хвильовий, виступав зі своїми драмами Куліш, зі своїм Березієм Курбас... Це була та площа, що обдурювала табори неперітний і партійний, а молоді і навіть старі українці в місті і на селі (бо ілюміна програма всюди була однакова) жадібно сприймали українізацію, що її переводили старі культурники та молоді ентузіасти. Віри могли ходити до церков та слухати проповіді, що їх виготовлювали нововисвячені панотії, і підводила економічний ґрунт під це все селянська сучасно-українська кооперація. Гадалося перемогти ворога культурою, економікою. Занадто легковажили собі цього ворога.

А ворог справді деякий час не міг собі дати ради та зрозуміти, що саме твориться на цій гасмичній країні. Проте він почав уже освідомлювати собі, може ще інстинктивно, що там іде не по його думці. І розпочалась нагика на Хвильового; в оборону націоналізму Хвильового виступив сам нарком освіти Шумський і розпочалась так звана „літературна дискусія“. Виступаючи проти адеградованого вже Шумського новий нарком Скрипник боровив усе ще самостійності української культури, української літератури. І щораз виразніші виглядали нітки, які не можуть не зв'язувати неперітних і партійних, якщо в їхніх жилах тече справді українська кров. І не могли не розуміти українці партійні, яке велике діло творити українці неперітні, виготовлюючи на сучасно наукових підставах словник живої мови чи правопис. Як захоплювалися цим дослісно всі, дбайливо пильнуючи, щоб не вживати мовних та фразеологічних москалізмів!

Але свідомість культурної прірви поміж Україною і Росією не могла не народжувати свідомості політичної прірви, що знову тягнуло до собою конкретні наслідки. Москалі, які не могли не помічати цього, гадали спершу, що це „тріх“ тільки „старої“, „петлюрівської“; інтелектуальні і виступили з судовим процесом СВУ, викривляючи ніби в такий спосіб всю націоналістичну жовтоблагитишну, петлюрівську, націоналізм.

Але несподівано український націоналізм виявився в самій твердині комунізму на Україні, у Марко-Ленінському Інституті, в особі одного з директорів його, комуніста Яворського! Вихри український націоналізм у широкій групі колективістів боротьбистів Христюка, Шрага, Маурина, Полоза. А незабаром цей націоналізм а ніби теоретичного перебілю на сучасно практичний рефлекс, коли українське село, вже до деякої міри сколективізоване, цілком одностайним фронтом, відмовилося давати данину Москві, хоч і провадило була незлічі данину що зменшували, і не завало так довго, поки не здобували її вогнем та мечем. Непевними ставали окупантські позиції на цій між незрозумілій Україні.

Аж сам вождь з висот самого Кремля закликав про „небезпеку“, закликав що загроза українське село „просякнуло петлюрівщиною“. Всесь могутній великодержавницький апарат змобілізу-

вали до боротьби з цією небезпечкою. Небезпечними стали кождоз, школи, партійні, цехові, організацій, наркомати, сам „старий більшовик“, особистий приятель Леніна — Скрипник! „Бий по націоналістичну сволоту, цих Баданів, Ерстенюків, Рішницьких, Сліпанських“, — вигукував надісланий на Україну Постишев. І били і підпалили залізом і вогнем Балицький та його посліди, десятки тисяч українців порозстрілювали, позасидали, сотні тисяч виморили голодом, однаково поповились і з безпартійними і партійними...

Винищили українського ворога та справжніми переможцями нарешті спокійно зустрічали переможці січень 1934. р. на залитій кровю Україні.

Отже нарешті стала ця „жвитуха Україна“ справжнім заборомом СССР і можна було готуватися там до свята двадцятиліття жовтневої революції, до свята двадцятиліття совітської влади на Україні...

І раптом полетіли шкереберть з України вчорашні переможці Постишев і Балицький. XIII. аїад КП(б)У на пропозицію самого голови ради народніх комісарів прийняв гостру резолюцію, в якій вимагав форсування українізації партійних совітських та особливо професійних і комсомольських організацій. У цій резолюції казалося про потребу висувати на провідні становища українські більшовицькі кадри. Але Москва стрінула ту резолюцію як новий вияв націоналістичної жовто-благитної гидри! І виявилось, що ніби такі віддані яничари, як Любченко та Хвильовіє є теж ворогами Москви, що вони провадять під маскою своїх високих позицій націоналістичну роботу, що під їхньою охороною та за їхньою допомогою знову пролізли петлю-

ривці до наркоматів, що знову на націоналістичну заразу зарджені партійні організації й місцеві ради, що нема можливості знайти на цій Україні осіб, яким можна було довірити посади голови ради народніх комісарів та других секретарів ЦК комуністичної партії України!

І в січні 1938. року доводиться старому Любченкові виникло мішмрті, що в усьому місті ще петлюрівці, боротьбісти та інші націоналісти, які пролізли до всіх установ, провадять свою підлу роботу, спрямовану на відірвання України від СССР, що взагалі все старіше покоління на Україні не є надійне, бо просякнуло тими самими націоналістичними ідеями.

І в січні 1938. року доводиться самому ЦК ВКП (б) стверджувати, що справді на Україні українські націоналісти цілком розперезані...

Багато того, що там твориться, є для нас незрозуміле, тим паче, що ми орудуємо цілком іншими категоріями, які походять з воєнних і військових політичних боротьби. Незрозуміла на дівоцька ваїлість москалів, які під покровою боротьби з українським політичним сепаратизмом винищують фізично весь нарід. На поруч з цим ясною стає всім нам та всьому світові правда, що коли самі московські більшовицькі компромітують свою силу заявами про націоналістичний патріотизм, то той націоналістичний патріотизм справді невміруний.

20 років минуло з часу проголошення самостійності України. 20 жаклих років, але ж жакливі роки дають право дивитися вперед оптимістично, дають право твердити, що ми більших гордостів, як відчувати у себе в жаклі українську кров та належати до непереможного — хоч сьогодні такого нещасливого — українського народу...

Вистане порівняти щоб переконатися, що

MAGGI ego
буліонові кістки

є ліпші...

АНДРІЙ ЖУК.

Чи могло бути інакше?

Від Редації: Висловлені Шан. Автором думки можуть викливати дискусію.

Дня 22. січня 1918. р. українська національна революція, що виросла із загально-російської соціально-політичної революції, досягла своєї кульмінаційної точки й завершилася проголошенням України самостійною, суверенною, від нікого незалежною державою українського народу. Рішальним моментом при докопанні цього акту була війна збільшовиченої Росії проти України, яка перекреслила федералістичну позицію попередніх універсалів Української Центральної Ради і довела до сепаратних переговорів делегації Ц. Р. з державами почвирного союзу в Бересті і відтак до заключення сепаратного миру з тими державами в дні 9. лютого 1918. р.

В Бересті Україна дістала не тільки міжнародне признание своєї державної самостійності від чотирьох середньо-європейських держав, але також мілітарну й фінансову поміч Німеччини й Австро-Угорщини. Завдяки цій допоміжній території Української Народньої Республіки була в короткому часі очищена від більшовицьких банд і уряд Центральної Ради дістав необхідну зовнішню точку опори та мав змогу приступити до налагодження внутрішнього державного життя України. Мав змогу, але цієї змоги не використав.

Довершений у Бересті акт не був, на жаль, впливовим освідмленою політичною konieczності як з одної, так і з другої сторони, його чейже накиннули обом сторонам зовнішні обставини. І не було причиною, що одна з договірних сторін почала практикувати пасивний опір у виконанні прийнятих у Бересті зобов'язань, а друга сторона в безоглядний спосіб почала екзекувати призначі її в Бересті чинності. З перших же днів приходу німців на Україну почалися непорозуміння між урядом Центральної Ради і командувачем німецької армії на Укра-

їні і між обома сторонами зачалася з потім тиха, відтак отверта боротьба, що закінчилася державним переворотом з дня 29. квітня 1918.

Хід цього перевороту виключав активне співробітництво в державному житті України тих елементів, що були політичними опорами Центральної Ради. А ті суспільні сили, що по перевороті прийшли до влади в Українській Державі гетьмана П. Скоропадського, не вважали нічого для неї доброго — були це переважно замасковані або і явні русифікатори, єдино-неділимці. Для німецької сторони це була справа байдужа, бо німцям у цій справі заважало не стільки на самостійній Українській на українських сирівцях, і вони шукали на Україні таких людей, при допомозі яких сирівці могли б без перешкод виявитися.

Німецька сирівцева база на Україні виявила дещо апропізаційні відносини з сирівцевими державами, але не приспорила їх зовнішньої сили в боротьбі із західними державами. Радше її ослабила, бо Німеччина й Австро-Угорщина мусіли тримати в „союзній“ Україні величезну армію, замість уживати цю армію як матеріал для перемоги над своїми ворогами на заході, гальмуючи творення власної збройної сили. Не зважувалося на те, що це було причиною поразки центральних держав та їх капітуляції перед державами західними. Але що німецька й австрійська армії поміж Україною й багатьма коштами втратили боком, не всім, як бачити, було відомо.

Як тільки показався перший ознак першої поразки на Заході, почала відходити голову всеросійська єдино-неділимська держава на Україні, що довела до проголошення гетьмана П. Скоропадського федеральною Росією, а національно-революційні сили України підняли на протипотімний фронт...

Акційним капіталом в сумі п'ять мільйонів

і резервами в сумі пів мільйона має найтривалішу забезпечену ошадностевим вкладом
Земельний Банк Гіпотечний
 у Львові, ул. Словацького 14.
 (Філія: Станиславів, ул. Собіського 11).

родні маси й вести їх до здійснення національного ідеалу.

Як це робив проф. М. Грушевський і його найближчі співробітники, та які національно-політичні цілі він ставив — знають усі, хто знає хід революції на Україні. Йшов він від малого до щораз більшого, рахуючись з реальними обставинами загально-російського і внутрішнього українського життя, тримаючись політичної формули — Вільна Україна у Федеративній Росії, бо тільки така формула забезпечувала змогу легальної освідомлюючої та організаційної праці серед народних мас.

Не можна говорити про проф. М. Грушевського, щоб він не був у засаді самостійником. Але в практичній політиці він дійсно був федералістом, бо не бачив внутрішніх сил і можливостей, які управляли би ставити питання про сепаратизм від Росії, не бачив ніякого зовнішнього опортю для відсепарованої від Росії України, а свої власні сили були в стадії дозрівання й оформлювання. І тепер у проф. М. Грушевського і взагалі у проводу Центральної Ради все було в порядку. А похибка зайшла раниш.

Великим прогріхом проф. М. Грушевського було те, що він у своїх політичних планах ніколи не зазірав поза межі Росії, а знайшовшись по вибуху війни по цей бік фронту, спрвадження „Союзу визволення України“ до Відня, збагачував ту політичну роботу, яку з вибухом війни розпочав Союз, у порозумінні і співділанні з австрійсько-українськими політичними чинниками, і не припускав, що настане такий момент, коли центральні держави не тільки на словах, а й на ділі причиняться до створення самостійної України. Тому, замість лишитись у Відні й обняти провід у „Союзі визволення України“, повернувся проф. М. Грушевський до Росії, змарнувавши там час на заслання, не скориставшись з можливостей приготувати кращий ґрунт на міжнародній арені для здійснення українських визвольних змагань, ніж це могли зробити мало свідомі і неавторитетні провідники „Союзу визволення України“.

Якби проф. М. Грушевський лишився був за кордоном та обняв провід закордонної української політики, тоді зовсім інакше були б висіди роботи „СВУ“ й інакший хід подій міг бути по вибуху російської революції і на самій Україні.

„Союз визволення України“ під проводом проф. М. Грушевського виріс би в авторитетну організацію як в очах чужих політичних чинників, так і власної суспільності по обох боках фронту. Бачучи в проводі „СВУ“ проф. М. Грушевського, українська суспільність у Росії не легковажила б його діяльності й орієнтувала б себе в ту сторону, в яку орієнтувався Союз. А в вибуху революції в Росії українські кола були настроєні цілком інакше, як це було в дійсності, не трималися б так невірливо формули — „Вільна Україна у федеративній Росії“, а більше думали би про самостійність України. При таких настроях українських кола може з меншим розгоном велася б робота в масах, зате вузький круг людей напевно створив би був міцну, сконсолідовану, свідому цілей півлегальну або й нелегальну організацію, якої в дійсності бракувало, для планомірного проводу національною революцією.

І далші події складалися б напевно інакше, але значно краще для української справи. Можливо, що у Києві не повстала б легальна Українська Центральна Рада і не було б усіх чотирьох її універсалів. Але Центральну Раду міг замінити якийсь Революційний Комітет, що напевно стояв би в тісному зв'язку із закордонним Союзом. І цей Комітет, враз із Союзом, міг стати стороною, коли об'єктивні обставини довели до Берестя, коли Центральним державам треба було розчленувати Росію, щоб зліквідувати східний фронт.

А Берестя було чейже найважливішим, рішальним моментом в історії української державності. І якби після миру в Бересті німці прийшли до Києва з проф. Грушевським, як зі своїм дійсним союзником, з готовим державним апаратом,

ОДИНОКА УКРАЇНЬСЬКА ВИРІБНЯ МАТЕРІАЛІВ ТЕКСТИЛЬНИХ під фірмою

Софія Щуровська

В Бельську, БАТОРОГО 7 п.

порукає свої першорядні вироби, як кам'яни, швейдоти і т. п. по найнижчих цінах. На бажання висилаємо пробки.

ЮРІЙ КОСАЧ.

РОКОВИНИ.

(Зі збірки „13-та Чота“).

Дзюбанівський, старший десятник СС важко йшов сьогодні під бєсємер. Його кроки падали на дощаний поміст як хмарні клапти. Було великий, майже маленький. Кашкет на голові глибоко на лису голову. Ворухи рухали вусами, що колись були буяні.

Робили на ніч. Ніч руда та суха стояла над брідом містечком. Шипіли рейки виповзаючи як вогні між чорних повіток. Лямпи майорили в темноті, кидаючи на стіни довгі тіні. Там, у глиб заводів бухав мотор.

Ще всі знайомі, одиоманітні звуки, ця руда ніч, висідали з вуха міриадами незлічених звуків, шарпаючи їх гострими, немилосердними пальцями. Але вуха звикли до них. Матвійчук відхитнувся.

— Горобина ніч.
 Ніхто нічого не сказав. Покосились на Дзюбанівського. Він ще порався чомусь із калашем, сопів у кулі. Не дивився на нікого. Кашкет в кулі срібною мишастрою плямою. Матвійчук відхитнувся плечима і взяв кошовку. Черник і Дудка стали за ним. Вже приїхав поря випустити крицю.

Вони бунтувались у гирлі бєсємера. Була як дождь, закутий у залізні ланки. Клекотіла, шипіла, гуділа в собі, алюція, пристрасна. Хотіли розірвати тісне гирло, вирватися скажені з цієї ніч і розлетілись скрізь огниною ніччю.

Дзюбанівський вийшов. Він мав його зав'язані очі на шийку. Очі його повисли на шийці. Він відморгував Макухові на Дзюбанівського.

свого — „старий недобрый“. Але і Макухові було щось не по собі. Тільки сопів і порався мовчки коло чопа. Важкий був. Його бичачий карк повертався звільна. Думав важко, так, як би геть, підносячи тигарі. А Матвійчук відхитнувся кашкет. Ясний кучер розвіявся з вітром. Груді блищали, відливали, мідяні у заграві. Йшов із штангою до штурму на сталь.

— Шефе! — гукнув на Дзюбанівського через гострий вітер, — пора на крицю!

Але Дзюбанівський не поворохувався. Матвійчук нетерпляче став спершись на штангу. З шефом було щось невизначне. Але ніхто не починав, ані слова — треба було чекати. Черник обрубками пальців крутив спокійно цигарку. Скрипучим, завжди невдоволеним голосом оповідав про „фет“ у Льонгвіль. Ще були в пам'яті скравки гулкової музики, крутіж каровселі і стрільня до пляшок.

— Альо, Дзюбанівський, робимо чи ні сьогодні? — загудів Макух.

Нараз Дзюбанівський підвівся. Здавалось, виріс і похудів. На вилицях ковзалися сині вогники. Проте не був лютий. Був якийсь тихий, святочний.

— Фаерант! Не робимо!

Посміхнувся.

Хлопці застигли. Було тихо. Свистала тільки ніч і гудів червоний, розжарений вітер. Невіомонне динамо стугоніло далеко в пащі фабрики. Біля бєсємера вони стояли самі, як на пустині. Ніхто сюди не заходив, хіба тьма. І в ту мить Черник викинув з руки цигарку. Макух випростувався. А Матвійчук хитренькі оченята забігали як перед контометром. Стали всім чомусь моторошно. І навіть ніч, що вила мов вільна, прилипла, загасила вогонь.

А Дзюбанівський став напозір, дивився проти себе у темноту. Малий такий, мишасти, але ніч його слухала.

— То нема про що говорити... — почав він — то кожний знає... звідки ми прийшли сюди? З ночі прийшли ми. Так з ночі. Не хотіли знати тих во... ворогів. Що ні?

Хлопці кивнули головами.

— Кров і піт наш тут... більш нічого... кров і піт. Небо тут чуже, всі чужі. Ніхто не порадить. Гаруємо. Але все — одно приїде день заплати. Так, заплати. Що, ні?

— Правда, Дзюбанівський, — сказав Матвійчук, — приїде день заплати.

Помовчали. Ніхто не знав до чого це йде. А Дзюбанівський усе дивився в ніч, звідти чинта. Тільки іноді совгнуса поглядом по товаришах. Слухали.

— То нема що. Ми як леви бились. Згадаю: набоїв нема, босі ліземо по свігу. Тиф теж. Скільки позлихало. Брата мого зрівав. А все одно не далися.

Хто б там дався, що ні? Ішли, бо треба було. Кожний йшов.

Урвав на хвилину. Матвійчукові здалось, що по шрамі у Дзюбанівського, під самим оком щось заблищало. Так якби з огниної ночі впала крапля. Але не сказав нічого.

— Все одно, бились як леви. — З надуми повторив Дзюбанівський.

Всі кивнули. Справді бились як леви. То аський знав, але ніхто того не говорив. Матвійчук ще малим пішов у стріляні. Втік з дому. Був у Сокальській бригаді. Дудка та Макух були при австрійській гарматі, потім у Києві перейшли до Рогумського. Черник, що йшов із Войківщини, в кінноті служив. Патна-пять літ тому — а все як вчора. І чернявий Черник і сірий Сушко і Мельник з борідкою. Бердичів, Житомир, Біла Церква. Як вчора.

І всі чомусь почули, що думують про одне в ту мить. Не дивилися один на одного. Дивились в темноту, поналі зариси засніжаних

наче легко було змести гетьманський режим, при неутрачності частини німецької армії, але це було. Директорії опанувати зрушену на-родно стіхю і не допустити до рецидиву боль-родині а почної анархії в краю.

Майже двоохліття (1919—1920) боротьба Ди-ректорії проти москвинських большевиків та бі-рогладівців за самостійність і національний ха-рактер Української Народної Республіки ство-риває в історії великого героїзму україн-ської нації, за найвищий ідеал нації, але ле-согом стала й самостійна, суверенна, від ніко-гендо державна українського народу — го неабезпечена державна українського народу — го опанували большевики і в склад єдиної-неді-зимої Росії, званої совітським союзом, з пово-ротом віддали.

Чи могло бути інакше? Годі приписувати провідним одиницям рі-шальну роль в житті народів, а всеж не дасть-ся заперечити, що провідні одиниці формують народню свідомість і кермують народньою во-лею; від їх поведінки у великій мірі залежать успіхи або невдачі на історичній дорозі життя зотинного народу. А при цім треба теж памя-тати і про приповідку, що кожний нарід має такий провід, на який заслуговує, до якого до-ріс, який відповідає станові його розвою та його сил.

В культурному і політичному житті україн-ського народу по обох боках Збруча на перше місце вийшли перед світовою війною бл. п. проф. Михайло Грушевський. Він був загально призна-ним — і своїм і чужим — ідейним провідни-ком новочасного українства. Цілком природно, що з вибухом революції в Росії йому припав обов'язок очолювати український революційний процес, оформлювати його, організувати на-

Акційним капіталом в сумі п'ять мільйонів

і резервами в сумі пів мільйона дає найтривкішу безпеку ошадностивим виладам
Земельний Банк Гіпотечний
у Львові, ул. Словацького 14.
(Філія: Станіславів, ул. Собіського 11).

родні маси й вести їх до здійснення національ-ного ідеалу.

Як це робив проф. М. Грушевський і його найближчі співробітники, та які національно-політичні цілі він ставив — знають усі, хто знає хід революції на Україні. Йшов він від малого до шораз більшого, рахуючись з реальними об-ставинами загально-російського і внутрішнього українського життя, тримаючись політичної формули — Вільна Україна у Федеративній Ро-сії, бо тільки така формула забезпечувала змо-гу легальної освідомлюючої та організаційної праці серед народніх мас.

Не можна говорити про проф. М. Грушев-ського, щоб він не був у засаді самостійником. Але в практичній політиці він дійсно був феде-ралістом, бо не бачив внутрішніх сил і можли-востей, які управнювали би ставити питання про сепаратизм від Росії, не бачив ніякого зовніш-нього оперття для відсепарованої від Росії Укра-їни, а свої власні сили були в стадії дозрівання й оформлювання. І тепер у проф. М. Грушев-ського і взагалі у проводу Центральної Ради все було в порядку. А похибка зайшла раніш.

Великим прогріхом проф. М. Грушевського було те, що він у своїх політичних планах ні-коли не зазірав поза межі Росії, а знайшов-шись по вибуху війни по цей бік фронту, спро-вадження „Союзом визволення України“ до Відня, збагачував ту політичну роботу, яку з вибухом війни розпочав Союз, у порозумінні і співділанні з австрійсько-українськими полі-тичними чинниками, і не припускав, що настане такий момент, коли центральні держави не тіль-ки на словах, а й на ділі починають до ство-рення самостійної України. Тому, замість лишити у Відні й обняти провід у „Союзі визвол. України“, повернувся проф. М. Грушевський до Росії, змарнувавши там час на заслання, не скор-иставши з можливостей приготувати кращий ґрунт на міжнародній арені для здійснення у-країнських визвольних змагань, ніж це могли зробити мало свідомі і неавторитетні провідни-ки „Союзу визв. України“.

Якби проф. М. Грушевський лишився був за кордоном та обняв провід закордонної укра-їнської політики, тоді зовсім інакше були б ви-слідки роботи „СВУ“ й інакший хід подій міг бути по вибуху російської революції і на самій Україні.

„Союз визволення України“ під проводом проф. М. Грушевського виріс би в авторитетну, організацію як в очах чужих політичних чин-ників, так і власної суспільності по обох боках фронту. Бачучи в проводі „СВУ“ проф. М. Гру-шевського, українська суспільність у Росії не легковажила б його діяльності й орієнтувала б себе в ту сторону, в яку орієнтувався Союз. А з вибухом революції в Росії українські кола бу-ли б настроєні цілком інакше, як це було в дій-сності, не трималися б так невідільно формули — „Вільна Україна у федеративній Росії“, а більше думали б про самостійність України. При таких настроях українських кол може з меншим розгоном велася робота в масах, зате вузкий круг людей напевно створив би був міц-ну, сконсолідовану, свідому цілей півлегальну або й нелегальну організацію, якої в дійсності бракувало, для плянмірного проводу націо-нальною революцією.

І далші події склалися б напевно інакше, але значно краще для української справи. Мож-ливо, що у Києві не повстала б легальна Україн-ська Центральна Рада і не було б усіх чотирьох її універсалів. Але Центральну Раду міг заміни-ти якийсь Революційний Комітет, що напевно стояв би в тісному зв'язку із закордонним Сою-зом. І цей Комітет, враз із Союзом, міг стати стороною, коли об'єктивні обставини довели до Берестя, коли Центральним Державам треба бу-ло розчленувати Росію, щоб зліквідувати схід-ний фронт.

А Берестя було чейже найважливішим, рішаль-ним моментом в історії української державно-сти. І якби після миру в Бересті німці прийшли до Києва з проф. Грушевським, як зі своїм дій-сним союзником, з готовим державним апаратом,

ОДИНОКА УКРАЇНЬСЬКА ВИРІБНЯ МАТЕРІА-ЛІВ ТЕКСТИЛЬНИХ під фірмою

Софія Щуровська

В Бельську, Баторого 7 п.

порукає свої першорядні вироби, як кам'ярни, швейоти і т. п. по найнижчих цінах. На бажання висилаємо пробки.

3—3

ЮРІЙ КОСАЧ.

РОКОВИНИ.

(Зі збірки „13-та Чота“).

Дзюбанівський, старший десятник СС важ-ко йшов сьогодні під бєсємер. Його кроки йшли на дошаний поміст як хмарні клапті. Був невисокий, майже маленький. Кашкет на-сунув глибоко на лису голову. Ворушив ру-кавками плуками, що колись були буйні.

Робили на ніч. Ніч руда та суха стояла над сірим містечком. Шипіли рейки виповзаючи як амій знів чорних повіток. Лампи майоріли срібними грушками на густій хаші дротів. Там, у глибокій заводі бухав мотор.

Щі всі знайомі, одоманітні звуки, ця руда ніч, вивалились у вухах мірядами незлічених скалок, шарпаючи їх гострими, немилосердні-ми жалами. Але вуха звикли до них. Матвійчук покху.

— Горобина ніч.

Ніхто нічого не сказав. Покосились на Дзюбанівського. Він ще порався чомусь із приладдям, сопів у куті. Не дивився на нікого. Киминься в куті сіренькою мишастою плямою. Матвійчук злівиву раменами і взяв коцюбку. Мисук, Черняк і Дудка стали за ним. Вже при-чепили пора випускати крицю.

Вона бунтувалась у гирлі бєсємера. Була з повар, аскупий у залізній ланці. Клекотіла, змалювала сама в собі, злюща, пристрасна. Хо-дів розірвати тісне гирло, вирватись скаже-ни посм із чопів і розлитись скрізь огниною феєрцєю.

Дудка перекинув вину. Він мав його зав-дів за лави на шикту. Очі його повеселі-лись. Він підморгнув Макухоні на Дзюбанів-

ського — „старий недобрый“. Але і Макухоні було щось не по собі. Тільки сопів і порався м'ячечки коло чопи. Важкий був. Його бичачий карк повертався звільна. Думав важко, так, як би гехкав, підносячи тягарі. А Матвійчук від-кинув кашкет. Ясний кучер розвіявся з вітром. Груді блищали, відінали, мідяні у заграві. Йшов із штангою до штурму на сталь.

— Шефе! — гукнув на Дзюбанівського че-рез гострий вітер, — пора на крицю!

Але Дзюбанівський не поворохнувся. Ма-твійчук нетерпляче став спершись на штангу. З шефом було щось неважне. Але ніхто не починав, ані слова — треба було чекати. Чер-няк обрубками пальців крутив спокійно цигар-ку. Скрипучим, завжди невдоволеним голосом оловідав про „фет“ у Льонгівль. Ще були в па-мяти скравки глушкованої музики, крутіж ка-овсели і стріляння до пляшок.

— Алльо, Дзюбанівський, робимо чи ні сьогодні? — загудів Макух.

Нараз Дзюбанівський підвівся. Здавалось, виріс і похудів. На вилицях ковзались сині вог-ники. Проте не був лютий. Був якийсь тихий, святоточний.

— Фаерант! Не робимо! Посміхнувся.

Хлопці застигли. Було тихо. Свистала тіль-ки ніч і гудів червоний, розжарений вітер. Не-втомне линамо стугоніло далеко в пащі фа-брики. Біля бєсємера вони стояли самі, як на пустині. Ніхто сюди не входив, хіба тьма. І в ту мить Черняк викинув з руки цигарку. Ма-кух випростувався. А Матвійчуків хитренькі оченята забігали як перед контрометром. Ста-ло всім чомусь моторошно. І навіть ніч, що виділа мов вільня, припинила, загасила вогонь.

А Дзюбанівський став напозір, дивився проти себе у темін. Малий такий, мишастий, але ніч його слухала.

— То нема про що говорити... — почав він — то кожний знає... звідки ми прийшли сюди? З ночі прийшли ми. Так з ночі. Не хо-тили знати тих во... ворогів. Що ні?

Хлопці кивнули головами.

— Кров і піт наш тут... більш нічого... кров і піт. Небо тут чуже, всі чужі. Ніхто не пора-дить. Гаруємо. Але все — одно приїде день заплаати. Так, заплаати. Що, ні?

— Правда, Дзюбанівський, — сказав Ма-твійчук, — приїде день заплаати.

Помовчали. Ніхто не знав до чого це йде. А Дзюбанівський усе дивився в ніч, звідти чи-тав. Тільки іноді совгнувся поглядом по това-ришах. Слухали.

— То нема що. Ми як леви билась. Зга-даю: набойв нема, босі ліземо по снігу. Тиф теж. Скільки поздохало. Брата мого зрівав. А все одно не далися.

Хто б там дався, що ні? Ішли, бо треба бу-ло. Кожний йшов.

Урвав на хвилину. Матвійчукові здалось, що по шрамів у Дзюбанівського, під самим о-ком щось заблищало. Так якби з огниної ночі впала крапля. Але не сказав нічого.

— Все одно, билась як леви. — З надуми повторив Дзюбанівський.

Всі кивнули. Справді билась як леви. То аський знав, але ніхто того не говорив. Ма-твійчук ще малим пішов у стрільні. Втік з до-му. Був у Сокальській бригаді. Дудка та Ма-кух були при австрійській гарматі, потім у Ки-єві перейшли до Рогульського. Черняк, що йшов із Бойківщини, в кінноті служив. Пята-пять літ тому — а все як учора. І чорнявий Черняк і сірий Сушко і Мельник з борілкою. Берлічів, Житомир, Біла Церква. Як учора.

І всі чомусь почули, що думають про од-но и ту мить. Не дивилися один на одного. Дивились у темін, лоня зариси засипаних

приготованим за кордоном. І Грушевський від-
тепер зобов'язав би провід українським державним
життям, а українська суспільність прийняла б не
без деякого спротиву, тоді не було б ніяких кон-
фліктів між українською державною владою і
командуванням арміями закордонних держав;
тоді чужого війська не потрібно було б на Укра-
їні так багато, як його в дійсності було, а мо-
жеб вистачило одні дивізії а полковників; тоді
німав би ставиди перешкод, але чинно пома-
гати українському урядові організувати свою
власну армію, а надії на поміч її в такій
боротбі на заході; тоді не треба було б німа-
ти настановити гетьмана, а українцям його ски-
дати; тоді при чинній німецькій допомозі Україна
могла б у скорому часі внутрішньо організува-
тися і зміцнитися так, що коли осередні держа-
ви не могли оминити того, що їх стрінуло на
Західному фронті, Україна мала б змогу дати
власні імперіалістичним забаганкам більшовиць-
кої Росії і зберегти свою самостійність.

Так могло бути, але, на жаль, так не ста-
лося.

Взагалі причиною упадку української на-
ціональної державності уявляю брак взаємного
розуміння і взаємного довіри між українськими

політичними чинниками і тими чужими чинни-
ками, що після Берестя почали чинно впливати
на хід і зміст українського національно-держав-
ного життя. Відвернути такий сумний кінець на-
ших визвольних змагань міг проф. М. Грушев-
ський, приймаючи на початку війни орієнтацію
на осередні держави і революцію в Росії, чинно
співділяючи з осередними державами в часі вій-
ни, як провідна особа в „Союзі визволення У-
країни“. Цього професор Г. не зробив і це була
його першорядна політична помилка.

Міг проф. М. Грушевський цю свою помил-
ку направити в лютім 1918 р., притягнувши до
участі в українському державному житті ті у-
країнські елементи по цей бік фронту, що спів-
працювали з німцями, та пристосовуючись до
нового чинника в житті краю, яким було коман-
дування німецької армії на Україні. Але він і те-
пер тримався зовсім іншої орієнтації та прихід
німців на Україну уявляв нещастям.

Не будемо його за це каменувати, бо він
був тільки викладником думок і настроїв пере-
важаючої частини української суспільності, яку
швидко пізніше більшовицька Росія навчила
інакше дивитися на річі. Але ця наука прийшла
за пізно.

півданим над українськими душами. В украї-
нських душах закріплена IV. Універсалом Украї-
нська Народна Республіка“.

Далі казеться про працю еміграційного
уряду УНР.

„В сьогоднішній промісті двадцять років
проголошення незалежності Української Др-
жави Уряд Української Народної Республіки
разом з цілим Українським Народом глибоко
схиляється чолом перед всіми тими, що життя
своє віддали за Батьківщину. Ніколи не загине
пам'ять про їх діла, доки бітимуться українські
серця. Вічна їм слава, ах і пам'ять!“

„Уряд вітає в день 22. січня воїнів Ар-
мії Української Народної Республіки, її герої-
в і вояків, все славне та хороше старшинство
й козацтво, що 17 років перетримало на чужині
і непохитній вірності своїй присяг. Вітає
також всю українську політичну еміграцію, що
в важких умовах життя на вигнанні зумів
збагатити безчисленними й безцінними спа-
рами всі ділянки української культури та в
вигинаючись, високо несе перед очима чужин-
ців національний прапор! Український Уряд
кличе українську еміграцію до найтіснішого
об'єднання під прапорами своєї національної
державності. Закликає її не допускати в своє
житті буденних дрібних сварок, які могли б
бути в найменшій мірі спричинитися до розпо-
рощування та марнування національної енергії.
Молодь українську закликає Уряд до аложа-
ння на підтарі державної справи юнацького запалу
та свіжих сил!“

„Немає для Українського Народу нічого
дорожчого, нічого вищого, ніж власна суверен-
на власна Держава. Тільки силою зможе він
Нарід вибороти цей найбільший свій скарб. А
сила народу виростає з єдності, з єди-
нності, свідомого підпорядкування окремих
інтересів інтересам своєї держави, з відданості
Державному Проводові.“

Нехай же готовими застане нас незалеж-
ний останній бій за вільність України! Нехай
він застане нас не зборищем ворожих клас, роки-
рених партій, гуртків та осіб, а єдиною
Державною Нацією, об'єднаною спільною ме-
ткою і спільним Проводом!

А в тім останньому бою просимо Господа Бо-
га, щоб побагословив нам зброю нашу і пра-
пори нашої лицарської Армії і приховав
відсвяткувати День Незалежності нашої На-
родної Держави перед дев'ятсотітньою
Софією у визволеному Києві.

Незалежна Українська Народна Республі-
ка живе!

Анатолій Ліванський (—)

Заступник Голови Директорії.
Головний Отаман Військ УНР.

Вичеслав Прокопович (—)
Голова Ради Міністрів, Міністр Закордонних
Справ.

Володимир Сальський (—)
гепштабу ген. хор., Міністр Військових Справ
22. січня 1938. року, на чужині.

Еміграційний уряд УНР у роковини 22. січня.

Еміграційний уряд УНР видав з нагоди ро-
ковини 22. січня відому, що її передаємо як
історичний документ у широкій витяжці. Повний
текст надрукований у паризькому „Трибуні“.

Вітаємо тебе, Український Народу, в світ-
лим та радісним святом 22. січня, днем воскрес-
нення незалежної Української Держави!

В нашій віковій столітній, в золотому
Києві, що в ньому панували могутньо великі
мислі наші — Святослав Хоробрий, Володимир
Великий, Ярослав Мудрий, що приймав колись
радісно гетьмана-переможця Богдана Хмель-
ницького та його найславнішого наступника —
гетьмана Івана Мазепу, що бачив у мурах своїх
мерав пророка України — Тараса Шевченка, в
щому святому, українською славою оповитому
місті двадцять років тому — 22. січня 1918 року
відновлено стародавню державність України.

В той день Українська Нація устами виба-
раних представників своїх — Української Цен-
тральної Ради — проголосила перед усім світом,
що хоче жити вільно, від нікого незалежною
життям у власній суверенній Державі. Україн-
ську Народну Республіку покликав до життя
сам Український Нарід. Вона — його власний

твор, втілення його власної волі, його власних
змагань до вільності й могутності.

Українську Народну Республіку збудував
Український Нарід, збудований з довгого сну, в
огні історичної пожежі, окрадений з багатьох
вартостей, потрібних до відбудови Держави. По-
кинули його — в переважній більшості — вель-
можні та заможні, дідачі — шляхта, генерали,
офіцери та урядовці, навіть слуги Вістара пі-
шли в найми, у службу до чужинців. Проте На-
рід Український зберіг своє національне облич-
чя у своїй міцній, здоровій селянській стихії. Із
надр своїх мас, зпоміж усіх верств, висунув він
нових провідників. Зберіг волю до власного са-
мостійного життя, що вибухнула в часі револю-
ції й могутнім полум'ям національної свідомості та
завершила боротьбу багатьох поколінь Україн-
ського Народу за відновлення національної де-
ржавності.

Проголошення самостійності Української
Державності потягнуло за собою боротьбу з
Москвою, що ведеться ось уже двадцять років.
Москві вдалося збройним наїздом запосісти на-
шу землю. Але ця зовнішня невдача напевне
менше важитиме в історії визволення України,
ніж пробудження України та відродження її
державного духа, посвідчені IV. Універсалом.
Під ворожою окупантською парубою не гасне
полум'я української державності, а розпало-
ється все міцніше. Ворог планує вже тільки над
нашою землею, над її багатствами, може знуща-
тися з наших людей, але назавжди втратить па-

речей, що бовваніли серед ночі. Понад димарі,
що різались шоглами на червоному небі. Понад
це чуже та сіре містечко, що спало глухим, ка-
м'яним сном.

І нараз Матейчук спалахнув. Загорівся
його неслаухивний волос, запалахкотіло чоло і
запалюючись, бо завжди, коли хвилювався за-
гинувався, почав:

— Дзюбанівський, пам'ятаєш... пам'ятає-
ш того, що все на білім коні їздив? Попамя-
тайся — в ту ніч, ми не спали... кріси в кізлах
стали... ніхто не спав... він приїхав... на білім
коні... я бачив його зблизка... не забуду...
ми всі зірвалися... ніч була, серпцева, така як-
раз... тиха ніч...

— Пам'ятаю, — кивнув Дзюбанівський, —
ми тоді брали Київ.

І урвав. І всі мовчали. Не шипіли. Не ви-
тягали. Тільки їх танцювали по повітрі. Поміст
серця. Зривався недобрый розлучений ві-
тер, плава обличчям. І ці на мості, під бесеме-
ром вирости на велетні. Здавалось, що шти-
ги в їх руках стали крісами. Посуворіли лица і
тисками та чолами неспинно днася розжар-
ений метал. Груді їх дихали важко, врича-
сто, немов там у середині, замість серця був
палючий від гранати, немов нутром їх котились
жваві плами, розпалені до червоності, коти-
лись у прірву ночі.

Стояли вони як мур, як граніт. Велетенські
гвардійці.

— Са у нас? — очував Дзюбанівський, —
ідем до роботи.

— Ідем — глухо сказав Мавук.

Тільки мовчки розійшлися на місця. Все бу-
ло по святі. Черняк крикнув на пошера. Кри-
ня знов почала клекотіти. Над фабрикою сто-
яла руда ніч.

*) Гоголь, відець.

Політична лекція „Русского Голосу“.

„Русский Голос“ (ч. 2, з 16-го січня ц. р.) у
статті п. м. „На що потрібна Англії Україна?“
наводить голоси двох англійських політиків, що
торкаються незалежності України. В. Черчилль
сказав, що Англія на місці Німеччини намага-
лась би не знищити Францію, але розбити Росію
та відірвати від неї південні області, бо слаба
і політично і мілітарно Україна була би фактич-
но тільки васалом Англії. „Ми — наводить сло-
ва Черчилля „Русский Голос“ — билим зацікавлені
слабою і без майбутнього Україною, ніж силь-
ною Росією“.

Другий англійський політик — пише „Р.
Г.“ — б. посол у Петрограді Д'Абердін у своїй
статті: „Чи бажана для нас сильна Росія?“ від-
повідає коротко і ясно: „Ні“. Чому? Бо „сильна
Росія“ — це суперник Англії на Чорному та
Середземному Морі. Сепаратистична політика
України скорше приведе нас до сильного розпо-
рощення на Чорному Морі, бо контролю проливів
буде тоді багато держав, ніж при сильній Росії.
Коли в 1854 р. ми не змогли стати твердою
ногою на Крим, то не повинні програти тепер
подібної нагоди, яку дає нам український рух“.

Найвищий ці думки „Русский Голос“ вірнує:
„Здається, зовсім ясно. Відомі англійські
дівчата просто і ясно кажуть, на
що потрібна їм Україна і яке значення при-
скадають вони до українського руху. Укра-
їна, як така, її добро та доля їх найменше
дбають. Для них важне, що не буде силь-
ної Росії, з якою треба рахуватися, але бу-

дуть на її території слабій, нездатній до сам-
остійного життя держави, де жодна
та інші великодержавні імперіалістичні
ду і сходу зможуть господарити, як їм
добається“.

„Русский Голос“ розуміє, чому українські
самостійники підтримують англійців, німців
літці та японців — всі вони мають у своїй
інтереси. Але

„польські дівчата, що мають свою державу
своє минуле, сучасне і майбутнє, вони
не можуть не дорожити. Що думають
підсичуючи українські самостійники
лабування? Невже вони не засвідчили
бі, що якщо не стало Росії, то на її місці
тому півдні господарити би не могли
компанія англо-германо-франко-італій-
ска, а Польща, сподівалась би у своїх
ходу і сходу, зацікалась би у своїх
державних імперіалізмів?“

Якисьбудь коментарі тут зайві. Вони
тільки з цих дівчатах-„російських“
українська справа — як то кажуть —
стойть“. Коли нею зацікавлені всі великі
ви Європи: Англія, Німеччина, Франція, то
тощо шось з того таки бути. Хіба, що ж
трає з тих держав послухає... який
Голосу“.

При зміні адреси просимо
подавати й стару адресу

приготованим на мордоні. І Грушевський від-
терпер обняв би провід українським державним
життям, а українська суспільність прийняла б це
без вагального спротиву, тоді не було б ніяких кон-
фліктів між українською державною владою і
командувачами арміями запризначених держав;
тоді чужого війська не потрібно було б на Укра-
їні так багато, як його в дійсності було, а мо-
жеб вистачило одні дивізії а полонених; тоді
німіц не ставилиб перешкод, але чинно пома-
галиб українському урядові організувати свою
важну міцну армію, а наші на поміч її а такій
боротьбі на заході; тоді не треба було б німцям
настановити гетьмана, а українцям його ски-
нути; тоді при чинній німецькій допомозі Україна
могла б у своєму часі внутрішньо організува-
тись і вижити так, що коли осередні держа-
ви не могли оминити того, що їх стрінуло на
Західному фронті, Україна мала б змогу дати
відсіч імперіалістичним забаганкам большевиць-
кої Росії і зберегти свою самостійність.

Так могло бути, але, на жаль, так не ста-
лося.

Важка причиною упадку української на-
ціональної державності уважимо брані взаємного
розуміння і взаємного довіри між українськими

політичними чинниками і тими чужими чинни-
ками, що після Берестя почали чинно впливати
на хід і зміст українського національно-держав-
ного життя. Відвернути такий сумний кінець на-
ших визвольних змагань міг проф. М. Грушев-
ський, приймаючи на початку війни орієнтацію
на осередні держави і революцію в Росії, чинно
співділяючи з осередними державами в часі вій-
ни, як провідна особа в „Союзі визволення У-
країни“. Цього професор Г. не зробив і це була
його першорядна політична помилка.

Міг проф. М. Грушевський що свою помил-
ку направити в лютім 1918 р., притягнувши до
участі в українському державному житті ті у-
країнські елементи по цей бік фронту, що спів-
працювали з німцями, та пристосовуючись до
нового чинника в житті краю, яким було коман-
дування німецької армії на Україні. Але він і те-
пер тримався зовсім іншої орієнтації та прихід
німців на Україну уважав нещастям.

Не будемо його за це каменувати, бо він
був тільки викладником думок і настроїв пере-
важаючої частини української суспільності, яку
швидко пізніше большевицька Росія навчила
інакше дивитися на річі. Але ця наука прийшла
за пізно.

кування над українськими душами. В украї-
нських душах засвілює IV. Універсалом Украї-
нська Народна Республіка.

Далі казється про працю еміграційного
уряду УНР.

„В сьогоднішній вчорнітій давній роковині
проголошення незалежності Української Держави
Української Народної Республіки разом з цілим Українським Народом глибоко
схиляється чолом перед всіма тими, що життя
своє віддали за Батьківщину. Ніколи не згинуть
пам'яті про їх діла, доки битимуться українські
серця. Вічна їм слава, дяка і пам'ять!“

„Уряд вітє в день 22. січня воїни Ар-
мії Української Народної Республіки. В гер-
бітїваді, все славіє та хоробре старшинство
й козацтво, що 17 років перетримало на чужині
і непохитній вірності своїй присязі. Вітє
також всю українську політичну еміграцію, що
в важких умовах життя на вигнанні зуміла
зв'язати безчисленними й безцінними стар-
бамі всі ділянки української культури та ви-
виряжувати, високо несе перед очима чужини
ця національний прапорі Української Уни-
кляє українську еміграцію до найтіснішого
об'єднання під прапорами своєї національної
державності. Закликає її не допускати в своє
житті буденних дрібних сварок, які могли б
би в найменшій мірі спричинитися до розко-
шування та марнування національної енергії.
Молодь українську закликає Уряд до зложін-
ня в лівтарі державної справи юнацького змаг-
га світих сил!“

„Немає для Українського Народу нічого
дорожчого, нічого вищого, ніж вільна сувер-
на власна Держава. Тільки силою зможе
Нарід вибороти цей найбільший свій скорі-
і сила народу виростає в єдності, в одностайності, в од-
лудності, свідомого підпорядкування окремих
інтересів інтересам своєї держави, в відданості
Державному Проводові.“

Нехай же готовими застане нас незламні
останній бій за вільність України! Нехай
застане нас не зборищем ворожих клас, різнорі-
них партій, гуртків та осіб, а єдиною
Державною Нацією, об'єднаною спільною
тєю і спільним Проводом!

А в тім останнім бою просимо Господи
га, щоб поблагословив нам зброю нашу і по-
пори нашої лицарської Армії і приволов нас
відсвяткувати День Незалежності нашої
родної Держави перед дев'ятьсотітисом
Софією у визволеному Києві.

Незалежна Українська Народна Республіка
хай живе!

Андрій Лівницький (—)

Заступник Голови Директорії.

Головний Отаман Військ УНР.

Вячеслав Прокопович (—)

Голова Ради Міністрів, Міністр Закордонних
Справ,

Володимир Сальський (—)

генштабу ген. хор., Міністр Військових Справ
22. січня 1938. року, на чужині.

Еміграційний уряд УНР у роковини 22. січня.

Еміграційний уряд УНР видав з нагоди ро-
ковини 22. січня відозву, що й передаємо як
історичний документ у широких витягах. Повний
текст надруковано у паризькому „Трибуні“.

„Вітаємо тебе, Український Народ, із світ-
лим та радісним святом 22. січня, днем воскре-
сіння незалежної Української Держави!“

В нашій віковій столиці, в золотострому
Києві, що в ньому панували могутньо великі
князі наші — Святослав Хоробрий, Володимир
Великий, Ярослав Мудрий, що приймав коліс-
ні радощі гетьмана-переможця Богдана Хмель-
ницького та його найславнішого наступника —
Гетьмана Івана Мазепу, що бачив у мурах своїх
ізраїльського пророка України — Тараса Шевченка, в
цьому святому, українському славному оповитому
місті двадцять років тому — 22. січня 1918. року
відновлено стародавню державність України.

В той день Українська Нація усталим вибо-
раних представників своїх — Української Цен-
тральної Ради — проголосила перед усім світом,
що хоче жити вільним, від нікого незалежним
життям у власній суверенній Державі. Україн-
ському Народу Республіку покликав до життя
сам Український Нарід. Вона — його власний

почей, що бовваніли серед ночі. Понад димарі,
що різались шоглами на червоному небі. Понад
не чуже та сіре містечко, що спало глухим, ка-
м'яним сном.

І нараз Матвійчук спалахнув. Загорівся
його неслухняний волос, запалахкотіло чоло і
закинувшись, бо завжди, коли хвилювався за-
гнукувався, почав:

— Дзюбанівський, пам'ятаєш... пам'ята-
єш того, що все на білім коні їздив? Пппама-
таєш — а ту ніч, ми не спали... кріси в кізлах
стояли... ніхто не ссипав... ані приїхав... на ббб-
лім коні... а бачив його зблизька... не забуду...
ми всі зірвалися... ніч була, серпнева, така як-
раз... тиха ніч...

— Пам'ятаю, — кинув Дзюбанівський, —
ми тоді брали Київ.

І урвав. І всі мовчали. Не шиширкнули. Ви-
тигали. Тілі їх танцювали по повітрі. Поміст
окригав. Зривався надобрий роздотений ві-
тер, палив обличчя. І ці на мості, під бббсе-
ром вирости на велетнів. Здавалось, що штан-
ги в їх руках стали кірсами. Посуворили лица і
мелесами та чолами неспокійно лився розжес-
рений метал. Груді їх дикали важко, привча-
сто, немов там у середині, замість серця був
пшеник від гранати, немов нутром їх котились
зава шпакі, розпаленого до червоності, коти-
аві у пірну ніч.

Стояли воли як мур, як граніт. Велетенські
гвардійці.

— Са у мурі — окутив Дзюбанівський, —
їдем до роботи.

— Ідем — глухо сказав Макух.

Тілі мовчки розвішались на місця. Уже бу-
ло по світі. Черники крикнув на пошера. Кри-
ця знов почала клекотіти. Над фабрикою сто-
ала руда ніч.

*) Готова, мілесь.

твір, втілення його власної волі, його власних
змагань до вільності й могутності.

Українську Народну Республіку збудував
Український Нарід, збудований з довгого сну, в
огні історичної пожежі, окрадений з багатьох
вартостей, потрібних до відбудови Держави. По-
кинули його — з переважній більшості — вель-
можні та заможні, дідачі — шляхта, генерали,
офіцери та урядовці, навіть слуги Вістара пі-
шли в найми, у службу до чужинців. Проте Нарід
Український зберіг своє національне облич-
чя у своїй мішій, здоровій селянській стихії. Із
надр своїх мас, зпоміж усіх верств, висунув він
нових провідників. Зберіг волю до власного са-
мостійного життя, що вибухнула в часі револю-
ції могутнім полум'ям національної свідомості та
завершила боротьбу багатьох поколінь Україн-
ського Народу за відновлення національної де-
ржавності.

Проголошення самостійності Української
Державності потягнуло за собою боротьбу з
Москвою, що ведеться ось уже двадцять років.
Москві пдалося збройним наїздом залюбити на-
шу землю. Але ця зовнішня невдача напевне
менше важитиме в історії визволення України,
ніж пробудження України та відродження її
державного духа, посідчені IV. Універсалом.
Під ворожою окупантською наругою не гасне
полум'я української державності, а розпало-
ється все міцніше. Ворог планує вже тільки над
нашою землею, над її багатствами, може знуша-
тися з нашими людьми, але назавжди втрапить па-

Політична лекція „Русского Голосу“.

„Русский Голос“ (ч. 2. з 16-го січня ц. р.) у
статті п. н. „На що потрібна Англії Україна?“
наводить голоси двох англійських політиків, що
торкаються незалежності України. В. Черчилль
сказав, що Англія на місці Німеччини намаг-
лась би не знищити Францію, але розбити Росію
та відірвати від неї південні області, бо слаба
і політично і мілітарно Україна була би фактич-
но тільки васалом Англії. „Ми — наводить сло-
ва Черчилль „Русский Голос“ — більш зацікавлені
славою і без майбутнього Україною, ніж силь-
ною Росією“.

Другий англійський політик — пише „Р.
Г.“ — б. посол у Петрограді Д'Аберн в своїй
статті: „Чи бажана для нас сильна Росія?“ від-
повідає коротко і ясно: „Ні“. Чому? Бо „сильна
Росія“ — це суперник Англії на Чорному та
Середземному Морі. Сепаратистична політика
України скоріше приведе нас до сильного позо-
ження на Чорному Морі, бо контролю проливів
буде тоді багато легше, ніж при сильній Росії.
Коли в 1854 р. ми не змогли стати твердою
моцію на Кримі, то не повинні прогавити тепер
подібної нагоди, яку дає нам український рух“.

Навіщо ці думки, „Русский Голос“ міркує:
„Заметься, зовсім ясно. Відповідаючи
англійській думці просто і ясно кажуть, на
що потрібна їм Україна і яке значення при-
кладають вони до українського руху. Укра-
їна, як така, її добро та доля їх найменше
цікавить. Для них важне, що не буде силь-
ної Росії, з якою треба рахуватись, але бу-

дуть на її території слабій, нездатній до са-
мостійного життя держави, до автономії
та інші великодержавні імперіалістичні
ду і Сходу зможуть господарити, як їм
добається“.

„Русский Голос“ розуміє, чому українські
самостійники підтримують англійців, нім-
ців та японців — всі вони мають у тому
інтереси. Але

„польські дідачі, що мають свою державу
своє минуле, сучасне і майбутнє, вони
не можуть не дорожити. Що думати про
підсичуючи українські самостійники
лабузуванням? Новіше вони не заспоко-
бі, що якщо не стало Росії, то на її місці
тому півдні господарити би не могли
компанія англо-германо-франко-япони-
сько-американська, а Польща, схочучи
ходу і Сходу, заикалась би у своїх
контрдержавних імперіалістичних?“

Якінебудь коментарі тут зайві. Вони
тіляки в цих будь-що-будь „роздуми“
українська справа — як то кажуть — „до-
стоїть“. Коли нею зацікавлені всі великі
ви Європи: Англія, Німеччина, Франція, то
тово щось з того таки бути. Хто ж
трясє з тих держав послухає... який „Рус-
Голосу“.

При зміні адреси просимо
подавати й стару адресу

Трохи сонця для наших найбідніших дітей.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ „ТОВАРИСТВА ВАКАЦІЙНИХ ОСЕЛЬ“.

У своїй звітній на загальних зборах якогось товариства мають зазвичай викладати численні збори членам товариства, гостям і представникам преси діяльність цього товариства. Зазнемо ті збори. Це звичайно перерахунок членів чи менше важких подій з життя товариства і ціла низка чисел. Пенно, хто спра-... (text continues with financial reports and organizational details)

На такій фільмі побачили ми розсміяні діти нашої найбіднішої міської дітвори, обгорілі на дитячому сонці, засмазані сільським ві-... (text continues with a description of children and their living conditions)

Але такої фільми нема. Тому треба задо-... (text continues with a call to action for better representation of children's needs)

Залиши числами. В рр. 1936, і 1937, Т-во ви-... (text continues with financial data and membership statistics)

Ваканційних Осель" змінити, треба повести ак-... (text continues with a discussion on the organization's goals and methods)

Вулиці збірки принесли: в 1936, р. — 1049.82 зол., в 1937, р. — 978.11 зол. Це змен-... (text continues with financial reports and organizational details)

Жертви українських установ дали: в 1936, р. — 936.18 зол., в 1937, р. — 1297.12 зол. На ці... (text continues with financial reports and organizational details)

Субвенції в обох роках невеличкі. Велику... (text continues with a discussion on subsidies and financial support)

Дискусія над звітами оберталася довкола... (text continues with a discussion on the organization's activities and future plans)

Збори через аклямацію вибрали на пропози-... (text continues with a list of names and organizational details)

УКРАЇНСЬКА ШАДНИЦЯ

в Перемишлі

це одинок

УКРАЇНСЬКА КАСА ОЩАДНОСТІ

Проводять всі банкові чинності. з правом пупілярности. Чекове конто ПКО. 144.753

З польської преси.

Не. Панась хоче порозуміння з Росією?

В органі „Стронніцтва Людового“, тижне-... (text continues with a report on Polish press and political events)

„Стоїмо знову на переломі серед загаль-... (text continues with a discussion on the current political situation)

ського насилля мусимо протиставити сла-... (text continues with a discussion on the situation in Poland and the role of the press)

„Кс. Панась спирається мабуть на дум-... (text continues with a discussion on the role of the press and the situation in Poland)

Свято 22. січня у львівському „Лузі“.

Свято 22. січня у львівському „Лузі“ від-... (text continues with a report on the anniversary of the Ukrainian liberation struggle)

січня 1919. року, оснований на історичних да-... (text continues with a report on the anniversary of the Ukrainian liberation struggle)

По рефераті були продукції мішавого хору... (text continues with a report on the anniversary of the Ukrainian liberation struggle)

ВЖЕ ВСІ ВОРОБЦІ

ЗНАЮТЬ

ЩО ПАСТА

ЕЛЕГАНТ

Є НАЙЛІПША

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Ч. 7. Понеділок, 23 (11) січня 1888.

„РУСИНИ САМІ ВИНУВАТІ“.

Д-р Андрій Чайковський у передовій статті п. н. „Властиві причини упослідження нашої мови в су-... (text continues with an article about the status of the Ukrainian language)

„Ми повинні би брати собі в тому випадку при-... (text continues with an article about the status of the Ukrainian language)

„А ми що робимо? Сором сказати. Русини в ци-... (text continues with an article about the status of the Ukrainian language)

„ХТО НЕ ПРИЗНАЄ НІЧІЙОГО АВТОРИТЕТУ?“

Свій фейлстон п. н. „Дещо про наше церковне... (text continues with an article about the status of the Ukrainian language)

„Нема може на цілому світі народу, що так мало... (text continues with an article about the status of the Ukrainian language)

„ПОЗНАКИ МИРА.“

На невірні бажання московського ген.-губерна-... (text continues with an article about the status of the Ukrainian language)

„Німецький цісар видав відлучне письмо до то-... (text continues with an article about the status of the Ukrainian language)

Тому політичний огляд в тому числі „Діла“ за-... (text continues with an article about the status of the Ukrainian language)

Найбільше поширення свідчить

про високу якість каменів і тутон

„КАМІНА“

До ювілею „Діла“.

О. АДАМ СТАНКЕВИЧ.

Білоруський привіт „Ділові“
з нагоди його ювілею.

„Діло“ у білорусинів широко відомий і дуже популярний часопис. „Діло“ в руках білоруса — це завжди мильний, бажаний гість і вірний приятель. Цей часопис білоруси дуже радо читають і багато з нього користуються у своїх культурних та політичних починаннях.

Особисто моя особа дуже часто зверталася на крайній беріжок „Діла“, де пишастись скромно, але так виразно: „рік XIX“. Читачи цей часопис, а читача його щодня й уважно, я з великою моральною приємністю гляді на те число, добре уявляю собі, що воно значить і широкі радощі, що „Діло“ існує аж 59-тий рік, витримало й успішно працює для добра братнього нам Українського Народу.

Дякуючись на те число, я часто думаю, чому „Діло“ мовчить про свій такий важкий і великий ювілей? Тимчасом в одному з перших з цього місяця чисел „Діла“ стрічаю вістку, що цей часопис нагадує від свого початку виходить вже 59-ий рік, а як щоденник уже 30 літ та що цей великий ювілей буде торжеством великої події. Мій сумнів розвіявся.

І справді 13. 1. цього року дістаю ювілейне число „Діла“. Число значно побільшене і повне справді цінного змісту, статей різних осіб, що аж 30 літ так чи інакше з „Ділом“ були зв'язані і які з нагоди того ювілею написали свої спогади, міркування, листи.

Коли я читаю те ювілейне число моя радість справді була щира і велика. Була це радість білоруської землі, що якесь цінне значення щоденника у житті нашої, що хотіла би побачити його в Білоруському Народі, але на жаль, у теперішніх політичних умовах не бачить навіть білоруського тижневика.

Вже другий рік, як єдиний білоруський політичний тижневик „Беларуська Криніца“ польська адміністрація вважала привинила. Справа довгош аналізується в суді. Квіта її, як входить в те, який він буде, не видно. Усі далішні спроби білорусів видавати новий білоруський політичний тижневик сама влада і далі спиною. На білоруські зголошення нового тижневика зі старостами приходять завжди таке саме писмо, яким забороняється той часопис, бо нібито вже „хтось“ перший видавачине під такою ж назвою часопис. Цей „перший“ перешкоджав нам цілий минулий рік. Цього-ж року на нові спроби видавати тижневик „Народная Криніца“ ставу на перешкод, знову ж той таємничий „хтось“.

Нагадується мені тут така вигадана легенда: В Єрусалимі, біля одної з брем міста, була саджанка, звана по жидівськи Вітеда, що значить — місце милосердя. Біля тієї саджанки було завжди багато хворих і калі, що чекали порушення води. Бо час до часу ангел Господень входив у саджанку і вода починала хвилюватись. І хто перший улягав у ту саджанку після її хвилювання, той ставав здоровий. А був там один чоловік, що хворів 38 літ. Коли Ісус побачив його, то він сівся біля нього перед Ісусом, що не міг ніяк улягтись у ту саджанку, бо як вода захвилює, то завжди впаде в неї хтось перший і він дає замишляється там зі своєю бідою. Ісус взяв собі до серця біду того чоловіка та обдаровує його своїм милосердям, оддоровив його.

Ось і ми білорусини ніколи не можемо у відповідних чинах дійти до їх „милосердя“, бо „хтось“ завжди перший заважає нам у дорозі і вибирає нам часопис, який ми вибрали. Христос відкликає з біди того чоловіка. Твердо віримо, що неможливо він і нас, Діла, що і „Діло“ за 50 літ свого існування ніколи не мав труднощів і перешкод, але все перебігло і сьогодні достойно й успішно служить славі Українського Народу.

Але на що я те говорю? Ізщо у радості ювілей „Діла“ розказує про білоруську біду? Це так з радощів. Ми, білоруси, тишимося Вами Українським Радикальним Білоруським друком української землі приймає і хоче вона бачити успіх і радість в українській, до того ж успіху і радість у тому, щоб білоруси не марили, — то тишимося українським радощами, радощами братнього нам Українського Народу.

Ось і тепер ми, білоруси, відзначаємо великий „Діловий“. Передусім дякуємо за те, що

воно завжди радо друкує статті та різні вісти про білоруське національне життя, у важкі хвилини білоруського життя завжди бере нас в оборону і підтримує нас морально.

Дякуємо всім „Ділові“ і за те, що воно приходить майже до всіх білоруських організацій та установ і приносить нам чимало доброго. Цим добром є для нас не тільки все те, що нагадує нас до людий добрий часопис, але також і те, що „Діло“ служить нам зразком публіцистики. „Діло“ як справді європейський часопис, служачи одній українській національній ідеї, робить це так уміло, що об'єднує біля себе публіцистів, письменників і діячів часто різних і суперечливих собі поглядів і переконань, спрямовуючи їх до загальної національної української культурної і політичної праці. В цьому його велика заслуга перед Українським Народом. З цього доброго прикладу користуємо і ми. Користуємо і виносимо.

У 50-ті роковини існування „Діла“ як щоденника ми, білоруси, шлемо йому свій щирий і гарячий братній білоруський привіт та побажання дальшого успішного розвитку для добра Українського Народу.

Студентський комітет уряджує
в неділю 30. січня о 12-тій год.
в великій салі Народного Дому

О. ІВАН ПАСТЕРНАК.

Мої спомини про початки „Діла“.

До Високоповажної Редакції „Діла“
у Львові.

З ювілеєм нашого цінного „Діла“ нехай буде вільно і мені переслати щирі побажання враз із задоволеною пошаною для Ювілейників. В тім часі, коли почало виходити „Діло“, був я учеником академічної гімназії у Львові. Ми, старші хлопці, вже тоді зацікавилися „Ділом“. Пригадую собі, як одного разу ми були в руській театрі і на сцені вийшов Володимир Барвінський. Ми зараз звернули на нього увагу і почали собі шептати: „Дивись, Барвінський, редактор „Діла““. Ми дивилися на нього з великою пошаною. А його постать так вбила мене в пам'ять, що я ще нині бачу його в уяві, як входить на сцену.

Пригадую собі добре і похорон Барвінського. Чи на тім похороні були всі, ученики нашої гімназії, того вже не пам'ятаю. Але тамто, яке глибоке, сумне враження викликала та смерть між нами. Ще нині лунає в моїй уяві голос нашого професора Наталія Валініна, як він вголос читав прощальну промову з балкони при вулиці Баторія: „Барвінський помер!“

В році 1886 пішов я до Духовної Семінарії у Львові і зараз заперемуровав „Діло“ на спілку з моїм товаришем Песічоровським, з яким я мав під одним чималом. До нас приходили і декотрі інші товариші „на газетку“. Таких спілок було в семінарії більше. Кілько всіх чисел „Діла“ приходило до нас, годі мені пригадати. На всякий випадок що-найменше десять. Наші товариші „тверді“ брали „Червону Русь“. Ті газети — то був „видимий знак“ національно-політичних переміщень питомців і заразом по-казник котра сторона сильніла.

Моральна перевага була по нашій стороні. А були в тім часі в семінарії ось-такі вишарпані студенти-богослови українці: Олександр Бобинський, Остап Ніжанинський (музик-композитор), Михайло Мосора, Кость Андрухович, Іван Ващенко (б. парох Стрия), Давид Лопатинський, Андрій Пелісінський, Кирило Студинський, Олександр Колеско (був не довго), Євфимій Роздубинський (дівля у Городку), Іван Гарматій.

КОМПЛЕТ БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА“

20 томів вартости зол. 39.—
ТІЛЬКИ ЗА 30Л. 25.—

Імена Вільде:	ХИМЕРНЕ СЕРЦЕ — новелі	1.25
Улас Самчук:	ВІДНАВДЕНИЙ РАЙ — новелі	1.25
Софія Яблонська:	З ІРАЇНИ ОПІО І РИНКУ репортаж з Китаю	1.25
Д'Орвеллі:	ЧОРТИЦІ — новелі	2.—
Он. Бальзам:	ЧАРОДІЙНА ШИРА — повість	2.—
Василь Масютин:	ДВА З ОДНОГО. 2 томи — пов.	1.25
Ольга Нобиліна:	АПОСТОЛ ЧЕРНІ — 2 томи повість	1.25
Кнут Гамсун:	ПІД ОСІННІМИ ЗОРЯМИ — повість	2.25
В. Будзинський:	ЯК ЧОЛОВІН ЗІШОВ НА ПАНА — повість	2.25
Сальваторе Фаріна:	ЛЮБОВ ОПОВИТА БРЕ. ХНЕЮ — повість і новелі	2.—
Володимир Бірчан:	ЗОЛОТА СІРИПКА — новелі	2.—
Юрій Косач:	КЛУБОН АРІЯДНИ — новелі	1.25
Іван Зубенко:	КВІТКА НА БАГНІ — повість	1.25
Федір Дудко:	ДІВЧАТА ОЧАЙДУШНИХ ДНІВ оповідання	1.—
Богдан Леппий:	ТРИ ПОРТРЕТИ — спомини	2.25
Новелі Деяв'я:	ЧОРНА ІНДІЯ „МОЛОДОМУЗИ“ — новелі	2.—
Фр. Алехнович:	7 ЛІТ НА СОЛОВ'ЯКАХ — спомини засланиця	1.25
Ільон Боріца:	НАПОЛЕОН І УКРАЇНА — істор. студія на підставі невідомих документів з ілюстраціями	1.25
Замовляти:	„ДІЛО“ — ЛЬВІВ, РИНОК 10. Почтова пересилка 30 сот.	

СВЯТО КРУТ

ЛІКАР
Володимир Лазоркоординос у внутрішніх надугах
ЛЬВІВ, УЛ. МУЧНА 10 (біля Личаківського).

кої літератури д-ра Омелія Огоменського. Туди ходили ми в пошуківних годинах на значні тих викладів для нас хіба не треба ввертати.

На сотрудника призначили мене до Львова, де був парохом о. Юрій Гладкович. Цілий рік був високо-патрістичний. На спомини було все „Діло“. Але мені було важко дозв'язати, тому я перемуровав собі спомини.

У мого пароху мав я нагоду стрітись з самими з його сином і моїм професором, Давидом Гладковичем. Одного разу зговорилися на „Діло“ і я похвалився, що перемуровав собі спомини. А професор з притиском питає мене: „заплатили ви хоч за пів року?“. Я платив ні, хоч у бюджеті сотрудника такий стан становив повільну рубрику. Професор каже: тоді на неточних чи недіагностичних перекладах, бо він був адміністрацією „Діла“ і знав стан, си. З його розмови виходило, що всі спомини стради густо-часто була на не дуже велику мандулу історії.

Від себе дуже широкую Хвалю Радий, що ввела домістити і не бачи спомини найстаршими передплатами. А що спомини з молодих літ до чого пригодили, шу з них зробити ужиток.

Зібраних, 17. 1. 1938.

Всім тим вл. громадянам (кам), що ка зволити нам прислати свої цінні згадки наші ювілейне число, як го приводу свої побажання, редакція

з нагоди 50-ліття „ДІЛА“ як щоденника статті чи спомини і таким чином і тим усім, що прислали нам з „ДІЛА“ складає сердечну подяку.

Білоруський привіт „Ділові“ з нагоди його ювілею.

„Діло“ у білоруській широкій відома і дуже популярна часопис. „Діло“ в руках білорусів — це завжди мій, близький і вірний приятель. Цей часопис білоруси дуже радо читають і багато з нього користають у своїх культурних та політичних поглядах.

Особливо мені він дуже часто звертався на свій беріжок „Діла“, де пишеться скромно, але так вимовно: „р.і. LIX“. Читаючи цей часопис, я читав його щодня й уважно, з великою моральною прихильністю гляді на те, що добре уявляв собі, що воно значить і широко, так „Діло“ йснує аж 59-тий рік, витримало й успішно працює для добра братнього нам Українського Народу.

Дивлячись на те число, я часто думаю, чому „Діло“ мовить про свій такий важкий і великий ювілей? Тимчасом в одному з перших з цього місяця чисел „Діла“ стріваю вістку, що той часопис нагадує від свого початку виходить вже 59-ий рік, а як щоденник уже 30 літ та що цей важкий ювілей буде набагато яскравішим відначенням. Мої спомини розпалює.

І справді 15. I. цього року дістаю ювілейне число „Діла“. Число якимось побільшало і повне справді цікавого змісту, статей різних осіб, що за 50 літ так чи інакше в „Діло“ були заявлені і які в нагоду того ювілею написали свої спогади, міркування, замітки.

Коли я читав те ювілейне число моя радість справді була щира і велика. Була це радість білоруської землі, що яксь однією значущою щоденником у житті нації, що хотіла би побачити його в Білоруському Народі, але на жаль, у теперішніх політичних умовах не бачить навіть білоруського тижневика.

Вже другий рік, як єдиний білоруський політичний тижневик „Беларуская Кривіца“ польська адміністраційна влада припинила. Справа довго знаходиться в суді. Кінця її, не входячи в те, який він буде, не видно. Усі далішні спроби білорусів видавати новий білоруський політичний тижневик здає сама влада і далі спиною. На білоруській аргументації нового тижневика зі староства приходять завжди таке саме писмо, яким забороняється той часопис, бо нібито вже „хтось“ перешкодило видавати під такою ж назвою часопис. Цей „перший“ перешкоджувачам цілий минулий рік. Цього-ж року на нові спроби видавати тижневик „Народная Кривіца“ ставив на перешкоду знову-ж той таємничий „хтось“.

Нагадується мені тут така єврейська притча: В Єрусалимі, біля одної з брам місто була саджанка, звана по їврейськи Ветесла, що значить — місце милосердя. Біля тієї саджанки було завжди багато жорих і калі, що чекали порушення води. Бо час до часу ангел Господень входив у саджанку і вода починала хвилювати, і хто перший увійшов у ту саджанку після її хвилювання, той ставав здоровий. А був там один чоловік, що дорівнює 38 літ. Коли Ісус побачив його, то він сівся перед Ісусом, що не може ніяк увійти в ту саджанку, бо як вода хвилює, то завжди падає в неї хтось перший і він далі залишається сам зі своєю бідою. Ісус взяв собі до серця біду того чоловіка та обдаровуючи його своїм милосердям, оздоровив його.

Ось і ми білоруси ніяк не можемо у відповідних чинах дійти до їх „милосердя“, бо „хтось“ завжди перший планить нам у дорогу і забрав нам часопис, який ми вибрали. Христос виводив з біди того чоловіка. Твердо віримо, що виводить він і нас. Думаю, що і „Діло“ за 50 літ свого існування мало не менш трудних і перешкод, але все перебило і сьогодні достойно й успішно служить спону Українському Народу.

Але на що я те говорю? Яко у радісний ювілей „Діла“ ризикую про білоруську біду? Це так в радісній. Ми, білоруси, тимчасом Національній Українській Раді, білоруська душа українській завади приймає і кожен воно бачить успіх і радість в українській, до того ж і в українській у тому, чого білоруси не мають, — то тимчасом український радянський, радощами братнього нам Українського Народу.

Окрім того ж, білоруси багатьох дечого вимови „Ділові“. Передусім думаю на те, що

воно завжди радо друкує статті та різні вістки про білоруське національне життя, у важкій хвилині білоруського життя завжди бере нас в оборону і підтримує нас морально.

Дякуємо акції „Ділові“ і за те, що воно приходиться майже до всіх білоруських організацій та установ і приносить нам чимало добра. Цим добром є для нас не тільки все те, що нагадує нас людини добрий часопис, але також і те, що „Діло“ служить нам зразком публіцистики, „Діло“ як справді європейський часопис, служачи одній українській національній ідеї, робить це так уміло, що об'єднує біля себе публіцистів, письменників і діячів часто різних і суперечливих собі поглядами і переконаннями, спрямовуючи їх до загальної національної української культурної і політичної праці. В цьому його велика заслуга перед Українським Народом. З цього доброго прикладу користуємо і ми. Користаємо і вчинимо.

У 50-ті роки свого існування „Діло“ як щоденник ми, білоруси, шлемо йому свій щирий і гарячий братній білоруський привіт та побажання дальшого успішного розвитку для добра Українського Народу.

Студентський комітет уряджує в неділю 30. січня о 12-тій год. в великій салі Народного Дому

О. ІВАН ПАСТЕРНАК.

Мої спомини про початки „Діла“.

До Високоповажаної Редакції „Діла“ у Львові.

З ювілеєм нашого цінного „Діла“ нехай буде вітлом і мені переслати щирі побажання враз із задоволенням глибокої поваги для Ювілятки.

В тім часі, коли почало виходити „Діло“, був я учеником академічної гімназії у Львові. Ми, старші хлопці, вже тоді зацікавились „Ділом“. Пригадую собі, як одного разу ми були в руській театрі і на сцені ввійшов Володимир Барвінський. Ми зараз звернули на нього увагу і почали собі шептати: „Дивись, Барвінський, редактор „Діла“. Ми дивилися на нього з великою повагою. А його постасть так вбила мене в пам'ять, що я ще нині бачу його в уяві, як входить на сцену.

Пригадую собі добре і похорон Барвінського. Чи на тім похороні були всі, ученики нашої гімназії, того вже не пам'ятаю. Але тамто, яке глибоке, сумне враження викликала та смерть між нами. Ще нині дує в мій уяві голос нашого професора Натала Вахнянина, як вінголосував прощальну промову з балкони при виході Баторія: „Барвінський помер!“

В році 1886 пішов я до Духовної Семінарії у Львові і зараз запренумерував „Діло“ на спілку з моїм товаришем Песцьоронським, а яким я мешкав під одним числом. До нас приходили і дівотрі інші товариші „на газетку“. Таких спілок було в семінарії більше. Кілько всіх чисел „Діла“ приходило до нас, годі мені пригадати. На певний випадок що найменше десять. Наші товариші „тверді“ брали „Червону Русь“. Ті газети — то був „видимий знак“ національно-політичних переконань інтимців і заразом показник котра сторона сильніша.

Моральна перевага була по нашій стороні. А були в тім часі в семінарії ось-такі вишачі, як студенти-богослови українці: Олекса Бобинович, Остап Нисакивський (музик-комполитор), Михайло Мосора, Кость Андрухович, Іван Вишницький (б. парох Стрия), Дмитро Лосатинський, Андрій Пеленський, Кирило Студинський, Олександр Колеско (був не довго), Єпіфаній Родзільський (дешо у Городку), Іван Гарматій.

Ірина Вільде: ХИМЕРНЕ СЕРЦЕ — новелі	12
Улас Самчук: ВІДНАВДЕННЯ РАЙ — новелі	12
Софія Вільде: 3 КРАТКИ ОПІО І РИЖУ репортаж з Китаю	2
Д'Орвіллі: ЧОРТИЦІ — новелі	2
Он. Бальзам: ЧАРОДІЯНА ШІРА — повість	2
Василь Масютин: ДВА З ОДНОГО. 2 томи — пов.	2
Ольга Кобилянська: АПОСТОЛ ЧЕРНІ — 2 томи повість	2
Кнут Гамсун: ПІД ОСІННІМИ ЗОРЯМИ — повість	2
В. Будзинський: ЯК ЧОЛОВІН ЗІЙШОВ НА ПАНА — повість	2
Самуїла Фаріна: ЛЮБОВ ОПОВИТА БРЕ-ХНЕЮ — повість і новелі	2
Володимир Бірчан: ЗОЛОТА СКРИПКА — новелі	2
Юрій Косач: ІЛЮБОН АРІЯДНИ — новелі	2
Іван Зубенко: КВІТКА НА БАГНІ — повість	2
Федір Дудин: ДІВЧАТА ОЧАЯДУШНИХ ДНІВ оповідання	2
Богдан Лепкий: ТРИ ПОРТРЕТИ — спомини	2
Новелі Десятых: ЧОРНА ІНДІЯ „МОЛОДОМУЗІ“ — новелі	2
Фр. Аляхнович: 7 ЛІТ НА СОЛОВ'ЯХ — спомини заслани	2
Ілько Боршак: НАПОЛЕОН І УКРАЇНА — істор. студія на підставі невідомих документів, ілюстрації	2
Замовляти: „ДІЛО“ — ЛЬВІВ, РИНОК 10. Почтова пересилка 30 сот.	

СВЯТО КРУТ

ЛІКАР

Володимир Лазорко

ординує у внутрішніх недугах
ЛЬВІВ, УЛ. МУЧНА 10 (біля Личаківського).

кої літератури д-ра Омелана Огоменського. Туди ходили ми в поштових годинах. Це значиння тих вишачів для нас ніби не треба вортити.

На сотрудища призначили мене до Льва, де був парохом о. Юрій Гладкий. Він цілий дів був високопатрістичний. На сніг і ніч було все „Діло“. Але мені було незатишно, тому я пренумерував собі сніг.

У мого пароху мав я нагоду стрітись з самими з його снігом і моїм професором, Дмитром Гладким. Одного разу зговорилися ми з „Діло“ і я похвалився, що пренумерував собі кож. А професор з притиском питає мене: „А заплатили ви хоч за пів року?“ Я пильно, хоч у бюджеті сотрудища такий великий становав поважну рубрику. Професор виставив тоді на історичні чи недбалі передатки, бо він він адміністрацію „Діла“ і знав сам сніг. З його розмови виходило, що якась страді густе-часто бувала не дуже пильно дай Боже, щоб той сніг насклав уже до минулої історії.

Від себе дуже широкую дакую Хвалю Гладкий, що зважив помістити і мене йнакше йнакшарини передатків. А якщо не помістити з молодих літ до чого пристав, то не шу з них зробити ужиток.

Зібався, 17. I. 1938.

ВСІМ ТИМ ВП. ГРОМАДЯНАМ (КАМ), ЩО КАЗОЛИЛИ НАМ ПРИСЛАТИ СВОЇ ЦІННІ ЗЛОГАТИЛИ НАШЕ ЮВІЛЕЙНЕ ЧИСЛО, ЯК І ТИМ УСІМ, ЩО ПРИСЛАЛИ НАМ З ЦЬОГО ПРИВОДУ СВОЇ ПОБАЖАННЯ, РЕДАКЦІЯ

З НАГОДИ 50-ЛІТТЯ „ДІЛА“ ЯК ЩОДЕННИК СТАТТІ ЧИ СПОМИНИ І ТАКИМ ЧИНОМ І ТИМ УСІМ, ЩО ПРИСЛАЛИ НАМ З ЦЬОГО ПРИВОДУ СВОЇ ПОБАЖАННЯ, РЕДАКЦІЯ

Літературні нагороди за 1937 р.

Ще одні рік за нами, його найзамітніші літературні твори перетнули, піддані під дискусію і задоволені оцінкою, як при кінці шкільного року. Члени журі від загальної річної продукції могли собі цим разом уявити працю оцінювати, замислюючи окремому журі, що мало б присудити нагороду за найкращу минулорічну повість.

Мало хто матиме застерєження щодо першої нагороди, призначеної Ю. Косачеві, який зміг небувалі рекорд трьома томами новели та однією повістю за цей рік. Між його новели є не тільки свіжі сюжети, не тільки різноманітні теми і спроби відірватися від шаблонного тону наших теперішніх новелістів: — є там і нове зусилля змалювати людину в її складних переживаннях і конфліктах у нових середовищах. Мова і стиль Косача живуть разом із постійним процесом розвитку молодого автора, що має перед собою великі можливості.

Книжка І. Борщака „Наполеон і Україна“ — небувала повість, що переживає працю неодного письменника. Хто має в нас нагородити таку працю, як не „Т.о. письменника і журналіста“? Пова всіма прикметами громадським такої книжки, вона промовляє до нас передовсім своєю формою. Чи мало наших дослідників знаходило цінний матеріал в історії нашої держави, а проте не вміло зробити з нього нічого більше крім нудних причинів або томишів із мертвими „матеріалами“? Французька книжка І. Борщака завдячує хист композиції, ясності викладу і простоті стилю — показує у праці Борщака не вперше свою перевагу над нашого обов'язковою і водянистою балакучістю, що заважала на цілих поколіннях наших істориків.

Над третьою нагородою можна вже почати суперечку. Але не тому, що нагороджена нами Н. Лисичка-Холодна дістала її випадково чи з „ласки“. Її збірка — найкраща з цього річного поезії, найбільше витримана у стилі, мабуть найбільшійше виплекана. Вже кілька років тому винувала що поетку нагороду за прегарний „Во-

гонь і попіл“. У часі, коли наші журнали і навіть щоденна преса друкує раз-у-раз патріотичні вірші обов'язково з нагоди якихось роковин, варт відзначити не патріотичні вірші, а справжній поет.

Таксамо може кожний завести дискусію на тему, чи „справедливо“ нагородили за найкращу повість саме Галину Журбу. Характер цієї нагороди з огляду на жертву канадійського земляка виразно зазначений у рішенні журі. Були такі, які уявляли собі, що для Канади „на експорт“ можнаб нагородити першу з берега популярну повість, яка може подібатись фармерам. Але при чому було тут їм Стефаніка? Повість Галини Журби — не тільки жива, взята з пережитої дійсності, але і сильно відбиває своєю свіжістю та багатістю народною мовою від інших, писаних здебільша оттак собі, як щодня говоримо або пишемо отакі статті.

Якби ми мали фондів ще на 5 нагород, то напівне і на них зайшлиб кандидати. Одного відзначилиб за вдатний дебют. Другого за свою першу працю ліпшу від попередніх, третього за похвальну тенденцію або доказ великої праці, хочби і без успіху. А проте чотири нагороди за рік на таке число творів, яке є в нас, (краще не зазначувати цифрою!) це такий високий відсоток, що ним не може похвалитись навіть найбагатший нарід.

Ті, що будуть обмінюватися думками про зисли цього річного конкурсу можуть легко забавитись у членів журі і за яких 6 тижнів прочитати всі новини минулого року. Чи матимуть вони при цьому більшу чи меншу приємність, ніж ті, що мусіли це зробити з обов'язку — це теж тема цікава для дискусії. Навіть деякі автори, які будуть почуватись покривджені, що не дістали нагороди, можуть для цікавості взяти до руки книжки своїх суперників. При оцінці чужих творів усі йдемо за власним смаком і поглядами на світ і літературу, але коли вихаємо або критикуємо який твір не шкодить теж знати крім нього — інші, для порівняння.

М. р.

н. „Нерозв'язні райки“. Опинившись у Празі й ознайомившись з чеською поетичною творчістю — перекладав твори Петра Вахури, що з цього часу стає його улюбленим поетом, готує його збірку, листується з ним та здобуває в ньому широго прихильника українського виголослення, що висловлює у своєму вірші п. н. „Калина“.

Відійшов небуденний український культурний робітник, високоінтелігентна людина, ширий патріот. Аркадій Животно.

Літературна хроніка.

НОВИЙ ПОЛЬСЬКИЙ ЖУРНАЛ.

Вийшов у Варшаві новий польський журнал „Атенеум“, під редакцією відомого критика Ст. Напєрського. Є це том великого формату на 170 ст., щорічно видається і називається „журналом присвяченим справам культури“. У I випуску нахвилюмо статтю Л. Хвїстка про мистецтво і різні середовища, Л. Фриде про Віжовського як вихователя, Є. Маланьона про Шеншенка, з нагоди великого тому польських перекладачів (статті з поетичним розмахом і дуже добра інформаційно), Ю. Вагурського про щототу етніки у театрі, І. Котта про А. Жіда, Ю. В. Гомулінького про Ролана-Ланера, Т. Бренн про Ю. К. Вандровського про Тугіна, великий відділ оригінальних повістей та перекладів і дуже багата хроніка літературних новин. На відемо польський літературний рух дуже збагачений на літературні журнали і „Атенеум“, що нагадує колишню „Критику“ Фальдмана змає заповнити потребу в такому журналі.

50-ЛІТТЯ ОДНОЇ ПОПУЛЯРНОЇ ПОСТАТІ.

Різно 50 років тому появилася в літературі людина, що притягувала багато героїв. Ним був Шерлок Гольмс, герой оповідань Конана Дойля. Гольмс мав більшу славу, ніж сам автор і багато читачів вірили, що він справді існує. Французькі гімназисти на прогулях в Лондоні шукали його дому. Конан Дойль писав спершу історичні повісті. Сам він був лікарем. Постать Гольмса змала живцем із літаратури Беля, як в лабораторії його працював. Перше оповідання про Гольмса не мало багато успіху. На його творчості увагу редактор одного американського журналу і замовив у Дойля повість. Дойль пішов за прикладом французького популярного автора ермінальського повістєра Габєрію і Едгара По. Дойль прийняв замовлення для заробітку, бо не мав тоді праці. Коли він почав публікувати згодом хоробрі ермінальські оповідання з Гольмсом у Лондоні — успіх був незначайний. У 1894 р. Дойль перетворив своїм героєм убив його в одному оповіданні, але 7 років пізніше мусів на домагання публіки випустити його воскресити. За Шерлоком Гольмсом пішли всім Пінкертон, довго а поменшим успіхом... матеріальним. Конан Дойль соромився трохи своєї популярності змалювати Гольмсом і застерігав, щоб на його гробі не встановлювали йому, що він є автором Гольмса.

СЛАВА ПРОМИНАЄ.

Відомий англійський повістєр Г. Граматург Соммерсет-Морем видає 120 найкращих коротких оповідань з усебічної літератури в американському видавництві „Омнібуке“. Сам цей видір вибрав йому два роки праці. Письменник, що обіймає усебіч і одна багато праці з довгого побуту, вибирається сперше до Індії із своїм невідомим другом і секретарем. Перед виїздом до цієї фантастичної країни він висловив кілька загальних думок про письменську працю: „Який не фальшивий погляд, що поет задалі живе у своєму творі і так стає безсмертним. В мікрокосмі поета усебіч, проф історії знаємо тепер не більш, як можемо їх порівняти на пальцях. А та, що загалом зацікавлена в літературі не адоволяється тільки — ймення, про які Гете мав право говорити, що вони несуть зі собою гонім і порох. Ті бунтарі безсмертні поети стоять до нас у людському розумі дуже далеко і є тільки знаменами у величній нашій освіті“.

ПОВІСТЬ ПРО ВЕЛИКУ ДІЯСНУ НАРІБЕРУ.

Німеччина повістєр Ганс Новак дав у своїй останній повісті „Пісок золотом“ історію людини, що зробила кар'єру. Мешканець Горішнього Шлеська Гердо Годула є звичайним поміщиком з'євника. Утративши асторю з молодістю став калікою, а великий же робітник-наймит при деяких роботах відтворює величезні адоволя життя і сильною волею, зятроплен та кривопним хитром отям одним із найбільшійших промислових магнатів у 50 роках минулого віку. Постать цієї повісті дійсна. Автор змалював її на тлі господарського розвитку Шлеська, що в хліборобській країні перемінявся у промислову. Є тут так дібна історія любови Годула до його доньки-примачки Івони Гомік, дівчини пасторки, що згодом дізнає у шлюбній од майже Годула і виходить змалювати графа Шейдтца із давнього аристократичного роду. Автор і не хотів би припустити праїної казки життя, як та, яку змалював в своїй повісті Ганс Новак.

— 0 —

Машини до писання
вони в університеті
і в школах та в університетах
і в школах та в університетах

Найвища якість! Низькі ціни!
ФАБРИЧНИЙ СКЛАД
кашки до писання, рахування і шиття
ЮЛІАН ЛОМАГА
Львів, Валова 11. — Тел. 228-70.
Найбільший вибір складових частин.
Прецизійна наплата кашки.

Машини до шиття
марки „PFAFF“
світлової сити.

840

Михайло Обідний.

Сумна вістка наспіла із Закарпаття: нестало Михайла Обідного, відомого культурного робітника в етнографії, архівництві та літературі. Перед очима стає скромна, дуже чула до чужої біди ближнього, завжди привітна людина, що кожного вміє захопити своїми думками, проєктами, ініціативою. М. Обідний, народившись на Подільщині у м. Миргороді 11 липня 1889 р. пройшов українськими землями від Києва через Кубань і Галичину до Закарпаття. А коли його доля закидала на чужину продовжував жити долею рідних земель. До них привули всі його змагання в праці, туди він лишив своїми думками й почуттями, впливаючи і у дрібних радках своїх поезій.

Сайтавши Київський Географічний Інститут з відділу етнографії він став співробітником Катеринославського музею ім. Поля (пізні Краєзнавчий, працює в Київському мистецько-промисловому музеї (пізні Національному), бере участь у праці Подільського перк-істор. музею. На Подолі проводив етнографічні дослідження та працював охороною пам'яток старовини. Там він лишив свою праці, як іпр, про життя Як. Кухаренка та В. Мови-Лимавського („Кубаньщина“ 1930). Пам'ятки старого українського будівництва в містечку Я. Кухаренка, що виходить окремо в тому ж році в Катеринодарі, так само окремо виходить: „Аліге, — образи, змалювання адієвців („Червоні“) в чужих краях, змалювання адієвців („Червоні“) в чужих краях. На Подільщині займається дослідженнями давнього будівництва. Публікує оповіді на теми етнографії та архітектури.

За революції стає заступником директора Держ. Військ. Істор. Музею у Києві, потім начальником Військ. Істор. Відділу Генер. Штабу, начальником Головного Військ. Істор. Архіву-Музею. На еміграції в Тарнові, серед надзвичайно тяжких умов збирає архівний і музейний матеріал. У Празі астує М. Юрк. на історичний відділ Українського Високого Педагогічного Інституту, при цьому заходжується коло організації при Українському Громадянському Комітеті Національного Архіву, що згодом переміняється у музей. В організації цієї установи М. О. за шість років вложив силу праці. Вже поважаю недужий він здає докторат при Українському Високому Педагогічному Інституті. При кінці 1933 р. лікарі ствердили в ньому майже безнадійну недугу, поставивши йому негачийого звільнення від праці і виїзду з Праги. Сказали, що житиме ще 4 місяці. Тимчасом пройшов уже рік і Обідний серед рідного народу Закарпаття приступав до організації Етнографічного Товариства та Етнографічного Музею і семінара. Цілою душею, ширим серцем заангажований в цю працю, віддаючи їй рештину своїх сил, адоволь і по чотирьох реках ішчез тут свій шлях.

Перші літературні спроби дав іше хлопчачом у р. 1907, як співробітник „ЛНВ“, „Маяка“, „Річного Краю“, потім „Дніпрових Хвиль“, „Українського Журналу“, пізніш „Митуси“, „Боротьба“, „Нової України“, „Проти Хвиль“. У 1921 р. виходить його праця п. н. „Володимир Семіоденко на терезах поетичної думки“ (Тарнів. 1921) а в 1923 п. „Львівська збірка поезій п.

Літературна сторінка.

Літературні нагороди за 1937 р.

Ще один рік за нами, його найважливіші літературні твори перерахуємо, піддані під дискусію і закінчені оцінкою, як при кінці щорічного журі. Членів журі від загальної ретної продукції, як і собі цим разом удешийти працю оцінювати, залишаючи повісті окремого журі, що мало право нагороду за найкращу минулорічну повість.

Мало хто матиме застереження щодо першої нагороди, призначеної Ю. Косачені, який писав небувалу рекорд трьома томами новели та одією повістю за цей рік. Між його новели є не тільки свіжі сюжети, не тільки різноманітні теми і спроби відорватися від шаблонного тону наших теперішніх новелістів: — є там і нове зусилля змалювати людину в складних переживаннях і конфліктах у нових середовищах. Мова і стиль Косача живуть раціоналістичним процесом розвитку молодого мистецтва, що має перед собою великі можливості.

Книжка І. Борщака „Наполеон і Україна“ — небувала повість, що переживає працю неодного письменника. Хто має в нас нагородити працю, як не „Твоє письменство і журналістика“? Пова всіма прикметами громадським діячем, вона промовляє до нас передовою мовою своєї форми. Чи мало наших дослідників знаходило цінний матеріал з історії нашої мови, а проте не вміло зробити з нього нічого більше крім нудних причинів або томинок з мертвими „матеріалами“? Французька мова, як Борщак зазначає хист композиції, як і виладу і простоту стилю — показує у праці Борщака не вперше свою перевагу над нашим обаянністю і воднистою балакуватою, що заважала на цілих поколіннях наших істориків.

Над третьою нагородою можна вже почати сперечатися. Але не тому, що нагороджена нами Н. Дениска-Холодна дістала її випадково чи з „журі“. Її збірка — найкраща з цього року поезії, найбільше витримана у стилі, мабуть, найбільшій вишуканості. Вже кілька років тому виникла про постку нагорода за прагматичний „Во-

гоні і попіл“. У часі, коли наші журналісти і навіть щоденна преса друкує раз-у-раз патріотичні вірші обов'язково з нагоди всяких роковин, варт відзначити не патріотичні вірші, а справжні поезії.

Також може кожний завести дискусію на тему, чи „справедливо“ нагородили за найкращу повість саме Галину Журбу. Характер цієї нагороди з огляду на жертву канадського земляка виразно зазначений у рішенні журі. Були такі, які уявляли собі, що для Канади „на експорт“ можна нагородити першу з берега популярну повість, яка може подобатись фермерам. Але при чому було тут ім'я Стефаніки? Повість Галини Журби — не тільки жива, взята з пережитої дійсності, але і сильно підбиває своєю свіжістю та багатотою народною мовою від інших, писаних здебільша „оттак собі“, як щодня говоримо або пишемо такі статті.

Якби ми мали фонди ще на 5 нагород, то напевне і на них найбільш кандидатів. Одного відзначили б за вдатний дебют, другого за свою першу працю ліпшу від попередніх, третього за похвальну тенденцію або доказ великої праці, хочби і без успіху. А проте чотири нагороди за рік на таке число творів, яке є в нас, (краще не зазначувати цифр!) це такий високий відсоток, що ним не може похвалитись навіть найбагатіший нарід.

Ті, що будуть обмінюватися думками про після цього річного конкурсу можуть легко завантажити у членів журі і за яких 6 тижнів прочитати всі новини минулого року. Чи матимуть вони при цьому більшу чи меншу приємність, ніж ті, що мусіли це зробити з обов'язком — це теж тема цікава для дискусії. Навіть деякі автори, які будуть почуватися покривджені, що не дістали нагороди, можуть для цікавості взяти до руки книжки своїх суперників. При оцінці чужих творів усі йдемо за власним смаком і поглядами на світ і літературу, але коли вихваляємо або критикуємо який твір не шкодить теж знати крім нього — інші, для порівняння.

м. р.

н. „Нерозвітані ранки“. Опинившись у Празі й ознайомившись з чеською поетичною творчістю, перекладав твори Петра Везруча, що в цього часу стає його улюбленим поетом, готує його збірку, диспутує з ним та здобуває в ньому широго прихильника українського висловлення, що висловлює у своєму вірші п. н. „Калина“.

Відійшов небудений український культурний робітник, високоінтелігентна людина, ширин патріот. Аркадій Животно.

Літературна хроніка.

НОВИЙ ПОЛЬСЬКИЙ ЖУРНАЛ.

Вийшов у Варшаві новий польський журнал „Атенеум“, під редакцією відомого критика Ст. Напоровського. Є це том великого формату на 170 ст., прикрашено видання і називається „журналом присвяченим справам культури“. У 1. випуску знаходимо статтю Л. Хвиста про мистецтво і рішуче сардонію Л. Фрида про Бюловського як вихованця, Е. Малинського про Шопена, з нагоди виступу тому польських перекладачів (стаття з поетичним романом і дуже добра інформаційно), Ю. Загурського про щоденні статті у театрі, І. Котта про А. Жіда, Ю. В. Гомуліцького про Ронд-Ліора, Т. Бресі про Ю. К. Валдровського про Туїма, великий відомий оригінальний поет та перекладач і дуже багата хроніка літературних новин. Як відомо польський літературний рух дуже багатий на літературні журнали і „Атенеум“, що нагадує колишній „Критику“ Фельдмана має задоволення потребу в такому журналі.

80-ЛІТТЯ ОДНОЇ ПОПУЛЯРНОЇ ПОСТАТІ.

Різно 80 років тому появилася в літературі особа, що імпонувала багатьом героям. Ним був Шерлок Голмс, герой оповідань Конана Дойла. Голмс мав більшу славу, ніж сам автор і багатьох читачів вірило, що він справді існує. Французький гімназист на прогулянку в Лондоні шукав його дому. Конан Дойль писав оперу історичної повісті. Сам він був лікарем. Постать Голмса залишався живим в літаратурній лабораторії його працював. Перше оповідання про Голмса не мало багато успіху. На нього звернув увагу редактор одного американського журналу і змовив у Дойла повість. Дойль пішов за прикладом французького популярного автора кримінального повістяра Габріеля і Едгара По. Дойль прийняв замовлення для виробити, бо не мав тоді праці. Коли він почав пофантазувати над цим коротким кримінальним оповіданням з Голмсом у Лондоні — успіх був величавий. У 1891 р. Дойль перетворив своїм героєм убив його в одному оповіданні, але 7 років пізніше мусів на домагаючи публіки нового його воскресити. За Шерлоком Голмсом пішли всі Пінкертони, дого з наменшим успіхом... матеріалістичним. Конан Дойль соромився трохи своєї популярності в Англії Голмсом і застерігав, щоб на його гробі не встановили йому, що він є автором Голмса.

СЛАВА ПРОМИНАЄ.

Відомий англійський поет-драматург Соммерсет-Морган вилася 120 найкращих народних оповідань і усесвітньої літератури в американському виданні „Омнібус“. Сам цей вибір вів йому два роки праці. Прем'єрний, що обіймає увесь світ і знає багато країн з довгою подорожжю, вибирається вперше до Індії в своїй невідступній дружині і секретарі. Перед виїздом до цієї фантастичної країни він англійським мовою багаторазово думав про шотландську працю: „Який це фантастичний погляд, що поет надати знає у своєму творі і так стає безсмертним. В мійшій поезії усесвітньої історії англійською мовою не білим, як можна їх порадувати на залязати. А те, що англійці записувалися в літературі на зодоланих тілах — мовля, про лі Голме мав право говорити, що вони несуть зі собою сон і порох. Ті думки-то безсмертні поети стоять до нас у людському розумі дуже далеко і є тільки знамені у людській пам'яті освітлі“.

ПОВІСТЬ ПРО ВЕЛИКУ ДІАСНУ КАР'ЄРУ.

Найкращий повість Гале Новак дав у своїй останній повісті „Цяка стая вселеною історія людини, що зробила кар'єру. Меланчолі Горішнього Шляска Карло Годула є величавим поетичним м'ясою. Утративши здоров'я і молодість став калікою, а замість на робітник-наміст при важких роботах відкривав величезні зловия цинку і сильного холоду, катруючи та катруючи хистом став одним із найбагатіших промислових магнатів у 50 роках минулого віку. Постать цієї повісті дієвим. Автор змалював її на чотирьох роках розвитку Шляска, що в кінці роботи історії перемінявся у промисловця. Б тут так дієвим історії любові Годула до його доньки-примамки Івони Грішак, дитини шахтера, що згодом дістав у шлюбні всі шлюбні Годула і закінчив життя на графа Шляска і великого аристократичного роду. Автор і не міг би собі припустити кращої назви життя, як та, яку зрозумів і кращий аристократичний Шляска.

 <p>Машини до писання позі і журналістичні Ісказів та польських ви черевани.</p>	<p>Найвища якість! Низькі ціни! ФАБРИЧНИЙ СКЛАД машин до писання, рахування і шиття ЮЛІАН ЛОМАГА Львів, Валова 11. — Тел. 228-70. Найбільший вибір складових частин. Прецизійна направка машин.</p>	<p>Машини до шиття марки „PFAFF“ світлодіючі машини. PFAFF 840</p>
--	---	--

Михайло Обідний.

Сини міста наспіла із Закарпаття: нестала Михайло Обідний, відомого культурного робітника в етнографії, архівництві та літературі. Перед очима стає скромна, дуже чула до найменшої біди близького, завжди привітна людина, що кожного вміє захопити своїми думками, проектами, ініціативою. М. Обідний, народившись на Полтавщині у м. Миргороді 11 липня 1889 р. пройшов українськими землями від Києва через Кубань і Галичину до Закарпаття. А коли його доля закидала на чужину, продовжував жити долею рідних земель. До них лінував всі його змагання в праці, туди він знову своїми думками й почуттями, вишлюючи їх у дрібненьких рядках своїх поезій.

Сайтивши Київський Географічний Інститут і надіти етнографії він став співробітником Катеринославського музею ім. Поля (пізніше Краєвий музей в Київському мистецько-промисловому музеї (пізніше Національному). бере участь в праці Подільського церк.-істор. музею. На його прохання етнографічні дослідні та праці він охороняв пам'ятю старовини. Там викладав його праці, як нпр. про могилу Яв. Кушарника та В. Мови-Ламанського („Кубанішні“ 1910). Пам'ятки старого українського будівництва в містечку „Я. Кушарника“, що виходить окремо в тому ж році в Катеринодарі, так само окремо надідають: „Аліге, — обряди, звичаї, старовинні „черкесів“ в аудях підпільного віл. Куб. області“ (Катеринодар 1910). На Полтавщині займається дослідженнями будівництва. Публікує поезії чи теми етнографії та літературознавства.

За революції стає заступником директора Держ. Військ. Істор. Музею у Києві, потім начальником Військ. Істор. Відділу Генер. Штабу, начальником Головного Військ. Істор. Архіву-Музею. На еміграції в Тарнові, серед надзвичайно тяжких умов збирає архівний і музейний матеріал. У Празі вступив М. Юрк. на історичний відділ Українського Високого Педагогічного Інституту, при цьому заходжується коло організації при Українському Громадянському Комітеті Національного Архіву, що згодом переміняється у музей. В організації цієї установи М. О. за шість років вложив силу праці. Вже поважаю недужий він здає докаторат при Українському Високому Педагогічному Інституті. При кінці 1933. р. лікарі ствердили в ньому майже безнадійну недугу, поставивши вимогу негайного звільнення від праці і виїзду з Праги. Сказали, що житиме ще 4 місяці. Тимчасом пройшов уже рік і Обідний серед рідного народу Закарпаття приступав до організації Етнографічного Товариства та Етнографічного Музею і семінара. Цілою душею, ширим серцем заглиблюється в цю працю, віддаючи їй рештки своїх сил, здоров'я і по чотирьох роках кінчає тут свій шлях.

Перші літературні спроби дав іще хлопчиком у р. 1907, як співробітник „ЛНВ“, „Майка“, „Рідного Краю“ потім „Дніпрових Хвиль“, „Універсального Журналу“, пізніше „Митуси“, „Берези“, „Нової України“, „Проти Хвилі“. У 1921 р. викладав його праця п. н. „Валодимир Свистунів на терезах поетичної думки“ (Тарнів, 1921) а в 1923 п. н. „Львівська поезія і

Сторінка без політики.

Як виглядає тепер шлюб у Німеччині.

Німецькі партійні чинники намагаються жити цивільного шлюбу дати найменшій сьм. точні форми. З Дюссельдорфу повідомляють, що тамтешній уряд цивільного стану застосував уже всі партійні доручення.

На цивільні шлюби призначені великі салі, які дають змогу широким колам громадянства брати участь у таких урочистостях. Спеціальна крита інстанція обслуговує передачу принагідної музики. Урочисті теж церемоніал шлюбу. Наречених, свідків і гостей уводять до відомої салі. Музика грає гімн: „Ді Гіммель рімен дес енгелс ере“. Після закінчення гімну урядові цивільного стану займають місця і провіряють останній раз правильність записів. Лунає „Дарго“ Гендла. Ватак усі встають й урядовець виголошує промову, в якій підкреслює високу цінність здоров'я родини, як клітини нації і дер-

жави та підкреслює значіння раси. Колиж молоді скажуть на питання чи хочуть стати подружками, „так“, лунають звуки „Кайзер-маршету“; Андалте Гайана або національний гімн. Молоді міняють перстені при чому урядовець цитує слова Гетого:

„Малі перстені записують межі нашого життя і численні покоління все долучаються до безконечного ланцюга існування“.

Ватак відчитує він шлюбний реєстр, всі вислухують національного гімну, подружки і свідки складають підписи. Оркестра грає Гріга „Любов тебе“.

Урядовець вручує молодій парі родинну е. незалежності книжечку і складає побажання. Кінчиться фрагментом із Вагнерового „Льогенріна“.

Справді небувале завіщання.

Недавно помер у Філадельфії багатий адвокат на прізвище Старк. Як багато інших американських мільйонерів дійшов він до величезного майна завдяки власній праці. Своїй родині залишив він великий спадок, однак не до, волею він нікого. Причиною того незадоволення була незвичайно оригінальна форма завіщання.

Отже не лишив він майна своїм найближчим, ані навіть жінці і дітям, але призначив його чотиром своїм вуйкам. Однак й вони не можуть по своїй волі використати майна, бо необхідник пороби у завіщанні рішучі застереження і то навіть доволі великі. А саме зі спадку виплачують вуйкам кожного року тільки таку суму, яку вони за цілий рік заробили своєю працею. Отже

завіщання немов подає річні заробітки вуйкам. Устійнюючи у своїм завіщанні такі умовини, старий мільйонер робив це на тій підставі, що тільки праця може дати людині щастя. Зі своїх спадкоємців не хотів він поробити життєвих неадарів і неробів, які користалиб тільки з його праці і жили у розкошах, які створюють лише життєве незадоволення.

Доля хотіла, що його вуйки так добре ситувані, що зовсім не приневолені до заробітної праці. Мусять до неї вжитися, якщо хочуть користуватись майном свого мудрого і розсудливого діда. В іншому випадку спадок залишиться „копальнею золота“, якої не можна буде використовувати.

ти літами в Німеччині, але в Італії ця справа не має ніяких виглядів, бо там надто мало еррон і молока не достат на необхідну поживу. Спровадити калені — це те саме, що й купувати вовну в чужих країнах. Нічого дивного, що Італія продала патент Польщі, де вже побудували фабрику дивітані заходом оренди спілки.

Фр.

ПЕРША ПЛІВУЧА ЦЕРКВА.

В Буенос-Айрес збудували і недавно вперше спустили на воду пароплав, який є власністю першого планувою церквою. Називається він „Король Христос“ і його урочисто розсвят архієпископ столиці Аргентини. Прине він велику радість побожним віруючим в Патагонії і на південно-аргентинських островах, де мешкають в рідких оселях на площі 30.000 км і не мали там ані одної церкви, де могли би відбувати Службу Божу. Тепер всі будуть сподіватись в недовго на цьому пароплаві, де буде відбуватись богослужіння.

Крім каплиці є ще на цьому пароплаві та кож школа, маленька лікарня й окремий метричний уряд.

ПЕХОВІ ПАСАЖИРИ „ЗАЙЦЕМ“.

До пристані в Байонні причалена англійський пароплав, що недавно вийшов із Данії. Після виходу з данської пристані ствердали, що на кораблі є аж 5 пасажирів „зайцем“. По дорозі хотіли цих „непрощених гостей“ висадити на сушу. Однак ні Німеччина ні Франція не хотіли на те погодитися. Ситуація стала ще більше скомілікована, бо ці держави відмовилися навіть арештувати непрощених пасажирів та відслати до місця приналежності.

Ситуація для пасажирів „зайцем“ стала доволі неприємною, тим більше, що на кораблі нісім із ними не панькаються і вживають їх до всіх робіт. Ясно, що всі п'ять хотілиб знайти швидше опинитися знову у „своєсах“ та покинути доведеться їм ще трохи пождати і зашукати не одної гіркої слізки, пролітої у „морських трюдах“.

„ПЛОЩА ЗГОДИ У ПАРИЖІ“ ЯК „ДИФЕР. БЛЯТ“.

„Площу Згоди“ у західній частині Паризу вважають завдяки гарним і гармонійним будівлям за одну з найкращих площ на світі. По середині цієї площі стоїть величезний обеліск, який має вже 4.000 літ. Його привезли на пракає Наполеона І. з Люкору в Єгипті до Паризу і він служив колись як вказівка сонячного годинника. Тепер на підставі планів французького астронома Каміля Флемаріона має він служити до тієї самої цілі, аніжніть має бути „частиною“ сонячного годинника в середмісті Париза.

У найближньому числі на камініях площі „Площі Згоди“ встановлять дві годинники: один для міждержавних і між ними символи сонячного годинника, які будуть виконані з міді і встановлені в напрямку площі.

ДІВЧИНКА ЧИ ХЛОПЕЦЬ.

Оттаке питання клопоче сьогодні цілу Галандію. Клопочуться ним королівські діти, клопочуться громадяни Голландії, квітчаста армія, фльота. Найменше клопочеться та сама жінка. Юліана, яка сподіється дитини. Поради дідалася вже 16. ц. м. Кн. Юліана написала перед кількома днями до подружки таке:

„Знаю, що Бернард і край хоче, щоб я хлопчик. Та я волілаб, особисто, дитину“.

В касарнях устійнено спеціальні дискусії, щоб при першій вісті про народження дитини не було до військових парад. На летючих літаках ждуть летунів. Біля кожного літака дві людини в кольорах. В одній мішці маленькі листівки з написом „хлопчик“, у другій — з написом „дівчинка“. Ці листівки скидають у туні над усіма голландськими містечками і селами. Не покидають своїх місць також спостерігачі. Поліція дістала наказ, щоб в радіостанції. Поліція дістала наказ, щоб тільки стане відомо про шастині родили, негайно припинили вуличний рух і відійшли тільки до вулиці і площі для юрби.

В місті Губбінг поширилась Юліана відомом чутка будучого князя Юліана збудувати дівчинку. Приготовані скрізь ватри гармати. По дівчинок почали дивитися. Велікі міста виїхали на вулицю. Щоб не було ніякої неприємності, що вістка неправдива. Тоді вони почали гасити ватри. Дівчонка збудувана.

Тільки одна княжна сподіється і в неї свого проходу по парку.

Найкраща подяка Ріанні Школі за всі ці бажання приходить чеком Ріанні Школі.

Есконтуйте.
Доміцілюйте
Давайте до інкаса
на догідних умовах у Г. РОМ-БАНКУ Львів, Гродзіцьких 1, І. п.

ВЕКСЛІ

ВОВНА З МОЛОКА.

Раз-у-раз читаємо про різні сензаційні винаходи. Хемія усе більше й більше опановує життя. Одним із таких дивовижних винаходів, що до деякої міри може вплинути на загальну економіку, є перерізка молока на вовну.

Досі світовий вівняний ринок опановує Англія та її колонія Австралія, і Аргентина зі своїми безмежними сухими степами.

Якщо Англія зацікавлена в тому, щоб зримати овечий монополі, то це на руку країні, які не мають умовин для розвитку овечого господарства і вовну мусять купувати за таку ціну, яку подиктує Англія. А приклад із качком доказує, що Англія вміє диктувати ціни і тільки винахід штучного качку та масовий його виріб у Німеччині, Злучених Держав та Світах і в останніх часах величезній плантації качукових дерев над Амазонкою, фінансовані Фордом, дали змогу визволитись від диктату Англії.

Держави підготовляються до війни, війна вимагає самовистарчальності і то не на якийсь місяць-два, але й на кілька літ. Тому численні наукові роботи та цілі інститути тільки й працюють над винаходом усе нових та нових підмінок, що дозволяють обходитися без імпорту необхідних продуктів.

Особливо важним являється придільний промисл і то не тільки в випадку війни. Прижної сировини маємо дуже мало: від давня відомі лен, конопля та шовк. Не так давно добулися штучний шовк і то майже одпочасно трьох родів. Ще перед тим прийшла бавовна, на ній спершу майже виключно в Америці, а пізніше в Єгипті, Судані Мезопотамії та на Україні. Ще старш, вовна — особливо овеча, менше виробляла. Вовняні тканини по сьогодні займають передове значіння. Ніхто сировини не може вовни вступити.

Навіть держави не вадто вбогі на вівні мусять спроваджувати чужу вовну. І так Поль-

ща в 1936. р. спровадила вовни на приба. 100 мільйонів золотих.

Італія під натиском замкнення підчас абісінської війни почала виробляти штучну вовну з одного складника молока, відомого в нас під назвою казеїну. Казеїн це основний складник тира або творогу. Ідомий сир дістаємо з повного молока, творіг із відтощеного, пісного молока. Якщо творіг, який ми дістаємо з добре відтощеного свіжого молока, промиемо, вигиснемо воду, подробино та висушимо в низькій температурі, щоб не пошкоди — тоді такий перетвір називаємо казеїном. Казеїн дістаємо трьома основними різними способами, а який кожний має ще цілу низку відмін. Перший спосіб кислотної, відомий всім нашим господарям. Молоко якийсь час кисне й коли його огріти виділяється казеїн. Так само виділяється казеїн, як додати до молока якоїнебудь кислоти: оцтової, соляної, сірчаної, молочної. Другим способом пастуку із поконику і тепер сироварні дістають сир: це спосіб сицилійний (галагоний). Сичуг добувають тепер не тільки зі „злуків“ телят (які ще ссуть), але й із рослини, особливо гарбузів. Кислотний казеїн переробляють на клеї, сицилійний на штучний ріг „галагон“.

Третім способом добувають казеїн при допомозі електрики. Як перепускати через молоко електричний струм, казеїн виділяється на аноді. Електроказеїн значно перевищує якісно об'є поперелі ролі, бо дає добітну сировину на клеї, на галагон і на штучну вовну.

Готовий казеїн розчиняють у лугах, розчин протискають крізь тонесенькі отвори, так само, як пом'якшують штучного шовку, в кислоту, що утоняє його в ниточки казеїну. Ниточки мочуть і сушать та придуть як звичайну вовну.

Цю штучну вовну назвали „лініталем“. Спосіб добувати її винайшли в Італії (арештовано казеїнові нитки була вже опатентована перша й).

Сторінка без політики.

Як виглядає тепер шлюб у Німеччині.

Німецькі партійні чиновники намагаються акцентувати увагу на шлюбі даючи найважливіший свідчення. З Дрездену повідомляють, що тимчасовий уряд шлюбного стану застосував усе на партійній доручення.

На шлюбні шлюби призначають великі салі, які дають змогу широким колам громадянства брати участь у таких обрядах. Спеціальна комісія інстанцій обслуговує передачу приватної музики. Устаткування та перенесення шлюбів. Наречені, свідки і гостей уводять до відповідної салі. Музика грає гімн: „Ді Гіммель рімен дас едес ере“. Після закінчення гімну урядовці шлюбного стану займають місця і перевіряють останній раз правильність висівів. Лунає „Ларго“ Генделя. Відтак усі вставють й урядовці виконують промову, в якій підкреслює високу цінність здорової родини, як клітини нації і держави та підкреслює значення раси. Колиж молоді скажуть на питання чи хочуть стати подружжям, „так“, лунають звуки „Кайсер-хартету“; Анджіте Гайдна або національний гімн. Молоді мінють перстень при чому урядовець цитує слова Гетого:

„Маленький перстень аарисовує межі нашого життя і численні покоління все долучаються до безконечного ланцюга існування“.

Відтак відчитує він шлюбний реєстр, всі вислуховують національного гімну, подружки і свідки складають підписи. Орхестра грає Гріга „Люблю тебе“.

Урядовець вручує молодій парі родинну геральдику книжечку і складає побажання. Кінчиться фрагментом із Вагнерового „Людгеріна“.

Справді небувале завіщання.

Недавно помер у Філадельфії багатий американський мільйонер дідусь він до величезного майна завдяки власній праці. Своїй родині залишив він великий спадок, однак не вдоволює нікого. Причиною того незадоволення була незвичайно оригінальна форма завіщання.

Отже не залишав він майна своїм найближчим, значить жінці і дітям, але призначив його чотирьом своїм внукам. Однак й вони не можуть по своїй волі викинути майна, бо небіжчик поробив у завіщанні різні застереження і то навіть доволі великі. А саме ці спадку виплачують у вигляді кожного року тільки таку суму, яку вони за цілий рік заробили своєю працею. Отже

завіщання немов подає річні заробітки внукам. Устійнюючи у своїм завіщанні такі умови, старий мільйонер робив це на тій підставі, що тільки праця може дати людині щастя. Зі своїх спадкоємців не хотів він поробити життєвих неадри і неробів, які користалиб тільки з його праці і жили у розкошах, які створюють лише життєве незадоволення.

Доля хотіла, що його внуки так добре ситуовані, що зовсім не приволодені до заробіткової праці. Мусять до неї взятися, якщо схочуть користуватись майном свого мудрого і розсудливого діда. В іншому випадку спадок завіщанься „допальною золотом“, якої не можна буде використовувати.

Есконтуйте

Доміцілюйте

Давайте до інкаса

на вигідних умовах у **ПРОМ-БАНКУ** Львів, Гродзиських 1, І. п.

ВЕКСЛІ

ВОВНА З МОЛОКА.

Раз-у-раз читаємо про різні сенсаційні внаходи. Хемія усе більше й більше опановує життя. Одним із таких дивовижних винаходів, що до деякої міри може вплинути на загальну економіку, є перерізка молока на вовну.

Досі світовий вольний ринок опановує Англія та Південь Австралія, і Аргентина зі своїми безмежними сухими степами.

Якщо Англія зацікавлена в тому, щоб взимати овечий монополі, то це на руку країнам, які не мають умови для розвитку овечого господарства і вовну мусять купувати за високу ціну, яку подиктує Англія. А приклад із вичухом доводить, що Англія вміє диктувати ціни і тільки винахід штучного каучуку та масовий його виріб у Німеччині, Зауценні Дерлявах та Свейтах і в останніх часах велитеські плантації каучукових дерев над Амазонкою. Фінансовані Фордом, дали змогу визволитись від диктату Англії.

Держави підготовляються до війни, війна вимагає самовистарчальності і то не на якийсь місяць-два, але й на кілька літ. Тому численні наукові роботи та цілі інститути тільки й працюють над винаходом усе нових та нових підморок, що дозволяють обходитись без імпорту необхідних продуктів.

Особливо важким являється придатний промисл і то не тільки в випадку війни. Пряжінні сировини маємо дуже мало: від давня відміли лен, вовна та шовк. Не так давно добували штучний шовк, то майже односторонньо тріох родів. Не перет тим прийшла бавовна, на саму спину майже виключно в Америці, а пізніше в Єгипті, Судані Малайзії та на Уганді. Ще старі, вовна — особливо овеча, менше виробляла. Війна тільки по сьогодні відкидають передове значення. Ніка сировина майже повністю доступна.

Навіть держави не мають змоги на війні мати спроводжувати чужу вовну. І так Поль-

ща в 1936. р. спроводила вовни на прибіл. 100 мільонів золотих.

Італія під натиском замкнення підчас абісської війни почала виробляти штучну вовну з одного складника молока, відомого в нас під назвою казеїну. Казеїн це основний складник тира або творогу. Ідентичний сир дістаємо з повного молока, творіг із відтощеного, пісного молока. Якщо творіг, який ми дістали з добре відтощеного свіжого молока, промиемо, вичиснемо воду, подробиємо та висушимо в низькій температурі, щоб не пожовк — тоді такий перетвір називаємо казеїном. Казеїн дістаємо трьома основними різними способами, з яких кожний має ще цілу низку відмін. Перший спосіб кислотний, відомий всім нашим господарям. Молоко якийсь час кисне й коли його огріти виділиться казеїн. Так само виділиться казеїн, як додати до молока якоїсьбудь кислоти: оцтової, соляної, сірчаної, молочної. Другим способом пастушки із покомліку і тепер сироварні дістають сир: це спосіб сичужиний (галагоний). Сичуг добувають тепер не тільки зі залунок телят (які ще єсуть), але й із рослин, особливо гарбузів. Кислотний казеїн переробляють на казеї, сичужиний на штучний рід „галагон“.

Третім способом добувають казеїн при допомозі електрики. Як перепускати через молоко електричний струм, казеїн виділиться на аноді. Електроказеїн значно перевищує якісно оба попередні роди, бо дає добітну сировину на казеї, на галагон і на штучну вовну.

Готовий казеїн розкидають у лугах, — розчин протискають крізь тонесенні отвори, там само, як при виробі штучного шовку, в кислоту, що утворює ниточку казеїну. Ниточки мають і сушити, та придути як звичайну вовну.

Цю штучну вовну назвали „ланіталом“. Спосіб добувати її винайшли в Італії (зрештою казеїнові пити був вже опатентований ще в 1860.

ти діями в Німеччині), але в Італії ця справа не має ніяких ангажів, бо там мало вовни, а молода не достатня на необхідну поживу. Сироваджувати казеїн — це те саме, що й купувати вовну в чужих країнах. Нічого дивного, що Італія продала патент Польщі, де вже побудували фабрику ланітало заходом окремої спілки.

ПЕРША ПЛИВУЧА ЦЕРКВА.

В Буенос-Айрес збудували і недавно вперше спустили на воду пароплав, який є власністю першою пливучою церквою. Називається він „Король Христос“ і його урочисто посвятив архієпископ столиці Аргентини. Приніс він велику радість побожним віруючим в Патагонії і на підлеглих аргентинських островах, де люди мешкають в рідких оселях на площі 30.000 км² і не мали там ані одної церкви, де могли би відбавити Службу Богу. Тепер всі будуть згодитись, а не тільки на цьому пароплаві, де буде відбавитись богослуження.

Крім каплиці є ще на цьому пароплаві та, кож школа, маленька лічниця й окремий митовальний уряд.

ПЕХОВИ ПАСАЖИРИ „ЗАПЦЕМ“.

До пристані в Байонні причалив англійський пароплав, що недавно виїхав із Данцигу. Після виїзду з данігської пристані ствердили, що на кораблі є аж 5 пасажирів „запцем“. По дорозі хотіли цих „непрощених гостей“ висадити на сушу. Однак ні Німеччина ні Франція, не хотіли на те погодитись. Ситуація стала ще більше ускладнювана, бо ці держави відмовилися навіть арештувати непрощених пасажирів та відслати до місця приналежності.

Ситуація для пасажирів „запцем“ стала доволі неприємна, тим більше, що на кораблі зовсім із ними не панькаються і вимагають їх до всіх робіт. Ясно, що всі п'ять хотіли йти, швидше опинитись знову у „своєсах“ та покине доведеться їм ще трохи пождати і заохотувати неюдної гіркої спілки, пролітної у „морських пригодах“.

„ПЛОЩА ЗГОДИ У ПАРИЖІ“ ЯК „ЦИФЕР. БЛЯТ“.

„Площу Згоди“ у західній частині Парижа вважають завдяки гарним і гармонійним будівлям за одну з найкращих площ на світі. По середині тієї площі стоїть велитеський обеліск, який має вже 4.000 літ. Його привезли на приказ Наполеона I. з Люксору в Єгипті до Парижа і він служив колись як вказівка сонячного годинника. Тепер на підставі планів французького астронома Каміля Фламариона має він знову служити до тієї самої цілі, значить має бути „частинною“ сонячного годинника в середмісті Парижа.

У найближчому числі на кам'яних плитах „Площі Згоди“ визначать ліній годинникового шита і між ними символи сонячного годинника, які будуть виконані з міді і встановлені в ширину площі.

ДІВЧИНКА ЧИ ХЛОПЕЦЬ.

Оттаке питання клопоче і сьогодні цілу Голландію. Клопочуться ним королівські лікарі, клопочуться громадяни Голландії, клопочуться армія, фльота. Найменше клопочеться тим самі ки. Юліана, яка сподіється дитини. Порода сподівалися вже 16. ц. м. Кн. Юліана написала перед кількома днями до подружки таке:

„Знаю, що Бернард і край хоче, щоб би хлопчик. Та я волілаб, особисто, дівчинку“.

В касарнях устійнено спеціальні лікарі, щоб при першій вістці про народина, дали сигнал до військових парад. На летунських машинах ждуть летуни. Біля кожного літака два мішки різних кольорів. В одному мішку маленькі листочки з написом „хлопчик“, у другому — з написом „дівчинка“. Ці листочки скидають летуни над усіма голландськими містечками і селами. Не покидають своїх місць також спостерігачі. Поліція дістала наказ, щоб, як тільки стане відомо про шастині родина, негайно припинили вуличний рух і звільнили такий чином вулиці і площі для юрби.

В місті Гуддені поширилася 16. ц. м. вчорам чуток, будинок княгині Юліани вродив дівчинку. Приготовлені скрізь ватри загоріли. По данігських почали димити. Велитеські міста виїхали на вулицю. Шойно по тім родина виявилася, що вистка широчинна. Тоді шойно почали гасити ватри. Дівчинка змислилася.

Тільки одна княгиня сподіва і не жодна свого проходу по парку.

Найкраща подяка Рідній Школі за сестри і бажання приходить чеком Рідної Школи.

дає останні звістки з простору
форму приймну для зору
для вуха мелодію прозору...

Коли адоромі думки проти колонізації українських земель не мають підтримки, то — горюча пос. Пеземський — не лишається нічого, як видати закон, що забороняє би українцям купувати землю. Нехай світ знає, що українцям, громадянам польської держави нема права дістати землі, а коли якийсь клаптик землі українцям хоче купити, то ставлять йому винного змішати обрид, покинути віру батьків. У відповідь послом Баранові на його інтерпелляцію каже п. міністр, що урядовці староста нікого не змушують, а як це робить польський

уряд, то він не має на це впливу. Напевно офіційно у старостів ніхто того не сказав, але знаємо дійсність, знаємо настанову урядових чинників і є фактом, що таких змін, покращення батьківської віри вимагають. Це ломання душі, негідне новітніх часів. Серед таких тяжких умовин живе український хлібороб без права на землю, без права на власну організацію, без спроможності заробітку. Таку політику веде міністерство хліборобства і тому будемо голосувати проти його бюджету.

тестують проти впровадження політики до спорту відомий загальний збори до дня 30. I. 1938 при односторонній агоді присутніх на сазі. Стверджуємо, що відложення загальних зборів не ведено виключно з ініціативи голови округу.

ЗА УПРАВУ

печатки: Львівські Округові
Зайонзек Пилип Ножней

Секретар: Голова:
(—) Рогатинер (—) Проф. Талей Дренгевич

В пам'ять пок. Марії Білецької.

Пропам'ятний вечір Марії Білецької, що його влаштував клуб „Нової Хати“ і „Труду“ 17. I. м., зібрав велике число присутніх. Мала клубна кімната була виповнена по береги. Видно, що достаток Покиїної, хоч і змінилася вона з останніми часами від громадського життя, живе світлою згадкою в пам'яті львівян.

Свято відкрила п. Ірина Павликовська, по-ясуючи, чому саме сьогодні клуб пошанував її пам'ять. А саме: похороном Марії Білецької, що по-виснен був стати маніфестацією львівського жіноцтва, пройшов дуже скромно, а відгук преси ще більше причинив до такого враження, що оце змінилася тільки рядова людина. Тимчасом це була велика жінка, що саме в неоподитності своїх переконань, у безкомпромісності своїх догматів, не мала здригати собі широких симпатій. Але за неї говорили діла, що їх багато во-на лишила на життєвому шляху.

Саме цю прикмету визначила п. Олена Зайонзек у своїх споминах про Покиїну. Цікаве те,

що Марія Білецька не була феміністкою давнього типу. Вона не обмежувалась у своїй праці до організування жіноцтва. Навпаки, праця в жіночих організаціях була для неї однією поміж інших. В першу чергу присвячувала свої сили праці педагогічній, потім допомогі політичним в'язням підчас боротьби за наш університет. Була однією з перших активних членок Нац. Демократичного Об'єднання, по війні працювала й піднесла УКТОВІ до поважної установи.

П. К. Малицька поділяла докладний життєпис Покиїної, з якою лучили її зв'язки приятелі від довгих літ.

При кінці говорила одна з учениць Покиїної, п. Івана Скоплякова. Короткі епізоди із шкільних саль ще більше характеризували її, як ера-кову вчительку та приятельку молоді.

Повстанням з місць ушанували присутні пам'ять Покиїної.

На черговій сходині в понеділок 24. I. м. підготував клуб свято 22-го січня.

Спростування Відділу ПАТ-а у Львові.

Львів, 19. січня 1938.

На підставі § 19. пресового закону просимо вмістити у найближчому числі Вашого часопису оце спростування:

„У зв'язку з заміткою, вміщеною в „Ділі“ з 17. I. 1938, ч. 11 п. н. „Як ПАТ інформує пресу“.

ми до виступу в часі нашої тяжкої години. Проте, треба це приписати його геніяльності, але замітки тут і той культурний гурт в який довелось йому потрапити. Чи не є парадокс, що Шенкенко, виключений з неволі 22. IV. 1838 р., ще сказав: учора кріпак, 24-літній парубок, якого трактував по слову Шираєв, у тому ж самому році дав йому переломного значіння, як: Прокіпчик. На вічну пам'ять Котляревському, Катерина в першу історичну поему Тарасова мов? Хто був його вчителем, того кріпакного сироти-сиротини? Та знаємо, як благоговів Шенкенко перед кожним умом, від якого міг чогось вчитися? Отже достатньо в тут питанні був Федькович великим чоловіком, чи не був? А коли був, то як жим його розуміти?

Повторюємо ще до деяких моментів його життя. У 1836 році, коли поет погуляв Кітчині Пугачові до свого останнього портрета, сказав: „Ich geb'ig zu denen, die am Wege stehen.“ Але чому? Цього фудульний гуцул не хотів сказати. Знаємо одно, що ніякої критики не терпів, не лише від „Бродячого добродіа“ в Герцезів „Руси“ 1867. р., але й від „чесного субора“ львівської „Просвіти“. Він просто збавляв його, обертуювати, але не докар-залим наділом з гумільськими топорницями“.)

Так зрозумів Федькович критику своїх по-сод, що вже тоді почави переполітатися в уч-дита. Яко було, що алазосів усе, як то ка-зати: з динь бочка, а динь поет ніж уже не могла бути дотворальним! Недавні антарамі закартали його. Пам'яті десь там публікою, на дні душі, щось гризало і смутало, бо було банно та змарнованим молодим віком, коли треба було жити не мушкетер, а чогось зинного... Може не так булоб сталося, якби Федькович відряду був переселював у Львів.

(Докінчення буде)

стверджуємо ось що: Це неправда, що вістка, яку подав львівський відділ ПАТ дня 16. I. м., цілком неправдива, а дотичний уступ тієї віст-ки, що починається від слів „після перерви про-мовляють делегати Билих, З. З. К. в Україні, домагаючися припинення загальних зборів. Проф. Дренгевич всеж відкладає загальні збори до дня 30. січня п. р.“ — вповні правдивий, чо-го найкращим доказом є долучений відпис з протоколу загальних зборів ЛОЗПН.

ВІДПИС.

Львівський Округовий Союз
Коланого Мача
вул. Пекарська 16.

Ч. 72/38.

Львів, дня 18. I. 1938

До Польської Телеграфічної Агенції
у Львові.

На прохання ствердити фактично йшідент, що трапилось на загальних зборах ЛОЗПН. у дні 16. січня п. р., Управа Союзу стверджує на підставі протоколу загальних зборів, що після закін, яку склав п. Франковський в імені поль-ських клубів, які зараз після того покинули са-лю, і предсідник загальних зборів зсодіаризу-вався з тією заявою, вишпосивши з сазі яврат. У нитвореній таким чином ситуації перебрає про-від урядової голова Союзу і після коротких за-вля клубів: Билих, З. З. К. в Україні, що про-

Отсим повідомляю, що по розв'язанні спілки веду далі з днем 1 січня 1938 гуртовий склад металів

Ігнат й Вайдгорн

Львів, Воїнів 36 — тел. 243-31.

Магазини Газова 3. — тел. 285-61

Поручаю свої фахово засоблені склади надавати ласкавий увазі.

З глибоким поважанням

Ігнат й Вайдгорн

Що торкається замітки, вміщеної в „Ділі“ з 18. I. м. п. н. „Чому ПАТ інформує фальшиво про українців“, стверджуємо, що у-туп, який починається від слів: „Так висно-пальця вістка ПАТ-а про те, що в Медлі укр-їнські змагання вбили польського спортсмена я-вилася вповні неправдивою“ — є цілком не-прагдний, бо львівський Відділ ПАТ-а вісти про згоджене звинувачення польського спортс-метів у Медлі ніколи не видавав. Зате у дні Х. м. р. на Спортовому Бюлетині, карті 34 ПАТ подав вістку такого змісту:

„Львів, ПАТ. У зв'язку з замітками у часі львівської і заміщеної преси про згоджене звинувачення на спортовому гурні в Медлі та про звинувачення на смерть одного зі змагачів на тому гурні в яких то замітках дотичні редакції поклада-лися на бюлетин ПАТ-а, стверджуємо, що в-централа у Варшаві, які львівський Відділ ПАТ-а комунікувати про загалні зборі поді-м-дали. Львівські редакції просимо вмістити в спростування.

Польська Агенція Телеграфічна

Відділ у Львові

Управитель Відділу: п. н.

Від Ред.: До цього спростування заміт-кині тільки одно: Правдою є, що представни-клубів: Билих, З. З. К. в Україні заміт-а зборів ЛОЗПН, що протестують проти в-дженія політики до спорту, але правдою є те, що саме представники України п. Комітет у-ставив внесок, щоб збори перервати і відкла-ти до 30. січня п. р., бо клуби, що перерва-підчас голосування, не мають ніякої вла-вести вітну із сенсационістами та хочуть змінити. Тимчасом у спортовому бюлетині ПАТ читали ми, що представники України (Билих і Шини) домагався, щоб далі вести збори. І в даній ЛОЗПН читаємо про односторонній д-ду всіх присутніх на сазі на відложення зборів. Колиж уже всі присутні односторонньо зго-на відложення зборів, то що означає в ЛОЗПН чергове речення: „Стверджуємо, на відложення заг. зборів перервано з ініціативи предсідника округу“?

У Румунії повстане міністерство пропаганди.

Новий румунський міністр Голош заявив у інтерв'ю представникові часопису „Бераліне-Буржес Шайтунг“, що на бажання прем'єра Го-гі він організує своєрідне міністерство про-паганди, яке вестиме вужчий обсяг діляння як загальної німецької міністерство й обнимати-ме собою діяльність преси, радіо, театр, філь-му, мистецтво, туристику.

Пого головини завданням буде реформа преси: усунути жалісські елементи зі журналів.

стичного стану, урегулювати його, керу-вати пазати преси і т. п.

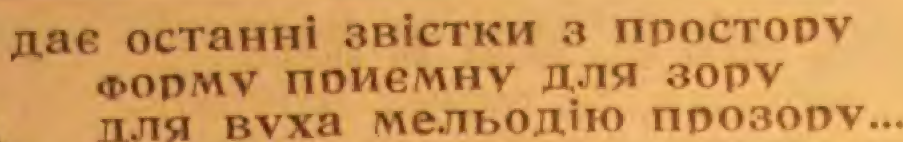
Мін. Голош лізкресив яку румунсь-німецьких культурних взаємин

„Все для Рідної Школи!“ — За пів року-ловині йти діла. Чи не чинили так собі в-звзок і пісали дар на колязу Рідної Шко-Адреса: Рідна Школа у Львові, вул. Саво-ч. 46

Англія потроїла свої повітряні сили.

Під цю пору має Велика Британія у наці-онному крам 1642 літаки, разом з колючими 2031 літаків. Виконання плану повітряних зброєн іде так скоро, що останніми часами ви-

бувалою більше літаків, ніж не було пові-чено; разом британська повітряна сила тепер потроїлася. Подальші збільшен-ня до літаків 1. айні, не до речі.

кшир, то він не має на це впливу. Напевно офіційно у стирості ніхто того не сказав, але маємо дійсність, маємо настанову урядових чиновників і є фактом, що таких змін, покращення Закарпатської віри немає. Це доводить душ, незалежні моніторинги часів. Серед таких тяжких умов живе український хлібороб без права на землю, без права на власну організацію, без спроможності заробітку. Таку політику веде міністерство хліборобства і тому будемо голосувати проти його бюджету.

тестувати проти вживання політики до спорту, відложити загальний збір до дня 30. I. 1938 при односторонній згоді присутніх на сесії. Стверджуємо, що відложити загальний збір неперважно виключно з ініціативи голови округу.

(—) Рогатінер (—) Проф. Талей Дренгелз

що Марія Білєська не була феміністкою давнього типу. Вона не обмежувалась у своїй праці до організування жінок. Навпаки, праця в жіночих організаціях була для неї однимоміж іншим. В першу чергу присвячувала свої сили праці педагогічній, потім допомогі політичним в'язням підчас боротьби за наш університет. Була одною з перших активних членок Нац. Демократичного Об'єднання, по війні працювала в підписі УКТОДІ до поважної установи.

П. К. Малицька подала докладний життєпис Покійної, з якою були її зв'язки приятелі від дитячих літ.

При кінці говорила одна з учениць Помійної, п. Іванна Скоплякова. Короткі епізоди із шкільних саль ще більше характеризували її, як зразкову вчительку та приятельку молоді.

Повстанням з місць ушанували присутні пам'ять Покійної.

На чергові сходили в понеділок 24. ц. м. під-
готовили клуб свято 22-го січня.

На підставі § 19. пресового закону просимо
вмістити у найближчому числі Вашого часопису
оце спростування:

У зв'язку з заміною, виключеною в „Ділі“ з 17.1.1992 р. 11 ч. м. „БІЛ ПАТ інформувє пресу“

ий до виступу в часі нашої тяжкої години. Проте треба не приписати його геніяльності, як пишали тут і той музичний гурт в яких дивились йому похвалити. Чи не не парадокс, що Шендеров, виконавший в жовтні 22 IV. 1838 р., не сказавши утора кріпак, 24-літній парубок, якого трактував по слову Штраус, у тому ж самому році дав поему передового значіння, як Геріччина. На вічну пам'ять Коллареданському, Катюрина в першу історичну поему Тарасова їм? Хто був його читателем, того кріпачкою сироту скаржимо?... Та знаємо, як благоговіє Шендеров перед кожним устом, від якого міг чимось навчитись? Отже поставимо в тут питання: був Шендеров великим чоловіком, чи не був? А якщо був, то як нам його розуміти?

Потурчавши ще до деяких моментів його життя. У 1896 році, коли пост вступав Юліаном Пугачиком до свого останнього портрета, сказав: „Ich gehöre zu denen, die am Wege stehen“). Але чому? Цяго фізичний стан не хотів сказати. Знаємо одні, що ніколи критику не терів, не зник від „бродячого добродія“ Гірбасевича Риги 1867 р., але й від „чесного субодя“ зваженого „Просвіти“. Він просто мавши його „обкуркувати“, але не дошкряпавши нічим з фізичними ознаками „бродячого добродія“.

Там зловмиа Феламович критичну свою по-
свідку про час тоді почали черпозивуватися в ну-
дних Сиво буває, що аваласяб уже, як то ка-
жуть, з великої болячки... але ж мовч нежк уже не
можі були розпачливими! Недовий дитирамби
згорили бачо. Таман десь там павлово, на змі-
нній, шоті, гризало і смиктало, бо було банно
та чварисованим молодим віком, куди треба було
випитися не мушкетер, а чотирьох іменого... Маме
не так булої ставати, каби Феламович відразу
був перекочувача у Ланіа.

(Докладчик: Буров)

стверджуємо ось що: Це неправда, що вістка, яку подав львівський відділ ПАТ дня 16. II. м., цілком неправдива, а достатній уступ цієї вістки, що починається від слів „після перерви промовляють делегати Бядих, З. З. К. й України, домагаючися припинення загальних зборів. Проф. Дренгевич зжег відкладає загальні збори до дня 30. січня н. р.“ — зовсім правдивий, чого найкращим доказом є долучений відпис з протоколу загальних зборів Л.О.З.П.Н.”

у Львові

На прохання ствердити фактично інцидент, що трапився на загальних зборах ЛОЗПН, у дні 16 січня н. р., Управа Союзу стверджує на підставі протоколу загальних зборів, що після заяви, яку склав п. Франковський в імені польських членів, які зараз після того покинули село, і проведення загальних зборів зсоціалізувався з тією жасною, виштовпши з салі нязад. У гитворевій таким чином ситуації перебував провід урядунний голови Союзу і після коротких заст. членів: Бодих, В. З. К. й Україти, що про

Новий румунський міністр Годош заявив у інтерв'ю представницької часопису "Берлісер Гершен Цайтунг", що на бажання прем'єра Гога він організує своєрідне міністерство пропаганди, яке вестиме вужий обсяг діяння як закордонні, так і внутрішні міністерства й об'єднати це своєю діяльністю пресу, радіо, театр, фільмування, туристичку.

Погодівшись, що головним завданням буде реформа преси: усунути життєві елементи зі журналі-

СТИЧНОГО СТАНУ, УРЕГУЛЮВАТИ ЙОГО, ЗАКРИТИ
ПІД ПАВЛИ БОСХІ І Т. П.

Мін. Голош підкреслив значу гумані-
нізмських культурних взаємин.

„Все ли Рідної Школи!“ — За ним
погнали бти діла. Чи ви зрозуміли як той
вже і післав дяр на козачу Рідної Школи
Адреса: Рідна Школа у Львові, вул. Святої
ч. 46

Тоді ця пору має Велика Британія у матір-
ньому краю 1542 літаки, разом з колісними
2161 літаків. Виконання плану повітряних
зброї іде так швидко, що останніми часами ви-

будовано більше літаків, ніж не були зру-
чено; разом британська повітряна ^{флота}
тепер потроїлася. Подвійні цифри ^{збільшення}
лише до літаків 1-го класу, не до розміру

Вибранці фортуни.

Одержані їм знову принесли при тягненню металової класи 40 киясової льотерії низку бажаних виграшів. Сто тисяч золотих випало на ч. 10711. Зломив класників подібних частин долів кадруємо п. п.:

Габрієлю Шиборовську, експедієнтку в
Доблина, яка допустила до своєї чертки ще
одного товариша,

Вінкентій Напюрковський з Варшави, якого матеріальний стан був дотепер дуже скрутний.

Згадані гравці прийняли з великим признанням вістку про поділ львівів на п'ять частин і введкування їх чисел до 160.000, вважаючи, що ті реформи дуже впливають на збільшення шансів виграшу.

З цих шанс може кожний скористати, хто записався в льос до першої класи 41. класової льотерії. Тягнення починається 17. лютого ц. р.

Як шороку, так і в цьому році ходили з колядою чоловіки, жінки, хлопці і дівчата. Не розрачують одержаних дарунків, але призначають їх Рідній Школі й негально туди перешліть! Цього вимагає національний обов'язок!

НОВИНКИ.

— Конфіскація „Діла“. Вчорашнє (14.) число „Діла“ підлягає конфіскації за статтю з Волині з підписом і наголовком.

— Найкращіші футра тільки у Юліана Глу-
шевського, Львів, пл. Капітульна 3. І., телефон
24-46.

— «Ялинку», сценічну картину в 5 відслонях з поєднаннями, шедрівками, танцями і хороводами, відіграють учениці дівочої школи ім. Б. Гринченка в суботу 29. січня ц. р. в салі театру ім. Шевченка. Початок в год. 3.30 попол.

— Вже від лютого 1936 р. провадять Українська Захороння в Дрогобичі першу і єдину українську колектуру Польського Монополю Літературного. Дохід з розпродажі льосів обертається на утримання дітей-сиріт приміщених у цій території. Українські Громадяни, які грають у державні літерії, повинні підтримувати цю колектуру і тільки в ній купувати льоси, згідно з причинитися до придбання фондів на утримання сиріт у Захоронні. — Замовлення преси старту складаними (бланкетами) ПКО 3000 Тон. Українська Захороння, Дрогобич, ул. św. Katarz. 42. 205 1—

— Коліани, шедрінки, стрілецькі пісні та інші на кружок „Сирена Електро” дістанете безкоштовно у п. Боніка, Варшави, 6. Серпня 24-й і 15 тел. 540-47. Жалайте каталога. На Тернопіль проїм залучити поштою грошей 4-х.

— Реліф Мод відбудеться в неділю 23. січня
у р. в год. 12-13 вполудне в салі „Маскота
(„Маскота“, пасажі Миколаша (а не в салі
Мату Радноростостей). У програмі Реліф вхо-
дить 1, 3, 5, 7, 9, 11. Показ найновіших зразків
жіночих жіночих одягів. 2. „Меліхольдський
мюзік“ — музика А. Гольд — слова Я. Масляк
— жіночий вокальний квартет „Богема“ під
кермом п. В. Баттаровича. 4. Лекція геогра-
фа — вокально-танцюва продукція п. Стефі
Стефановича. 6. Мануел — танцювальний шоу

101

ІВАННА З ІРУШЕЛЬНИЦЬКИХ
ДОРОШЕВА

по довгий і тяжкий надуззі, зовсімострена Найса.
Тайнами, прожиаши 55 літ — упокоїлася в
Бозі 17 січня 1938 р.
Похоронн відбулис у Семеніці 20. 1. 1938.
В. Ів П.-

— „Основи інвентаризації та білясування“. Реферат на цю тему буде викладений для 25. ч. м., год. 7. уч. у домашні СУПРУГА у Львові, вул. Коперника 26/І. п. — Видля Секції Книго-водів при СУПРУГА.

— Хто виграв на лотерії. В мінімім тіажен-
ні держ. клас. лотерії впади м. і такі більші ви-
гри: 100.000 зол. на ч. 140043. 10.000 зол. на ч.
2127 19010 85642 86180 113144. 5.000 зол. на ч.
10407 86224 189388. 2.000 зол. на ч. 4063 37338
59936 63164 85683 98254 99659 112147 125832
131138 140246 160110 167073 178413 178953
187360. 1000 зол. на ч. 6310 18465 1125 13793
21927 22831 28135 28868 32671 39543 38603 40037
49298 50010 61461 71592 72091 72204 80074 98626
97239 136955 155499 165073 180784 188136 189626
193609.

— Проти політиканства серед шкільної молоді. ПАТ оголосила такий комунікат: Тому що деякі політичні угруповання намагаються дістатись до шкіл, щоб серед шкільної молоді пропагувати свої гасла, а навіть організувати такі товариства, міністер освіти звернувся до кураторів шкільних округ з домаганням, щоби школа всіми силами протиставилася тій акції. Міністер наказав цілу низку педагогічних засобів, які школа повинна застосувати супроти шкільної молоді. Зокрема поручив обговорити цю проблему на зборах батьківських кружків. Родичам слід злати собі справу з того, що аска політична діяльність серед молоді приносить тілкі шкоду, і тому вони повинні гармонійно співділати із школою, щоби протиставитися втяганню шкільної молоді до якоїнебудь політичної акції. — Чи слова міністра освіти торкаються теж протиукраїнської акції серед польської молоді?

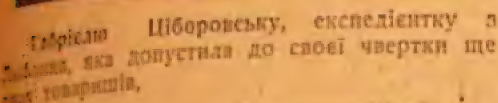

— Нові крамниці різничих „кулок“. Як повідомляє ПАТ, в грудні повстав на теремі стани, славівського воєводства цілий ряд крамниць різничих „кулок“. В Обертині пов. Городенка відкрито філію різничого „кулака“ з крамницею, так само в Коношках пов. Рогатин, де живе 30 родич польських кольоністів, при підмозі централь, що дала кількості збр. на озброєння крамниці. Завдяки польським організаціям ізавоні повставала подібна крамниці в Черепні тогож повіту і в Турлах жидацького повіту.

— За надужиття поліційної влади. В окружному суді у Львові відбулася розпрага проти поліціанта Павла Кашуби за надужиття влади. До VII. поліційного комісаріату зголосився «липиі м. р. директор фабрики цукорків Азморов Кенс зі скаргою на одну проститутку, яка вчилася його на вулиці, домагаючись якихсь грошей. Діжурний поліціант Кашуба зажадав від нього легітимаші, якої він не мав при собі і придержав його пів доби в арешті, списавши фальшиво протокол, що Кенса прийім з вулиці поліціант. Покривджений виступив проти Кашуби на судову дорогу. За надужиття влади Кашубу засуджено на 6 місяців в'язниці з припиненням кар'єри на два роки.

— Едіалюль проф. Глобінського на зааву професорів високих шкід. На зааву професорів лавісданік високих шкід, шкід заіет ми вчора помістили, вілповів проф. Глобінський. Ні каже, що до нього теж звернулися за ліпнісом під ту зааву, але він її не ліпівка, бо її та зааву не погідіна-падітінний ант, до тогож в її не означено політінних чістінків, проти яких літудіають, ліпінсаві і не наведено токаів на зааві, які не ставлять, 2) рактор і савіт політіннікі не пробіли нічого, негідного з зааві-ном" коли звали хордові гето, бо цей розпоря-

Останні дві знови принесли при тягненню
мінералів власні 40 килосової льотерії, міну
завантажені. Сто тисяч золотих впадо на ч.
16711. Зномак власників подрібнених частин
знову аналізуємо п. п.:

Одну частину льосу ч. 125786, на який
впало 50.000 зол. має п.

З цих шанс може кожний скористати, хто зазавбється в льос до першої класи 41. класової льотерії. Тягнення починається 17. лютого ц. р.

Як щороку, так і в цьому році ходили з колядою чоловіки, жінки, хлопці і дієчата. Не розтрачують одержаних дарунків, але признають їх Рідній Школі і негайно туди перешлиють! Цього вимагає національний обов'язок!

сизму, гітлеризму та комунізму" — виклад
імен В. Курдюмовича з циклу викладів Като-
лицької Акад. підготується в перелік 23 ч. м. п.
своїй Військової Т-ви "Прогнози", Рівнях 10, в
год. 17. Вступ військовий.

— Проти політиканства серед шкільної молоді. ПАТ оголосив такий комунікат: Тому що деякі політичні угруповання намагаються дістатись до шкіл, щоб серед шкільної молоді пропагувати свої гасла, а навіть організувати тайні товариства, міністер освіти звернувся до кураторів шкільних округ з доповіданням, щоби школа всіми силами протиставилася тій акції. Міністер вказав цілу низку педагогічних засобів, які школа повинна застосувати супроти шкільної молоді. Зокрема поручив обговорити цю проблему на зборах батьківських кружків. Родичам слід злати собі справу з того, що всяка політична діяльність серед молоді приносить тільки шкоду, і тому вони повинні гармонійно співдіяти із школою, щоби протиставитися вляганню шкільної молоді до якоїнебудь політичної акції. — Чи слова міністра освіти торкаються теж протиукраїнської акції серед польської молоді?

під ту заставу, але він її не підписав, бо і) та застава не партійно-політичний акт, що тогож з ній не слідачено політичними чинниками, проти яких виступають підписані і не надано доказів за звинуваченням, які їм ставили; 2) ректор і сенат полі-

Ольга Каршик, учителька зі Свини, мріяв по короткому нездужанні у Свині 19, січня ц. р. Пашіна примирала з життям ушнім серед гуманістичної атмосфери. Ольга, учителька Рідної Школи у Явній, була з дитинства і довіра місіонерів громади. Та й Архандель П і так мали здоровля. Ольга, примирала спільно зі своєю сестрою-матір'ю у школі „Червоної" у Ворохті. Тамка вона мала зохотний характер та інтелектуальні здібності, виходила освітленою, тому вістка про її смерть була великою втратою. В. П. П.

Галицький Магазин Новин

Львів, Галицька 15.

влаштовує

Дешеві Білі Дні

з 30% знижкою цін

Для прикладу кілька цін:

Полотно	зол. 0.55	Політка мерж.	1.80
Шифон	0.90	Простирала кодроні	4.35
Зефір ш.	0.60	Обрусове біле	1.90
Повеліна на сорочки	1.20	Обрусове колірне	2.20
Сирій шовк	1.10	Ручники куполові	0.50
Перкаліна колір.	0.70	Ручники вафелі	0.80
Дамка на підштанці	0.70	Стірки	0.40
Полотно на простирала	1.30	Сарветки	0.20
Вовня шпр. 90	1.05	Хустинки до носа	0.15
Шифон постел. шпр. 90	1.—	Фланель батистова	0.60
Шифон постел. шпр. 150	1.70	і багато інших.	

УВАГА: З нагоди „Білих Днів“ продаємо великі блаватні товари 20% дешевше — Замовлення з провінції полагодуємо за поштовою післяплатою.

БІРЖА.

Львів, 22. січня 1938

Гроші.

Купно-продажі: Бельгія белг. 59-58, 58-55, Долари швейцарські 5.27-50, 5.25-50, Долари канад. 5.27-50—3.25-50, Флорени гол. 204-92—293-10, Франки фр. 17-65—17-27, Франки швейцарські 122-20—121-40, Фунти англ. 26-43—26-27, Італійські ланці 100-20—99-40, Корони ч. 17-70—17-00 Кор. дат. 117-99—117-15 Кор. норв. 131-78—131-80 Корони шв. 126-13—125-15, Ліри італ. 218-0—21-00, Марки фінлянд. 11-68—11-23, Марки нім. 112-50—109-00 Шилінги австр. 99-20—98-20, Телар Авія 26-20—25-95, Марки нім. срібні 120-00—116-00

Анци.

4 і пів проц. внутр. 65-75, 65-50, 3 і пів. 1 см. 82-55 серія 90-50, 3 пів. інв. 2 см. 83-15, серія новот. 3. конверс. 68-63 прен зол. 42-25, 4 конзол 67-25

Папери.

Банк Польський 117-50 Цукор 37-25, Вроцк 32-25, 32-50, Ліпаво 63-50, Моджа 15-25, Островськ 57-00, Стараховіч 40-00, 39-50, 39-75, Габсбург 49-50. Тендерні здержаня.

ШНИ „МАСЛОСОЮЗ“

Львів, 22. січня 1938 р.

1 кг. масла десерт. білого, без сол. 3-05 зол. 1 кг. масла бочков. жид. з сол. 3-10 зол. 16—17 сот. 7-90—8-00 зол. Тендерні здержаня на масло 8 моджо, на інші шни.

ОПОВІСТКИ.

Загальні Збори Т-ва „Українська Бесіда“ у Станіславові відбулися для 1. квітня 1938 р. в год. 15-й у власній домівці зі значними денними порятками. Виділ.

Замість звітів на могоду бл. п. о. Ст. Вонса зложив Темо Водний, Яворів зол. 2 на Ф. Д. А. М. 211

КУПНО - ПРОДАЖ

ПРОДАМ оказійно фортепіан першорядний і піаніно 7го доброї марки на достатній умовності. Роботи фортепіан Райковський, Львів, Фридриха 10. 1939 10-0

ЛІНКА металеві Яришківська, оказійно окраз Радіо, Логістика 37. 31 2-3

ІВАН ЗЕЛЬТЕНРАХ Львів, пл. Марія-ська 6 продає найкращіше гарні вироб. бл. зі золота і срібла. 2318 1-15

МЕШКАННЯ

КІМНАТА побудована на биро до вишай-зу, Косишча 8, сторж. 200 1-1

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ШУКАЄМО торговельного агента, українця, виповненого в українській англ. мові. Зголошення до „Полотна“, Я. Галицька 15. 202 1-1

ГРОШІ може кожний заробити вкоти. Маємо сотні різн. відомостей. „Ново-еці Практичне“, Ватикана, Злата 37/94

ПІДПРИЄМСТВА

СПІЛЬНИКА в вкладом 8—10 тисяч зол. пошукує запровадження і добре пропе-рує українське підприємство в цілі дальшої розбудови. Поважні зголошен-ня слати до Адміністрації під „Солідна льоната“. 208 1-2

НАУКА

ШКОЛА КРОЮ ЖІНОЧОГО з правом ви-давання свідоцтв, ведена париським мо-делістом ВІНДЕРОМ, дипломомом у Паризі Дрезні, Віні. Професор патро-нату. Приймає вписи — ціли північ. — Львів, Осолодських 12. 186 6-12

ЕНСТЕРНІСТІ! Виснамо посл. 8 новітні виклади математики до гіск. математи. Зголошення з пошт. маркою на відповідь до Алм. „Діла“ під Математика“. 203 1-5

РІЖНІ

ШЛЮБНІ, БАЛЕВІ СМОКІНГОВІ УБ-РАННЯ, ВИПОЗИЧАЮ, ЛЬВІВ, ПЛ. ТЕ-ОДОРА 4. 2729 8-10

ПЕЧАТНИ кавтуків та металеві тлі па-ротіальних урядів, чаталей, коопера-тив та ін. анкоу найкраще. Мало Гласерман, Львів, Сикотуська 10. теле-фон 215-03. 2652 6-10

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, чот-реві, ширкові, проти узування мати під гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕ-ДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2041 23-100

ШАФГВАЗЕН, ЛЬОНЖІН, ЗЕНІТ, ОМЕ-ГА, ДОНКА та ін. годинники найпре-красніше направляє фірма П. Кариньш, Домініканська 7. Купує золото, срібло.

БЮРО ПРИПОРУЧЕНЬ „СВЯТОВІД“ зложує життя, все полагодує вкоти в краді за кордоном. Львів, Академічна 23, тел. 200-08. 2237 22-30

ТІЛЬКИ 5 ЗОЛ. тривка сидишів в 5-мі-сичнової гарантії. Салон тесання пав. Сикотуська 8, вхід через браму. 103 2-2

ЧАСОПИСИ архітектурні, графічні, ре-даційні, технічні, математичні, ілюстрації оказію доставляють „Альфа“, Коперни-ка 5. 187 3-3

У ТРИСКУЧІ мороза покріється при пе-чат під МИХАЙЛА ГАЛІВЕЯ, Петра Скрати ч. 8, тел. 261-65. 2347 2-0

ВІЧНІ ПЕРА направляє дешево, со-лдію „Премія“ Львів, тепер Шайло-хи ч. 1. 210 1-10

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Спец. шкір., венер. медуг і косметики

ДР. ФІШЕР

б. лікар (асистент) Клінік у Берліні. Пра-зі, Відні орд. КІЛІНСЬКОГО з (напроти Від. Каверні) тел. 251-68. 2143

НА КАРНАВАЛ фракки, смокінси та всяку іншу нізентову гардеробну пошту вкислих і доста-кленних матеріалів

В. Хомин

Львів, Домініканська ч. 11. Тел. 283-95.

Косметичний Інститут і Лібораторія

Д-ра О. Тушинського

Львів, вул. св. Софії ч. 3. Тел. 205-28.

УСУВАЄ: аломаті пери, зрогома-тиння, пігменту, волосся, бланки, дробі по вісці і пили. Масаж, тривале усування морщин, жи-лих і відморозень азією мето-дою. Тривале усування оволоді-ня кіт катафоровою. Сталі руми-лі підшкірним запусканням крас-ки (татування). Урядово затвер-джені косметичні курси аккордон-ної програми.

Меблеві матеріали, тапчаня, матраци, тапети, дивани і т. п.

Проєнтування і виконання комплетного внутр. дому у власних заводських тапіперських і столярських

Т. Кисак і сини

Львів, пл. Смольки 4

Тел. 24009 і 21985 5-12

Купуйте тільки знаної доброти

ГОЛЮБСЬКІ ДЕЛІКАТЕСОВІ СІРКИ

ЕМЕНТАЛЬСЬКІ ласіди в смаку, ТИЛЬЖИЦЬКІ пікантні в смаку, КМІННОВІ служать доброму травленню САРДЕЛІВ побуджують апетит з назвою „РОТР“, бо це товар поминний і дешевий. Вистерігайтесь фальсифіка-тив. Домгайтесь вкоти, замовляйте у фірми „ROTR“, Golub, Romotte.

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНИНА

світової марки

Б. СОММЕРФЕЛЬД

Експорт: до Англії, (Steinway & Sons-London) Америки, Фран-ції, Голландії, Палестини, Шве-ції, Цейлону і т. д.

виключне заступництво:

С. Новацький

Львів, вул. Пилсудського ч. 17.

БРИТВИ

найліпші, гарантовані, світових марок продає по найнижчих цінах оказійно фірма

С. ФЕДЕР

Львів Коперника ч. 15

Сикотуська ч. 7

Галицька 16

Приписові поштові друки і книжки до вжитку ча-сописів

якими кожне видавництво поспугується, можна купити в Адміністрації „Діла“ Львів, Ринка 10. Для провінції анідає мо за післяплатою.

Ціни на друки:

Zawładowienie wyżykowa 1 ар. 6 сот.

Gazetowa karta nadawcza 200 картка) зол. 3.50

Karta rozsyłkowa 480 урядів зол. 2.50

на 260 урядів зол. 5.—

Білиз-ПОЛОТНО Поста-ляне

С. М. ГАВЗНЕР

Львів, Ягайлонська ч. 15.

Поручає матеріали на ШЛЮБНІ ВИПРАВИ

СТОЛОВІ ГАРНІТУРИ

найліпших виробів красивих і за-кордонних по приступних цінах.

Обслуга також в українській мові.

ПУДЕР

МЕРІЛА

перевисное

НА СВЯТА

чистить, фарбує і пере-закордонною системою, парша на і арт. фарбарка

ВІДЕНСЬКА ПРАЛЬНЯ

Львів, Пилсудського 10 тел. 279-58

Відбір і доставка безплатно. Про-ціональні послуги полагодуємо негайно.

ВИКЛЮЧНА ПРОДАЖ ЕЛЕКТРО — РАДІО — ОПТИКА

І. Дойтшер

СТАНІСЛАВІВ, Господського 11

ПЕРЕДОВА

Фабрика фортепіано і органів

Т. Беттінг і С-на

ЛЕШНО ПОЗНАНСЬКЕ поручає інструменти відомої якості. — Найкраще купити безпосередньо у фабриці

1047

Галицький Магазин Новин

Львів, Галицька 15.

власнотворе

Дешеві Білі Дні

з 30% знижкою цін

Для прикладу кілька цін:

Полотно	зол. 0.55	Пощевка мереж.	1.80
Шифон	0.90	Простирала ковдрові	4.25
Зефір бл.	0.60	Обрусове біле	1.90
Попеліна на сорочки	1.20	Обрусове козирове	2.20
Сарай шовк	1.10	Ручники купальні	0.50
Парашина шовк	0.70	Ручники вафельні	0.80
Лямпа на підвішанні	0.70	Стірки	0.40
Полотно на простирала	1.30	Сарветки	0.20
Вовна шир. 90	1.05	Хустишки до жоса	0.15
Шифон постел. шир. 90	1.—	Фланель бязова	0.60
Шифон постел. шир. 130	1.70	і багато інших.	

УВАГА: З нагоди „Білих Днів“ продаємо всілякі блаватні товари 20% дешевше — Замовлення з провінції полагатимемо за поштовою пішлиплатою.

БІРЖА.

Львів, 22. січня 1938

Гроші.

Купно-продаж: Бельгійський 89.48, 89.55, Долари американські 5.97-50, 5.95-07, Долари канад. 5.27-00—5.24-50, Франкони гол. 204-82—203-10, Франки фр. 17-68—17-87, Франки швейцарські 123-20—121-40, Фінки фінл. 26-43—26-27, Гвінейські ланги 100-20—99-80, Корони ч. 17-70—17-00 Кор. дан. 117-99—117-15 Кор. норв. 132-78—131-80, Корони шв. 136-13—135-15, Лиритав. 21-80—21-00, Марки філіпп. 11-68—11-25, Марки нім. 112-50—109-00, Шилінги австр. 99-20—98-20, Телі Анів 96-20—95-95, Марки нім. єрбей 120-00—116-00

Анци.

4 і пів проц. внутр. 65-75, 63-50, 3 і пів проц. 82-25 серія 90-50, 3 пів проц. 81-25 серія мавот. 5. конворт. 68-63 прем дох. 42-25, 4 конворт. 67-25

Папери.

Банк Польський 117-50 Цукор 37-25, Бител 32-25, 32-50, Ліпакон 63-60, Модже 15-25, Остромен 37-00, Старатовні 40-50, 39-50, 39-75, Габрбуш 49-50. Тендерні здержаня.

ШНИ „МЯСЛОСОЮЗ“

Львів, 22 січня 1938 р.

1 кг. масла десерт. бланк без сол. 3-05 зол. 1 кг. масла бочков. анц. в овал. 3-10 зол. морозо 16—17 сот. шни (коп.) 7-90—8-00 зол. Тендерні здержаня на масло 8 мороз. на анц. силва.

ОПОВІСТКИ.

Загальні Збори Т-ва „Українська Бетінг“ у Станіславові збудуться дні 1. жовтня 1938 р. з год. 18-48 у власній домівці в зазначених днях порічком. Виділ.

Замість квітін на могилу б. п. о. Ст. Вонса злочин Тома Водний, Іварів зол. 5 з Ф. Д. А. М. 211

КУПНО - ПРОДАЖ

ПРОДАМ оксамітну фортепіану першорядної і ціною 7%, доброт маркі на догляд, які умовинах. Роботи фортепіанні, Радковський, Львів, Фридрих 10. 1938 30-0

ЛІНКА металеві Янушківська, оксамітне продає Рентер, Логів 37. 31 2-3

ІВАН ЗЕЛЬТЕНРАЙХ Львів, пл. Марієвська 5 продає найдешевше гарні вироби зі золота і срібла. 2318 1-15

МЕШКАННЯ

КІМНАТА набагато на бок до вишайму. Косичинка 3, сторж. 200 1-1

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ШУКАЄМО торговельного агента, українця, випрошеного в українській інст. тудих. Зголошення до „Полотна“. Я. тайковська 15. 202 1-1

ГРОШІ може кожний заробити легко. Маємо сотні подібних випадків. „Nowosci Praktyczne“. Warszawa, Zieta 37/94.

ПІДПРИЄМСТВА

СПІЛЬНИКА в складом 8—10 тисяч зол. пошукує запровадження і добре просперуюче українське підприємство в цілі дальшої розбудови. Поважні оголошення слати до Адміністрації під „Солідна львівська“. 208 1-2

НАУКА

ШКОЛА КРОЮ ЖІНОЧОГО в правому відданні світлості, вадена париським моделістом БІНДЕРОМ, дипломованим у Паризі Дрезні, Відрі. Професор патронату. Приймає випуск — ціни низькі. — Львів, Осолопських 12. 186 6-12

ЕНСТЕРНІСТИ! Виснамо леві й повні виклади математики до гімн. матурі. Зголошення з почт. маркою на відповідь до Алм. „Діло“ під Математику. 203 1-5

РІЖНІ

ШЛЮБНІ, БАЛЕВІ СМОКІНГОВІ УБРАННЯ, ВИПОЗИЧАЮ, ЛЬВІВ, ПЛ. ТЕОДОРА 4. 2729 8-10

ПЕЧАТКИ кавтуків та металеві для парохильних урядів, читальні, кооперативні та ін. виготовлює найдешевше Мако Глясерман, Львів, Сикотуська 19, телефон 215-03. 2082 6—10

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, широкі, проти усування матиції та гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА. Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2041 23-100

ШАФГАВЗЕН, ЛЬОНЖІН, ЗЕНІТ, ОМЕГА, ДОКСА та ін. годинники найпрекрасніше направили фірма П. Карпінський. Домініканська 7. Купує золото, срібло.

БЮРО ПРИПОРУЧЕНЬ „СВЯТОВІД“ влаштовує життя, все поладує всім в краю і за кордоном. Львів, Академічна 23, тел. 200-08. 2237 22-30

ТІЛЬКИ 5 ЗОЛ. тривала опитування в 5-місячною гарантією. Сильно чесання пеня. Сикотуська 8, вхід через браму. 193 2-2

ЧАСОПИСИ архітектурні, графічні, рекламні, технічні, магазини, ілюстрації оксамітні літати „Альфа“, Консольна 5. 187 3-3

У ТРИСКУЧІ мороза потрібні при печат від МІХАЙЛА ГАЛІЦЬКОГО. Петра Оскарі ч. 5, тел. 261-65. 2347 2—0

ВІЧНІ ПЕРА направили дешево, солідно „Преша“ Львів, тепер Шейнго ч. 1. 310 1-10

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Спец. шкіри, венер. недуг і косметики

ДР. ФІШЕР

б. лікар (асистент) Клінік у Берліні. Прай, Відні орд. КІЛІНСЬКОГО 3 (напроти Від. Кашарі) тел. 251-68. 2143

НА КАРНАВАЛ фрази, смієлки та всяку іншу візитову гарноту постачає власних і доставляє матеріалів **В. Хомин** Львів, Домініканська ч. 11. Тел. 283-93.

Косметичний Інститут і Лябораторія

Д-ра О. Тушинського

Львів, вул. св. Софії ч. 3. Тел. 205-28.

УСУВАЄ: аномалії нерви, арготіватія, пігменту, волосся, блишки, дльоби до віспі і плями. Масаж, тривале усування морщин, жилак і відморозжень власною метою. Тривале усування оводосіння від катарактовою. Сталі рум'яні підпирини запущаними красками (татування). Урядово затвержені косметичні курси закордонної програми. 2693 5-10

Меблеві матеріали, тапчани, матраци, тапети, дивани і т. п.

Проектування і виконання компетного внутр. дому у власних заводських тапіперських і столярських

Т. Кисак і сини
Львів, пл. Смольні 4

Тел. 24009 і 21983 5-12

Купуйте тільки знаної доброти **ГОЛЮБСЬКІ ДЕЛІКАТЕСОВІ СІРКИ** ЕМЕНТАЛЬСЬКІ ладні в смаку, ТИЛЬНИЦЬКІ пікантні в смаку, МІНІНОВІ служать добром травленню **САРДЕЛЕВІ** побуджують апетит з назвою „РОТР“, бо це товар поживний і дешевий. Вистерігайтеся фальсифікатів. Домагайтеся всюди, замовляйте у фірми „ROTR“, Golub, Pomorze.

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА

світової маркі

Б. СОММЕРФЕЛЬД

Експорт: до Англії, (Steinway & Sons-London) Америки, Франції, Голландії, Палестини, Швеції, Цейлону і т. д.

виключне заступництво:

С. Новацький

Львів, вул. Пилсудського ч. 17.

БРИТВИ

найліпші, гарантовані, світових марок продає по найнижчих цінах оксамітної фірми

С. ФЕДЕР

Львів Коперника ч. 15 а

Сикотуська ч. 7

Галицька 16

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів

ЛЮДИМ кожне видавництво послугується, можна купити в Адміністрації „Діло“ Львів, Ринок 10. Для провінції викладає за пішлиплатою.

Ціни на друки:

Zawładowienie wysyłkowe 1 пр. 6 сот.**Gazetowa książka nadawcza** опрацьована (200 карток) зол. 3.50**Książka rozsyłkowa** на 480 урядів зол. 2.50

на 960 урядів зол. 5.—

Білизняне **ПОЛОТНО** Поста-

леве

С. М. ГАВЗНЕР

Львів, Ягайлонська ч. 15.

Поручає матеріали на ШЛЮБНІ ВИПРАВИ СТОЛОВІ ГАРНІТУРИ

найліпших виробів красивих і закордонних по приступних цінах. Обслуга також в українській мові.

ПУДЕР
МЕРІЛА

перебісують

НА СВЯТА

чистить, фарбує і пере закордонною системою перш. 1 арт. фарбарів

ВІДЕНСЬКА ПРАДЬ

Львів, Пилсудського 10 тел. 279-8

Відбір і доставка безплатно. Промісцональні посилки полагатимемо негайно.

ВИКЛЮЧНА ПРОДАЖ ЕЛЕКТРО — РАДІО — ОПТИКА

І. Дойтшер

СТАНІСЛАВІВ, Гослмське 11

ПЕРЕДОВА

Фабрика фортепіан і зброї

Т. Беттінг і С-ка

лешно познанське

поручає інструменти найкращої якості. — Найдешевше купити безпосередньо у фабриці.

1687